Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības "Oficiālajā Vēstnesī" un ir pieejamas datubāzē "Eur-Lex". Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

►B

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2018/1139

(2018. gada 4. jūlijs)

par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►M1	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/1087 (2021. gada 7. aprīlis)	L 236	1	5.7.2021.
►M2	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs)	L 1689	1	12.7.2024.
►M3	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2803 (2024. gada 23. oktobris)	L 2803	1	11.11.2024.
►M4	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2025/870 (2025. gada 28. februāris)	L 870	1	5.5.2025.
►M5	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2026/1744 (2026. gada 8. jūlijs)	L 1744	1	24.7.2026.

▼B

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2018/1139

(2018. gada 4. jūlijs)

par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91

(Dokuments attiecas uz EEZ)

I NODAĻA

PRINCIPI

1. pants

Priekšmets un mērķi

1. Šīs regulas galvenais mērķis ir izveidot un uzturēt augstu vienveidīgu civilās aviācijas drošības līmeni Savienībā.

2. Šīs regulas papildu mērķi ir:

a) dot ieguldījumu Savienības aviācijas politikā kopumā un civilās aviācijas nozares vispārējās darbības uzlabošanā;

b) šīs regulas aptvertajās jomās atvieglot preču, pakalpojumu un kapitāla brīvu apriti un personu brīvu pārvietošanos, nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem iekšējā aviācijas tirgus dalībniekiem un uzlabot Savienības aviācijas nozares konkurētspēju;

c) sekmēt augsta vienveidīga vides aizsardzības līmeņa sasniegšanu;

d) šīs regulas aptvertajās jomās atvieglot preču un pakalpojumu brīvu apriti un personāla brīvu pārvietošanos visā pasaulē, izveidojot pienācīgu sadarbību ar trešām valstīm un to aviācijas iestādēm, un veicināt sertifikātu un citu attiecīgu dokumentu savstarpēju akceptēšanu;

e) sekmēt izmaksu efektivitāti, cita starpā izvairoties no darbību pārklāšanās, un sekmēt regulatīvo, sertifikācijas un uzraudzības procesu efektivitāti, kā arī saistīto resursu efektīvu izmantojumu Savienības un valsts līmenī;

f) šīs regulas aptvertajās jomās dot ieguldījumu augsta, vienveidīga civilās aviācijas drošības līmeņa izveidē un uzturēšanā;

▼B

g) šīs regulas aptvertajās jomās palīdzēt dalībvalstīm izmantot tiesības un pildīt pienākumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju, attiecīgā gadījumā nodrošinot vienotu tās noteikumu interpretāciju un vienveidīgu un laicīgu īstenošanu;

h) popularizēt Savienības uzskatus par civilās aviācijas standartiem un civilās aviācijas noteikumiem visā pasaulē, veidojot attiecīgu sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām;

i) veicināt pētniecību un inovāciju, cita starpā regulatīvos, sertifikācijas un uzraudzības procesos;

j) šīs regulas aptvertajās jomās sekmēt tehnisko un ekspluatācijas sadarbspēju un dalīties administratīvajā paraugpraksē;

k) stiprināt pasažieru uzticēšanos drošai civilajai aviācijai.

3. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus sasniedz, cita starpā:

a) sagatavojot, pieņemot un vienveidīgi piemērojot visus vajadzīgos tiesību aktus;

b) īstenojot pasākumus nolūkā uzlabot drošības standartus;

c) nodrošinot, ka deklarācijas un sertifikāti, kas izdoti saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, ir derīgi un atzīti visā Savienībā bez nekādām papildu prasībām;

d) ar standartizācijas iestāžu un citu nozares struktūru iesaistīšanos sīki izstrādājot tehniskos standartus, kas izmantojami, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai un – attiecīgā gadījumā – uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem;

e) izveidojot neatkarīgu Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru (“Aģentūra”);

f) valstu kompetentajām iestādēm un Aģentūrai to attiecīgajās atbildības jomās vienveidīgi īstenojot visus vajadzīgos tiesību aktus;

g) vācot, analizējot un apmainoties ar informāciju, kas ļauj pieņemt uz faktiem balstītus lēmumus;

h) īstenojot izpratnes veidošanas un popularizēšanas iniciatīvas, tostarp rīkojot mācības, uzlabojot saziņu un izplatot attiecīgu informāciju.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro:

a) ražojumu, daļu un gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanai un ražošanai, ko veic fiziska vai juridiska persona Aģentūras vai dalībvalsts uzraudzībā, ciktāl tas nav regulēts b) apakšpunktā;

▼B

b) gaisa kuģu, kā arī to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanai, ražošanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai, ja:

i) gaisa kuģis ir vai tiks reģistrēts dalībvalstī, ja vien un ciktāl dalībvalsts savus pienākumus, ievērojot Čikāgas konvenciju, nav nodevusi trešai valstij un gaisa kuģi neekspluatē trešās valsts gaisa kuģa ekspluatants;

ii) gaisa kuģis ir vai tiks reģistrēts trešā valstī un to ekspluatē gaisa kuģa ekspluatants, kas veic uzņēmējdarbību, kas ir rezidents vai kā galvenā darījumdarbības vieta ir teritorijā, kurai piemēro Līgumus;

iii) tas ir vai būs bezpilota gaisa kuģis, kas nav reģistrēts ne dalībvalstī, ne trešā valstī un ko teritorijā, kurai piemēro Līgumus, ekspluatē gaisa kuģa ekspluatants, kas veic uzņēmējdarbību, kas ir rezidents vai kā galvenā darījumdarbības vieta ir minētajā teritorijā;

c) trešās valsts gaisa kuģa ekspluatanta veiktai gaisa kuģu ekspluatācijai uz teritoriju, kurai piemēro Līgumus, tajā vai no tās;

d) tāda ar drošību saistīta lidlauku aprīkojuma konstruēšanai, ražošanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai, ko izmanto vai ko paredzēts izmantot e) apakšpunktā minētajos lidlaukos un virszemes pakalpojumu un *AMS* sniegšanai minētajos lidlaukos;

e) tādu lidlauku, tostarp to ar drošību saistītā aprīkojuma, konstruēšanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai, ko lieto lidlaukos un kas atrodas teritorijā, kurai piemēro Līgumus, un kas:

i) ir pieejami publiskai izmantošanai;

ii) apkalpo komerciālos gaisa pārvadājumus; un

iii) kuros ir 800 metrus garš vai garāks cietā seguma instrumentālais skrejceļš vai kuros apkalpo tikai helikopterus, kas izmanto instrumentālu pieeju vai izlidošanas procedūras;

f) neskarot Savienības un valstu tiesības vides un zemes izmantošanas plānošanas jomā, e) apakšpunktā minēto lidlauku apkārtnes aizsardzības pasākumiem;

g) *ATM/ANS* sniegšanai Eiropas vienotajā gaisa telpā un šo *ATM/ANS* sniegšanai izmantoto sistēmu un komponentu konstruēšanai, ražošanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai;

▼M3

h) gaisa telpas struktūru plānošanai Eiropas vienotajā gaisa telpā, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/2803 ([1]) un dalībvalstu pienākumus attiecībā uz gaisa telpu, kas atrodas to jurisdikcijā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2803 (2024. gada 23. oktobris) par Eiropas vienotās gaisa telpas īstenošanu (OV L, 2024/2803, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj).

▼B

2. Šo regulu piemēro arī 1. punktā minētajās darbībās iesaistītajam personālam un organizācijām.

3. Šo regulu nepiemēro:

a) gaisa kuģiem un to dzinējiem, propelleriem, daļām, neuzstādītām ierīcēm un gaisa kuģu tālvadības ierīcēm, ja struktūra, kurai piešķirtas valsts iestādes pilnvaras, sabiedrības interesēs ar tiem veic vai šādas struktūras vārdā ar tiem tiek veiktas militāras, muitas, policijas, meklēšanas un glābšanas, ugunsdzēšanas, robežkontroles, krasta apsardzes vai līdzīgas darbības vai pakalpojumi kādas dalībvalsts kontrolē un atbildībā, kā arī minēto gaisa kuģu veiktajās darbībās un pakalpojumos iesaistītajam personālam un organizācijām;

b) lidlaukiem vai to daļām, kā arī aprīkojumam, personālam un organizācijām, ko kontrolē un ekspluatē bruņotie spēki;

c) *ATM/ANS*, tostarp sistēmām un komponentiem, personālam un organizācijām, ko nodrošina vai dara pieejamus bruņotie spēki;

d) tādu gaisa kuģu konstruēšanai, ražošanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai, kuru ekspluatācija rada zemu aviācijas drošības apdraudējumu un kuri uzskaitīti I pielikumā, un tajā iesaistītajam personālam un organizācijām, izņemot gadījumus, ja gaisa kuģim ir izdots sertifikāts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 216/2008 vai ja tiek uzskatīts, ka tam ir izdots šāds sertifikāts.

Attiecībā uz a) apakšpunktu dalībvalstis nodrošina, ka darbības un pakalpojumi, ko izpilda tajā minētie gaisa kuģi, tiek veikti, pienācīgi ņemot vērā šīs regulas drošības mērķus. Dalībvalstis arī nodrošina, ka attiecīgā gadījumā minētie gaisa kuģi tiek droši nošķirti no citiem gaisa kuģiem.

Neskarot dalībvalstu pienākumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju, gaisa kuģus, uz kuriem attiecas šīs regulas I pielikums un kuri ir reģistrēti kādā dalībvalstī, var ekspluatēt citās dalībvalstīs, ja ir iegūta tās dalībvalsts piekrišana, kuras teritorijā notiek ekspluatācija. Šādiem gaisa kuģiem citās dalībvalstīs var arī veikt tehnisko apkopi un izmaiņas to konstrukcijā, ja šādas konstrukcijas izmaiņas un šādas tehniskās apkopes darbības tiek veiktas tās dalībvalsts uzraudzībā, kurā gaisa kuģis ir reģistrēts, un saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas minētās dalībvalsts tiesībās.

4. Atkāpjoties no 3. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta, šo regulu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos un īstenošanas aktus piemēro gaisa kuģa tipa, kas ietilpst I pielikuma 1. punkta e), f), g), h) vai i) apakšpunkta darbības jomā, konstruēšanai, ražošanai un tehniskajai apkopei un minētajās darbībās iesaistītajam personālam un organizācijām, ja:

a) par minētā gaisa kuģa tipa konstruēšanu atbildīgā organizācija ir iesniegusi Aģentūrai pieteikumu tipa sertifikāta saņemšanai saskaņā ar 11. pantu vai – attiecīgā gadījumā – ir sniegusi Aģentūrai deklarāciju saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu attiecībā uz minēto gaisa kuģa tipu;

▼B

b) minēto gaisa kuģu tipu paredzēts ražot sērijveidā; un

c) minētā gaisa kuģu tipa konstrukcija nav iepriekš apstiprināta saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem.

Šo regulu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos un īstenošanas aktus konkrētajam gaisa kuģa tipam piemēro no dienas, kad ir izdots tipa sertifikāts, vai – attiecīgā gadījumā – no dienas, kad ir sniegta deklarācija. Tomēr noteikumus par izvērtējumu attiecībā uz pieteikumu tipa sertifikāta saņemšanai un par tipa sertifikāta izdošanu, ko veic Aģentūra, piemēro no dienas, kad ir saņemts pieteikums.

▼M3

5. Neskarot valsts drošības un aizsardzības prasības un Regulas (ES) 2024/2803 1. panta 2. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka:

a) šā panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētie objekti, kas ir pieejami publiskai izmantošanai; un

b) šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētie *ATM/ANS*, ko sniedz gaisa satiksmei, kurai piemēro Regulu (ES) 2024/2803,

piedāvā tādu drošības līmeni un sadarbspēju ar civilām sistēmām, kas ir tikpat efektīva kā tā, kura izriet no to pamatprasību piemērošanas, kas izklāstītas šīs regulas VII un VIII pielikumā.

▼B

6. Dalībvalsts var pieņemt lēmumu jebkurus III nodaļas I, II, III vai VII iedaļas noteikumus vai jebkuru to kombināciju piemērot dažām vai visām 3. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajām darbībām un šajās darbībās iesaistītajam personālam un organizācijām, ja tā uzskata, ka, ņemot vērā attiecīgo darbību, personāla un organizāciju iezīmes un konkrēto noteikumu nolūku un saturu, minētos noteikumus var efektīvi piemērot.

No minētajā lēmumā norādītā datuma attiecīgās darbības, personālu un organizācijas reglamentē vienīgi konkrētās iedaļas vai iedaļu noteikumi un tie šīs regulas noteikumi, kas ir saistīti ar minēto iedaļu piemērošanu.

Attiecīgā dalībvalsts par savu lēmumu nekavējoties paziņo Komisijai un Aģentūrai un sniedz tām visu attiecīgo informāciju, jo īpaši par:

a) attiecīgo iedaļu vai iedaļām;

b) attiecīgajām darbībām, personālu un organizācijām;

c) sava lēmuma pieņemšanas iemesliem; un

d) datumu, no kura lēmumu piemēro.

▼B

Ja Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru uzskata, ka šā apakšpunkta pirmajā daļā norādītais nosacījums nav izpildīts, Komisija pieņem īstenošanas aktus, izklāstot attiecīgu lēmumu. Pēc minēto īstenošanas aktu paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij, minētā dalībvalsts nekavējoties pieņem lēmumu grozīt vai atsaukt agrāko šā punkta pirmajā daļā minēto lēmumu un par to informē Komisiju un Aģentūru.

Neskarot ceturto daļu, dalībvalsts var arī jebkurā laikā nolemt grozīt vai atsaukt agrāko šā punkta pirmajā daļā minēto lēmumu. Tādos gadījumos tā nekavējoties par to informē Komisiju un Aģentūru.

Visus Komisijas un dalībvalstu lēmumus, kas paziņoti saskaņā ar šo punktu, Aģentūra iekļauj 74. pantā minētajā repozitorijā.

Komisija, Aģentūra un attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes sadarbojas šā punkta piemērošanas nolūkā.

7. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu no šīs regulas piemērošanas atbrīvot lidlauka konstruēšanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju un konkrētajā lidlaukā izmantoto ar drošību saistīto aprīkojumu, ja minētajā lidlaukā apkalpo ne vairāk kā 10 000 komerciālo gaisa pārvadājumu pasažieru gadā un ne vairāk kā 850 ar kravu pārvadājumiem saistītu pārvadājuma darbību gadā un ar noteikumu, ka attiecīgā dalībvalsts garantē, ka šāds atbrīvojums neapdraud atbilstību 33. pantā minētajām pamatprasībām.

No minētajā atbrīvojuma lēmumā norādītā datuma konkrētā lidlauka konstruēšanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju un ar drošību saistīto aprīkojumu un virszemes pakalpojumus un *AMS* minētajā lidlaukā šī regula un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu noteikumi vairs nereglamentē.

Attiecīgā dalībvalsts nekavējoties paziņo Komisijai un Aģentūrai savu atbrīvojuma lēmumu un tā pieņemšanas iemeslus.

Ja Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru uzskata, ka šāds dalībvalsts noteikts atbrīvojums neatbilst šā punkta pirmajā daļā norādītajiem nosacījumiem, Komisija pieņem īstenošanas aktus ar savu lēmumu. Pēc šādu īstenošanas aktu paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij, minētā dalībvalsts nekavējoties groza vai atsauc atbrīvojuma lēmumu un par to informē Komisiju un Aģentūru.

Dalībvalstis arī paziņo Komisijai un Aģentūrai par atbrīvojumiem, ko tās piešķīrušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 4. panta 3. b punktu.

Dalībvalstis katru gadu pārskata satiksmes apjoma rādītājus lidlaukos, kuriem tās piešķīrušas atbrīvojumu saskaņā ar šo punktu vai 4. panta 3. b punktu Regulā (EK) Nr. 216/2008. Ja šādā pārskatīšanā konstatēts, ka trīs secīgos gados kādā no minētajiem lidlaukiem apkalpoti vairāk nekā 10 000 komerciālo gaisa pārvadājumu pasažieru gadā vai vairāk nekā 850 ar kravu pārvadājumiem saistītu pārvadājuma darbību gadā, attiecīgā dalībvalsts atsauc konkrētajam lidlaukam piešķirto atbrīvojumu. Tādā gadījumā tā attiecīgi informē Komisiju un Aģentūru.

▼B

Visus Komisijas un dalībvalstu lēmumus, kas paziņoti saskaņā ar šo punktu, Aģentūra iekļauj 74. pantā minētajā repozitorijā.

8. Dalībvalsts var nolemt no šīs regulas piemērošanas atbrīvot konstruēšanas, ražošanas, tehniskās apkopes un ekspluatācijas darbības attiecībā uz vienu vai vairākām šādām gaisa kuģu kategorijām:

a) lidmašīnas (izņemot bezpilota lidmašīnas), kam nav vairāk par divām sēdvietām, kam izmērāmais iekritiena ātrums vai minimālais stabila lidojuma ātrums nosēšanās konfigurācijā nepārsniedz 45 mezglus kalibrētā gaisa ātruma un kam dalībvalstu reģistrētā maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz 600 kg – lidmašīnām, kuras nav paredzētas ekspluatācijai uz ūdens, – vai 650 kg – lidmašīnām, kuras ir paredzētas ekspluatācijai uz ūdens;

b) helikopteri (izņemot bezpilota helikopterus), kam nav vairāk par divām sēdvietām un kam dalībvalstu reģistrētā *MTOM* nepārsniedz 600 kg – helikopteriem, kuri nav paredzēti ekspluatācijai uz ūdens, – vai 650 kg – helikopteriem, kuri ir paredzēti ekspluatācijai uz ūdens;

c) planieri (izņemot bezpilota planierus) un planieri ar dzinēju (izņemot bezpilota planierus ar dzinēju), kam nav vairāk par divām sēdvietām un kam dalībvalstu reģistrētā *MTOM* nepārsniedz 600 kg.

Tomēr attiecībā uz pirmajā daļā minētajām gaisa kuģu kategorijām dalībvalstis nevar pieņemt šādu lēmumu, ja tas ir gaisa kuģis, kam ir izdots sertifikāts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 216/2008 vai šo regulu, vai ja tiek uzskatīts, ka tam ir izdots šāds sertifikāts, vai attiecībā uz kuru ir sniegta deklarācija saskaņā ar šo regulu.

9. Atbrīvojuma lēmums, ko dalībvalsts pieņēmusi saskaņā ar 8. punktu, neliedz organizācijām ar galveno darījumdarbības vietu minētās dalībvalsts teritorijā nolemt konstruēšanas un ražošanas darbības attiecībā uz gaisa kuģiem, uz kuriem attiecas minētais lēmums, veikt saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Ja šāda organizācija pieņem šādu lēmumu, tā par to informē attiecīgo dalībvalsti. Tādos gadījumos saskaņā ar 8. punktu pieņemtais dalībvalsts pieņemtais atbrīvojuma lēmums neattiecas uz minētajām konstruēšanas un ražošanas darbībām vai uz gaisa kuģiem, kas ir konstruēti un ražoti šādu darbību rezultātā.

10. Neskarot dalībvalstu pienākumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju, gaisa kuģus, uz kuriem attiecas saskaņā ar 8. punktu pieņemtais atbrīvojuma lēmums un kuri ir reģistrēti dalībvalstī, kas minēto lēmumu pieņēmusi, var ekspluatēt citās dalībvalstīs, ja ir iegūta tās dalībvalsts piekrišana, kuras teritorijā notiek ekspluatācija. Šādam gaisa kuģim citās dalībvalstīs var arī veikt tehnisko apkopi vai izmaiņas tā konstrukcijā, ja šādas tehniskās apkopes darbības un šādas konstrukcijas izmaiņas tiek veiktas tās dalībvalsts uzraudzībā, kurā gaisa kuģis ir reģistrēts, un saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas minētās dalībvalsts tiesību aktos.

▼B

Jebkurā sertifikātā, kurš izdots gaisa kuģim, uz ko attiecas saskaņā ar 8. punktu pieņemts atbrīvojuma lēmums, skaidri norāda, ka minētais sertifikāts ir izdots nevis saskaņā ar šo regulu, bet gan saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kura izdod sertifikātu. Citas dalībvalstis šādus valsts sertifikātus var akceptēt tikai tad, ja tās pašas ir pieņēmušas attiecīgu lēmumu saskaņā ar 8. punktu.

11. Jebkādi tās dalībvalsts, kas ir pieņēmusi atbrīvojuma lēmumu saskaņā ar 8. punktu, tiesību noteikumi, ar kuriem reglamentē gaisa kuģu, uz ko attiecas minētais lēmums, konstruēšanas, ražošanas, tehniskās apkopes un ekspluatācijas darbības, ir samērīgi ar konkrētās darbības raksturu un risku, un tajos ņem vērā attiecīgi 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus.

Dalībvalsts, kas ir pieņēmusi atbrīvojuma lēmumu saskaņā ar 8. punktu, nekavējoties paziņo Komisijai un Aģentūrai par minēto lēmumu un sniedz tām visu attiecīgo informāciju, jo īpaši par datumu, no kura minēto lēmumu piemēro, un par attiecīgo gaisa kuģu kategoriju, uz ko tas attiecas.

Dalībvalsts var nolemt grozīt vai atsaukt saskaņā ar 8. punktu pieņemto atbrīvojuma lēmumu. Tādos gadījumos tā nekavējoties par to informē Komisiju un Aģentūru.

Visus dalībvalstu lēmumus, kas paziņoti saskaņā ar šo punktu, Aģentūra iekļauj 74. pantā minētajā repozitorijā.

Dalībvalsts saskaņā ar 8. punktu pieņemts atbrīvojuma lēmums attiecas arī uz organizācijām un personālu, kas ir iesaistīts tādās konstruēšanas, ražošanas, tehniskās apkopes un ekspluatācijas darbībās, uz kurām attiecas minētais lēmums.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) “uzraudzība” ir pastāvīga pārbaude, ko kompetentā iestāde veic vai ko kompetentās iestādes vārdā veic, lai pārliecinātos, ka šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu prasības, uz kuru pamata izdots sertifikāts vai attiecībā uz kurām sniegta deklarācija, joprojām ir izpildītas;

2) “Čikāgas konvencija” ir Čikāgā 1944. gada 7. decembrī parakstītā Konvencija par starptautisko civilo aviāciju un tās pielikumi;

3) “ražojums” ir gaisa kuģis, dzinējs vai propelleris;

4) “daļa” ir jebkurš ražojuma elements, kā definēts minētā ražojuma tipa projektā;

▼M3

5) “*ATM/ANS*” ir gaisa satiksmes pārvaldība, kā noteikts (ES) 2024/2803 2. panta 9. punktā, un aeronavigācijas pakalpojumi, kā noteikts minētās regulas 2. panta 5. punktā, kā arī tās pašas regulas 37. pantā minētās tīkla funkcijas un pakalpojumi, kas ietver datu ieguvi un apstrādi un datu formatēšanu un nosūtīšanu vispārējās gaisa satiksmes dalībniekiem aeronavigācijas vajadzībām;

▼B

6) “*ATM/ANS* komponents” ir materiāli objekti, piemēram, aparatūra, un nemateriāli objekti, piemēram, programmatūra, no kuriem ir atkarīga *EATMN* sadarbspēja;

7) “*ATM/ANS* sistēma” ir kopums, kurā ietilpst gaisā un uz zemes izvietoti komponenti, kā arī kosmosā izvietotas iekārtas, kas atbalsta aeronavigācijas pakalpojumus visās lidojuma fāzēs;

8) “*ATM* ģenerālplāns” ir ar Padomes Lēmumu 2009/320/EK ([1]) apstiprināts plāns saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 219/2007 ([2]) 1. panta 2. punktu;

9) “sertifikācija” ir jebkāds veids, kādā saskaņā ar šo regulu, pamatojoties uz attiecīgu novērtējumu, atzīst, ka juridiska vai fiziska persona, ražojums, daļa, neuzstādīta ierīce, bezpilota gaisa kuģa tālvadības ierīce, lidlauks, ar drošību saistīts lidlauka aprīkojums, *ATM/ANS* sistēma, *ATM/ANS* komponents vai lidojumu simulācijas trenažieru iekārta atbilst šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu piemērojamajām prasībām, šādā nolūkā izdodot sertifikātu, kas apliecina šādu atbilstību;

10) “deklarācija” ir jebkurš rakstisks paziņojums, kas saskaņā ar šo regulu sniegts vienīgi uz tādas juridiskas vai fiziskas personas atbildību, uz kuru attiecas šī regula, un kas apstiprina, ka ir izpildītas šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu piemērojamās prasības, kuras attiecas uz juridisku vai fizisku personu, ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīci, bezpilota gaisa kuģa tālvadības ierīci, ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu, *ATM/ANS* sistēmu, *ATM/ANS* komponentu vai lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas;

11) “kvalificēta struktūra” ir akreditēta juridiska vai fiziska persona, kurai Aģentūra vai valsts kompetentā iestāde savā kontrolē un atbildībā var uzdot konkrētus sertifikācijas vai uzraudzības uzdevumus saskaņā ar šo regulu;

([1]) Padomes Lēmums 2009/320/EK (2009. gada 30. marts), ar ko apstiprina Vienotās Eiropas gaisa telpas satiksmes pārvaldības sistēmas pētniecības (*SESAR*) projekta Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības ģenerālplānu (OV L 95, 9.4.2009., 41. lpp.).

([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 219/2007 (2007. gada 27. februāris), ar ko izveido Kopuzņēmumu, lai izstrādātu jaunas paaudzes Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības sistēmu (*SESAR*) (OV L 64, 2.3.2007., 1. lpp.).

▼B

12) “sertifikāts” ir jebkurš sertifikāts, apstiprinājums, licence, atļauja, apliecība vai cits dokuments, kas izdots sertifikācijas rezultātā un apliecina atbilstību piemērojamajām prasībām;

13) “gaisa kuģa ekspluatants” ir jebkura juridiska vai fiziska persona, kas ekspluatē vai piedāvā ekspluatēt vienu vai vairākus gaisa kuģus;

14) “lidlauka ekspluatants” ir jebkura juridiska vai fiziska persona, kas ekspluatē vai piedāvā ekspluatēt vienu vai vairākus lidlaukus;

15) “lidojumu simulācijas trenažieru iekārta” ir jebkura tipa iekārta, kas uz zemes simulē lidojuma apstākļus, tostarp lidojumu simulatori, lidojumu trenažieru iekārtas, lidojumu un navigācijas procedūru trenažieri un pamatlīmeņa instrumentālo lidojumu trenažieru iekārtas;

16) “lidlauks” ir noteikts zemes vai ūdens virsmas iecirknis vai iecirknis uz stacionāras konstrukcijas, stacionāras konstrukcijas atklātā jūrā vai peldošas konstrukcijas (tostarp visas ēkas, iekārtas un ierīces uz tā), kuru pilnībā vai daļēji paredzēts izmantot gaisa kuģu atlidošanai, aizlidošanai un kustībai pa tā virsmu;

17) “ar drošību saistīts lidlauka aprīkojums” ir jebkurš instruments, aprīkojums, mehānisms, aparāts, piederums, programmatūra vai papildierīce, ko izmanto vai ko paredzēts izmantot, lai veicinātu gaisa kuģa drošu ekspluatāciju lidlaukā;

18) “perons” ir noteikts lidlauka iecirknis, kas paredzēts, lai tajā novietotu gaisa kuģus pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai, bagāžas, pasta vai kravas iekraušanai vai izkraušanai, degvielas uzpildei, stāvēšanai vai tehniskajai apkopei;

19) “perona pārvaldības pakalpojums (*AMS*)” ir pakalpojums, kas tiek sniegts, lai regulētu gaisa kuģu un transportlīdzekļu darbības un kustību uz perona;

20) “lidojumu informācijas pakalpojums” ir pakalpojums, kas tiek nodrošināts, lai sniegtu konsultācijas un informāciju, kura ir noderīga drošai un efektīvai lidošanai;

21) “vispārējā gaisa satiksme” ir jebkura civilās aviācijas gaisa kuģu un valsts gaisa kuģu kustība, kas notiek saskaņā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (“*ICAO*”) procedūrām;

22) “starptautiskie standarti un ieteicamā prakse” ir starptautiskie standarti un ieteicamā prakse, ko *ICAO* pieņēmusi saskaņā ar Čikāgas konvencijas 37. pantu;

23) “virszemes pakalpojums” ir jebkurš pakalpojums, kas tiek sniegts lidlaukos un kas aptver ar drošību saistītas darbības tādās jomās kā uzraudzība uz zemes, lidojumu dispečerapkalpošana un kravas kontrole, pasažieru apkalpošana, bagāžas apkalpošana, kravas un pasta apkalpošana, gaisa kuģa perona apkalpošana, gaisa kuģu apkalpošana, apkalpošana ar degvielu un smērvielām un ēdiena iekraušana; tas ietver gadījumu, kad gaisa kuģu ekspluatanti minētos virszemes pakalpojumus sniedz sev paši (pašapkalpošanas pakalpojumi);

▼B

24) “komerciālie gaisa pārvadājumi” ir gaisa kuģa ekspluatācija pasažieru, kravas vai pasta pārvadāšanai, saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atlīdzību;

25) “drošības darbība” ir Savienības, dalībvalsts vai organizācijas sasniegumi drošības jomā, kurus nosaka tās drošības darbības mērķi un drošības darbības rādītāji;

26) “drošības darbības rādītājs” ir parametrs, ko izmanto drošības darbības pārraudzībai un novērtēšanai;

27) “drošības darbības mērķis” ir mērķis, kas plānots vai iecerēts, lai konkrētā laikposmā panāktu atbilstību drošības darbības rādītājiem;

28) “gaisa kuģis” ir jebkurš aparāts, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav mijiedarbība ar no zemes virsmas reflektētu gaisu;

29) “neuzstādīta ierīce” ir jebkurš instruments, ierīce, mehānisms, aparāts, piederums, programmatūra vai papildierīce, ko gaisa kuģa ekspluatants ievietojis gaisa kuģī, bet kas nav tā daļa, un ko izmanto vai ko paredzēts izmantot gaisa kuģa ekspluatācijai vai kontrolei, kas uzlabo gaisa kuģī esošo personu izdzīvošanas iespējas vai var ietekmēt gaisa kuģa drošu ekspluatāciju;

30) “bezpilota gaisa kuģis” ir jebkurš gaisa kuģis, ko ekspluatē vai kas konstruēts autonomai ekspluatācijai vai pilotēšanai no attāluma bez pilota gaisa kuģī;

31) “tālvadības pilots” ir fiziska persona, kas atbildīga par bezpilota gaisa kuģa lidojuma drošu vadīšanu, proti, manuāli apkalpo lidojuma vadības ierīces vai – ja bezpilota gaisa kuģis lido autonomi – pārrauga tā kursu un saglabā spēju jebkurā brīdī iejaukties un mainīt kursu;

32) “bezpilota gaisa kuģa tālvadības ierīce” ir jebkurš bezpilota gaisa kuģa drošai ekspluatācijai nepieciešams instruments, ierīce, mehānisms, aparāts, piederums, programmatūra vai papildierīce, kas nav daļa un kas neatrodas minētajā bezpilota gaisa kuģī;

▼M3

33) “Eiropas vienotā gaisa telpa” ir gaisa telpa virs teritorijas, kurai piemēro Līgumus, kā arī jebkura cita gaisa telpa, kurā dalībvalstis piemēro Regulu (ES) 2024/2803 saskaņā ar minētās regulas 1. panta 4. punktu;

34) “valsts kompetentā iestāde” ir viena vai vairākas struktūras, ko iecēlusi dalībvalsts un kam ir vajadzīgās pilnvaras un ir uzlikta atbildība uzdevumu pildīšanai saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar šo regulu un ar uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

▼B

4. pants

Principi pasākumiem saskaņā ar šo regulu

1. Pieņemot pasākumus saskaņā ar šo regulu, Komisija, Aģentūra un dalībvalstis:

a) atspoguļo jaunākos sasniegumus un paraugpraksi aviācijas jomā un ņem vērā pasaulē gūto pieredzi aviācijas nozarē un zinātnes un tehnikas attīstību attiecīgajās jomās;

b) pamatojas uz labākajiem pieejamajiem faktiem un analīzi;

c) ļauj nekavējoties reaģēt uz konstatētajiem negadījumu, nopietnu incidentu un tīšu drošības pārkāpumu cēloņiem;

d) ņem vērā savstarpējo atkarību starp dažādām aviācijas drošības jomām un starp aviācijas drošību, kiberdrošību un citām aviācijas regulējuma tehniskajām jomām;

e) ja iespējams, prasības un procedūras nosaka uz darbības rezultātiem balstītā veidā un koncentrējoties uz sasniedzamajiem mērķiem, bet vienlaikus atļaujot izmantot dažādus līdzekļus, ar kuriem panākt atbilstību minētajiem uz darbības rezultātiem balstītajiem mērķiem;

f) veicina sadarbību un resursu efektīvu izmantošanu starp iestādēm Savienības un dalībvalsts līmenī;

g) kad iespējams, īsteno nesaistošus pasākumus, tostarp drošības veicināšanas darbības;

h) ņem vērā Savienības un dalībvalstu starptautiskās tiesības un pienākumus civilās aviācijas jomā, tostarp tiesības un pienākumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

2. Saskaņā ar šo regulu īstenotie pasākumi atbilst katras konkrētās darbības, uz kuru tie attiecas, raksturam un riskam un ir samērīgi ar to. Sagatavojot un ieviešot šādus pasākumus, Komisija, Aģentūra un dalībvalstis atbilstīgi katrai konkrētajai darbībai ņem vērā:

a) to, vai gaisa kuģī atrodas citas personas, kas nav lidojuma apkalpe, jo īpaši to, vai ekspluatēšana ir publiski pieejama;

b) to, kādā mērā darbība var apdraudēt trešās personas vai īpašumu uz zemes;

c) iesaistīto gaisa kuģu kompleksumu, veiktspēju un darbības raksturlielumus;

d) lidojuma nolūku, gaisa kuģu tipu un izmantotās gaisa telpas tipu;

e) ekspluatēšanas vai darbības tipu, mērogu un kompleksumu, attiecīgā gadījumā ietverot atbildīgās organizācijas vai personas apkalpotās satiksmes apjomu un tipu;

▼B

f) to, kādā mērā personas, ko skar ar ekspluatēšanu saistītie riski, spēj novērtēt un kontrolēt minētos riskus;

g) iepriekšējo sertifikācijas un uzraudzības darbību rezultātus.

II NODAĻA

AVIĀCIJAS DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

5. pants

Eiropas aviācijas drošības programma

1. Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru un dalībvalstīm pieņem, publicē un vajadzības gadījumā atjaunina dokumentu, kurā aprakstīta Eiropas aviācijas drošības sistēmas darbība un ietverti noteikumi, darbības un procesi, ko izmanto civilās aviācijas drošības pārvaldībai Savienībā saskaņā ar šo regulu (“Eiropas aviācijas drošības programma”).

2. Eiropas aviācijas drošības programma ietver vismaz tos elementus, kas saistīti ar valsts drošības pārvaldības pienākumiem, kas aprakstīti starptautiskajos standartos un ieteicamajā praksē.

Eiropas aviācijas drošības programmā apraksta arī 6. pantā minētā Eiropas aviācijas drošības plāna izstrādes, pieņemšanas, atjaunināšanas un īstenošanas procesu, kurā cieši iesaistās dalībvalstis un attiecīgās ieinteresētās personas.

6. pants

Eiropas aviācijas drošības plāns

1. Aģentūra – ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, kā paredzēts 5. panta 2. punkta otrajā daļā, – izstrādā, pieņem, publicē un pēc tam vismaz reizi gadā atjaunina Eiropas aviācijas drošības plānu. Pamatojoties uz attiecīgas drošības informācijas novērtējumu, Eiropas aviācijas drošības plānā norāda galvenos drošības riskus, kas apdraud Eiropas aviācijas drošības sistēmu, un nosaka šo risku mazināšanai nepieciešamās darbības.

2. Aģentūra – ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, kā paredzēts 5. panta 2. punkta otrajā daļā, – īpašā drošības riska portfelī dokumentē šā panta 1. punktā minētos drošības riskus un pārrauga to, kā iesaistītās personas īsteno ar tiem saistītās riska mazināšanas darbības, tostarp attiecīgā gadījumā nosakot drošības darbības rādītājus.

3. Eiropas aviācijas drošības plānā, ņemot vērā 1. pantā noteiktos mērķus, nosaka drošības darbības līmeni Savienībā. Komisija, Aģentūra un dalībvalstis kopīgi tiecas panākt minēto drošības darbības līmeni.

▼B

7. pants

Valsts drošības programma

1. Katra dalībvalsts, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, izveido un uztur valsts drošības programmu civilās aviācijas drošības pārvaldībai saistībā ar savā atbildībā esošajām aviācijas darbībām ("valsts drošības programma"). Minētā programma ir samērīga ar attiecīgo darbību apmēru un kompleksumu un saskanīga ar Eiropas aviācijas drošības programmu.

2. Valsts drošības programma ietver vismaz tos elementus, kas saistīti ar valsts drošības pārvaldības pienākumiem, kā aprakstīts starptautiskajos standartos un ieteicamajā praksē.

3. Valsts drošības programmā, ņemot vērā 1. pantā izklāstītos mērķus un 6. panta 3. punktā minēto drošības darbības līmeni, nosaka drošības darbības līmeni, kas sasniedzams valsts līmenī attiecībā uz konkrētās dalībvalsts atbildībā esošajām aviācijas darbībām.

8. pants

Valsts aviācijas drošības plāns

1. Valsts drošības programmā ietilpst vai arī tai ir pievienots valsts aviācijas drošības plāns. Pamatojoties uz attiecīgās drošības informācijas novērtējumu, katra dalībvalsts, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, minētajā plānā norāda galvenos drošības riskus, kuri apdraud konkrētās valsts civilās aviācijas drošības sistēmu, un nosaka šo risku mazināšanai nepieciešamās darbības.

2. Valsts aviācijas drošības plānā ietver Eiropas aviācijas drošības plānā norādītos riskus un darbības, kas ir nozīmīgi konkrētajai dalībvalstij. Dalībvalsts informē Aģentūru par tiem Eiropas aviācijas drošības plānā norādītajiem riskiem un darbībām, kurus tā neuzskata par nozīmīgiem savai valsts aviācijas drošības sistēmai, un pamato, kāpēc.

III NODAĻA

BŪTISKĀS PRASĪBAS

I IEDAĻA

Lidojumderīgums un vides aizsardzība

9. pants

Pamatprasības

1. Šīs regulas 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie gaisa kuģi – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinēji, propelleri, daļas un neuzstādītas ierīces atbilst šīs regulas II pielikumā izklāstītajām lidojumderīguma pamatprasībām.

▼B

2. ►M4 Attiecībā uz troksni un emisijām minētie gaisa kuģi un to dzinēji, propelleri, daļas un neuzstādītas ierīces atbilst vides aizsardzības prasībām, kas ietvertas Čikāgas konvencijas 16. pielikuma I sējuma 14. grozījumā, II sējuma 11. grozījumā un III sējuma 2. grozījumā, kurus piemēro no 2024. gada 1. janvāra. ◄

Šīs regulas III pielikumā izklāstītās pamatprasības par saderību ar vidi piemēro ražojumiem, daļām un neuzstādītām ierīcēm tiktāl, ciktāl vides aizsardzības prasības nav ietvertas šā punkta pirmajā daļā minētajos Čikāgas konvencijas noteikumos.

Organizācijas, kas iesaistītas 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajā ražojumu konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē, atbilst šīs regulas III pielikuma 8. punktam.

10. pants

Atbilstība

1. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinējiem, propelleriem un daļām atbilstību 9. pantam nodrošina saskaņā ar 11. un 12. pantu un 15. panta 1. punktu.

2. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā minētajiem gaisa kuģiem – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm atbilstību 9. pantam nodrošina saskaņā ar 11.–16. pantu.

11. pants

Ražojumu konstrukcija

Ražojuma konstrukciju sertificē un tai izdod tipa sertifikātu. Minētās konstrukcijas izmaiņas arī sertificē un rezultātā izdod sertifikātu par izmaiņām, arī papildu tipa sertifikātus. Remonta projektus sertificē un tiem izdod apstiprinājumu.

Izdod apstiprinājumu ar tipa konstrukciju saistītajiem datiem par piemērotību ekspluatācijai. Minēto apstiprinājumu iekļauj attiecīgi tipa sertifikātā vai ierobežotajā tipa sertifikātā, kas minēts 18. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

Minēto tipa sertifikātu, minēto sertifikātu par izmaiņām, minēto remonta projektu apstiprinājumu un minēto apstiprinājumu datiem par piemērotību ekspluatācijai izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka ražojuma konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta attiecīgi i) un ii) punktā minētajiem deleģētajiem aktiem, un ka ražojuma konstrukcijai nav iezīmju vai raksturlielumu, kas to padarītu nesaderīgu vides aizsardzības ziņā vai nedrošu ekspluatācijā.

▼B

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar 15. pantu un kam saskaņā ar 19. panta 1. punkta k) apakšpunktā minēto deleģēto aktu piešķirtas tiesības izdot attiecīgos sertifikātus vai apstiprinājumus, var minēto tipa sertifikātu, minēto sertifikātu par izmaiņām, minēto remonta projektu apstiprinājumu un minēto apstiprinājumu datiem par piemērotību ekspluatācijai izdot arī bez šāda pieteikuma, ja minētā organizācija ir konstatējusi, ka ražojuma konstrukcija atbilst šā punkta trešajā daļā paredzētajiem nosacījumiem.

Tādu dzinēju un propelleru konstrukcijai, kas sertificēti kā gaisa kuģa konstrukcijas daļa saskaņā ar šo pantu, atsevišķs tipa sertifikāts nav vajadzīgs.

12. pants

Daļu konstrukcija

Ja vien 19. pantā minētajos deleģētajos aktos nav noteikts citādi, daļu konstrukciju sertificē un tai izdod sertifikātu.

Minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka daļas konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minētajiem deleģētajiem aktiem.

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar 15. pantu un kam saskaņā ar 19. panta 1. punkta k) apakšpunktā minēto deleģēto aktu piešķirtas tiesības izdot minēto sertifikātu, var to izdot arī bez šāda pieteikuma, ja minētā organizācija ir konstatējusi, ka daļas konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minētajiem deleģētajiem aktiem.

Tādu daļu konstrukcijai, kas sertificētas kā ražojuma konstrukcijas daļa saskaņā ar 11. pantu, atsevišķs sertifikāts nav vajadzīgs.

13. pants

Neuzstādītu ierīču konstrukcija

Ja tā noteikts 19. pantā minētajos deleģētajos aktos, neuzstādītu ierīču konstrukciju sertificē un tai izdod sertifikātu.

Minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka neuzstādītās ierīces konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minētajiem deleģētajiem aktiem.

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar 15. pantu un kam saskaņā ar 19. panta 1. punkta k) apakšpunktā minēto deleģēto aktu piešķirtas tiesības izdot minētos sertifikātus, var to izdot arī bez šāda pieteikuma, ja minētā organizācija ir konstatējusi, ka neuzstādītās ierīces konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minētajiem deleģētajiem aktiem.

▼B

14. pants

Atsevišķi gaisa kuģi

1. Atsevišķus gaisa kuģus sertificē un tiem izdod lidojumderīguma sertifikātu, un, ja tā noteikts 19. pantā minētajos deleģētajos aktos, trokšņa līmeņa sertifikātu.

Minētos sertifikātus izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka gaisa kuģis atbilst saskaņā ar 11. pantu sertificētajai konstrukcijai un ka gaisa kuģis ir drošai un ar vidi saderīgai ekspluatācijai atbilstošā stāvoklī.

2. Šā panta 1. punktā minētie sertifikāti ir derīgi tikmēr, kamēr gaisa kuģa un tā dzinēju, propelleru, daļu un neuzstādīto ierīču tehniskā apkope tiek nodrošināta saskaņā ar īstenošanas aktiem, kuri attiecas uz lidojumderīguma uzturēšanu un ir minēti 17. pantā, un ir drošai un ar vidi saderīgai ekspluatācijai atbilstošā stāvoklī.

15. pants

Organizācijas

1. Ja vien 19. pantā minētajos deleģētajos aktos nav noteikts citādi, organizācijas, kas atbild par ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču konstruēšanu un ražošanu, sertificē un tām izdod apstiprinājumu. Minēto apstiprinājumu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst noteikumiem, kuri 19. pantā minētajos deleģētajos aktos paredzēti, lai nodrošinātu atbilstību 9. pantā minētajām pamatprasībām. Minētajā apstiprinājumā norāda organizācijai piešķirtās tiesības un apstiprinājuma darbības jomu.

2. Apstiprinājums ir vajadzīgs arī:

a) organizācijām, kas atbild par ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču tehnisko apkopi un lidojumderīguma uzturēšanas pārvaldību, un

b) organizācijām, kas iesaistītas tā personāla apmācībā, kurš atbild par ražojuma, daļas vai neuzstādītas ierīces nodošanu izmantošanai pēc tehniskās apkopes.

Tomēr pirmā daļa nav piemērojama situācijās, kad 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādi apstiprinājumi nav vajadzīgi.

Šajā punktā minētos apstiprinājumus izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 17. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 9. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 2. punktā minētajos apstiprinājumos norāda organizācijai piešķirtās tiesības. Minētos apstiprinājumus var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar īstenošanas aktiem, kas minēti 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

▼B

4. Šā panta 2. punktā minētos apstiprinājumus var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda apstiprinājuma izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 17. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Ja 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šā panta 2. punktā minētais apstiprinājums netiek prasīts, 17. pantā minētajos īstenošanas aktos tomēr var prasīt, lai attiecīgā organizācija deklarē, ka tai ir spējas un ir pieejami līdzekļi, lai pildītu pienākumus, kas ir saistīti ar darbībām, kuras tā veic atbilstīgi minētajiem īstenošanas aktiem.

16. pants

Personāls

1. Personālam, kas atbild par ražojuma, daļas vai neuzstādītas ierīces nodošanu izmantošanai pēc tehniskās apkopes, ir vajadzīga licence, izņemot gadījumus, kad 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā un ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādas licences netiek prasīta.

Minēto licenci izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 17. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 9. pantā minētajām pamatprasībām.

2. Šā panta 1. punktā minētajā licencē norāda personālam piešķirtās tiesības. Licenci var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

3. Šā panta 1. punktā minēto licenci var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šādas licences izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

17. pants

Īstenošanas akti par lidojumderīgumu

1. Lai nodrošinātu 9. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām 14. panta un 18. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto sertifikātu saglabāšanai;

b) noteikumiem un procedūrām 15. panta 2. punktā minēto apstiprinājumu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai un par to, kādās situācijās šādi apstiprinājumi nav vajadzīgi;

c) noteikumiem un procedūrām attiecībā uz 15. panta 5. punktā minētajām deklarācijām un par nosacījumiem tam, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas;

▼B

d) noteikumiem un procedūrām 16. pantā minēto licenču izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai un par to, kādās situācijās šādas licences nav vajadzīgas;

e) saskaņā 15. panta 2. punktu un 16. pantu izdoto apstiprinājumu un licenču turētāju un organizāciju, kuras sniegušas deklarācijas saskaņā ar 15. panta 5. punktu, tiesībām un pienākumiem;

f) ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču tehniskās apkopes noteikumiem un procedūrām;

g) gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas pārvaldības noteikumiem un procedūrām;

h) papildu lidojumderīguma prasībām ražojumiem, daļām un neuzstādītām ierīcēm, kuru konstrukcija jau ir sertificēta un kuras vajadzīgas lidojumderīguma uzturēšanas un drošības uzlabojumu atbalstam.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību 9. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 1., 6. un 8. pielikumā izklāstīto.

▼M2

3. Neskarot 2. punktu, kad tiek pieņemti īstenošanas akti, ievērojot 1. punktu, par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1689 ([1]) nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

18. pants

Atkāpes

1. Atkāpjoties attiecīgi no 9.–13. panta:

a) ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču konstrukcijas atbilstību 9. pantā minētajām piemērojamām pamatprasībām var novērtēt, neizdodot sertifikātu, ja tā noteikts 19. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) punktā minētajos deleģētajos aktos. Šādā gadījumā 19. panta 1. punkta j) apakšpunktā minētajos deleģētajos aktos nosaka šādas novērtēšanas nosacījumus un procedūras. Šīs regulas 19. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) punktā minētajos deleģētajos aktos varētu noteikt, ka organizācijai, kas atbild par minēto ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču konstruēšanu un ražošanu, ir atļauts deklarēt to konstrukcijas atbilstību minētajām pamatprasībām un sīki izstrādātām specifikācijām, kas sagatavotas saskaņā ar 19. panta 1. punkta i) apakšpunktā minētajiem deleģētajiem aktiem, lai nodrošinātu minēto konstrukciju atbilstību minētajām pamatprasībām;

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

▼B

b) ja gaisa kuģa konstrukcija neatbilst 9. pantā minētajām pamatprasībām, var izdot ierobežotu tipa sertifikātu. Šādā gadījumā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka gaisa kuģa konstrukcija atbilst sertifikācijas pamatam, kas noteikts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) un ii) punktā minēto deleģēto aktu, un ka gaisa kuģa konstrukcija attiecībā uz lidojumderīgumu un saderīgumu vides aizsardzības ziņā ir adekvāta, ņemot vērā gaisa kuģa paredzēto izmantojumu.

2. Atkāpjoties attiecīgi no 9., 10. un 14. panta:

a) saskaņā ar 19. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem, ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežotu trokšņa līmeņa sertifikātu izdot gaisa kuģim, par kura konstrukciju ir vai nu sniegta deklarācija saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, vai kuram izdots ierobežots tipa sertifikāts saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu. Tādā gadījumā minētos sertifikātus izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka gaisa kuģis atbilst minētajai konstrukcijai un ka gaisa kuģis ir drošai un ar vidi saderīgai ekspluatācijai atbilstošā stāvoklī;

b) saskaņā ar 19. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem var izdot lidošanas atļauju, lai ļautu ekspluatēt gaisa kuģi, kuram nav derīga lidojumderīguma sertifikāta vai derīga ierobežota lidojumderīguma sertifikāta. Tādā gadījumā šādu lidošanas atļauju izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka gaisa kuģis spēj droši veikt vienkāršu lidojumu.

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar 15. pantu un kam saskaņā ar 19. panta 1. punkta k) apakšpunktā minētajiem deleģētajiem aktiem vai 17. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu piešķirtas tiesības izdot lidošanas atļauju, var to izdot arī bez šāda pieteikuma ar noteikumu, ka minētā organizācija ir konstatējusi, ka gaisa kuģis spēj droši veikt vienkāršu lidojumu.

Lidošanas atļaujai piemēro attiecīgus ierobežojumus, kā paredzēts 19. panta 1. punkta f) apakšpunktā minētajos deleģētajos aktos, jo īpaši trešo personu drošības aizsardzības ierobežojumus.

19. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par:

a) sīki izstrādātām vides aizsardzības prasībām ražojumiem, daļām un neuzstādītām ierīcēm gadījumos, kas minēti 9. panta 2. punkta otrajā daļā;

b) nosacījumiem, kurus ievērojot, Aģentūra saskaņā ar 77. pantu nosaka un pieteikuma iesniedzējam paziņo:

i) sertifikācijas pamatu, kas piemērojams ražojumam 11. pantā un 18. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās tipa sertifikācijas nolūkos;

▼B

ii) sertifikācijas pamatu, kas piemērojams ražojumam, lai tiktu apstiprināti 11. pantā minētie dati par piemērotību ekspluatācijai, tostarp:

— minimālo mācību programmu tehniskās apkopes sertifikācijas darbinieku tipa kvalifikācijas mācībām,

— minimālo mācību programmu pilotu tipa kvalifikācijas mācībām un atsauces datiem attiecīgo simulatoru objektīvai kvalificēšanai,

— attiecīgā gadījumā – obligāto iekārtu pamatsarakstu,

— datiem par gaisa kuģa tipu, kas nozīmīgi salona apkalpei,

— papildu specifikācijām, ar ko nodrošina atbilstību šīs nodaļas III iedaļai;

iii) sertifikācijas pamatu, kas piemērojams daļai vai neuzstādītai ierīcei, ieskaitot 30. panta 7. punktā minēto ar drošību saistīto aprīkojumu un instrumentus, 12. un 13. pantā minētās sertifikācijas nolūkos;

c) speciālajiem nosacījumiem attiecībā uz 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minēto gaisa kuģu atbilstību 9. pantā minētajām pamatprasībām;

d) nosacījumiem 11., 12. un 13. pantā un 18. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai, tostarp par:

i) nosacījumiem tam, kādās situācijās šādi sertifikāti attiecīgā gadījumā ir vai nav vajadzīgi vai ir atļautas deklarācijas, lai īstenotu 1. pantā noteiktos mērķus, vienlaikus ņemot vērā konkrētās darbības būtību un risku;

ii) nosacījumiem attiecībā uz minēto sertifikātu darbības ilgumu un attiecībā uz minēto sertifikātu atjaunošanu, ja to darbības ilgums ir ierobežots;

e) nosacījumiem 14. panta 1. punktā minēto lidojumderīguma sertifikātu un trokšņa līmeņa sertifikātu, kā arī 18. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu un ierobežoto trokšņa līmeņa sertifikātu izdošanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai;

f) nosacījumiem 18. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto lidošanas atļauju izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai, atsaukšanai un izmantošanai;

g) šīs regulas 15. panta 1. punktā minēto apstiprinājumu piešķiršanas, saglabāšanas, grozīšanas, ierobežošanas, apturēšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un nosacījumiem tam, kādās situācijās attiecīgā gadījumā šādi apstiprinājumi ir vai nav vajadzīgi vai deklarācijas ir atļautas, lai īstenotu 1. pantā noteiktos mērķus, vienlaikus ņemot vērā konkrētās darbības būtību un risku;

h) saskaņā ar 11., 12. un 13. pantu, 14. panta 1. punktu, 15. panta 1. punktu, 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 18. panta 2. punktu izdoto sertifikātu turētāju un organizāciju, kuras sniegušas deklarācijas saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu un šā punkta g) apakšpunktu, tiesībām un pienākumiem;

▼B

i) nosacījumiem tādu sīki izstrādātu specifikāciju izveidei, kas piemērojamas ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču konstrukcijai, par kuru sniedzama deklarācija saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu;

j) nosacījumiem un procedūrām, kas paredzēti, lai saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu novērtētu ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču konstrukcijas lidojumderīgumu un saderīgumu vides aizsardzības ziņā, ja nav nepieciešams izdot sertifikātu, tostarp ekspluatācijas nosacījumiem un ierobežojumiem;

k) nosacījumiem, ar kādiem organizācijām, kurām izdots apstiprinājums saskaņā ar 15. panta 1. punktu, var piešķirt tiesības izdot 11., 12. un 13. pantā un 18. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētos sertifikātus.

2. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinēju, propelleru, daļu un neuzstādītu ierīču lidojumderīgumu un saderīgumu vides aizsardzības ziņā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu II un III pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa pieredze, kas gūta saistībā ar lidojumderīgumu vai saderīgumu vides aizsardzības ziņā.

3. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – un to dzinēju, propelleru, daļu un neuzstādītu ierīču saderību ar vidi, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, grozīt atsauces uz 9. panta 2. punkta pirmajā daļā minētajiem Čikāgas konvencijas noteikumiem, lai tās atjauninātu, ņemot vērā turpmākos minēto noteikumu grozījumus, kuri stājas spēkā pēc 2018. gada 4. jūlija un kuri kļūst piemērojami visās dalībvalstīs, ciktāl šādi pielāgojumi nepaplašina šīs regulas darbības jomu.

▼M2

4. Kad tiek pieņemti deleģētie akti, ievērojot 1. un 2. punktu, par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

II IEDAĻA

Gaisa kuģa apkalpe

20. pants

Pamatprasības

Piloti un salona apkalpe, kas iesaistīti 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatācijā, kā arī lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas, personas un organizācijas, kas iesaistītas minēto pilotu un salona apkalpes mācībās, eksāmenos, pārbaudēs vai veselības stāvokļa novērtējumā, atbilst IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām.

▼B

21. pants

Piloti

1. Pilotiem ir vajadzīga pilota apliecība un pilota veselības apliecība, kas atbilst veicamajai darbībai, izņemot gadījumus, kad 23. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādas apliecības vai veselības apliecības nav vajadzīgas.

2. Šā panta 1. punktā minēto pilota apliecību izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka viņš atbilst 23. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minēto pilota veselības apliecību izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka viņš atbilst 23. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

4. Šā panta 1. punktā minētajā pilota apliecībā un pilota veselības apliecībā norāda pilotam piešķirtās tiesības.

Pilota apliecību un pilota veselības apliecību var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 23. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Šā panta 1. punktā minētajā pilota apliecību vai pilota veselības apliecību var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šādas apliecības vai veselības apliecības izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 23. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

6. Mācības un pieredzi, kas gūta ar gaisa kuģiem, uz kuriem šī regula neattiecas, var atzīt šā panta 1. punktā minētās pilota apliecības iegūšanas nolūkos saskaņā ar 23. panta 1. punkta c) apakšpunkta iv) punktā minētajiem īstenošanas aktiem.

22. pants

Salona apkalpe

1. Komerciālos gaisa pārvadājumos iesaistītai salona apkalpei ir jābūt apliecībai.

2. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, apliecība var būt vajadzīga arī salona apkalpei, kas iesaistīta ekspluatācijas darbībās, kas nav komerciāli gaisa pārvadājumi, saskaņā ar 23. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās apliecības izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka viņš atbilst 23. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

4. Šā panta 1.un 2. punktā minētajās apliecībās norāda salona apkalpei piešķirtās tiesības. Apliecību var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 23. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Šā panta 1. un 2. punktā minētās apliecības var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šādas apliecības izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 23. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

6. Salona apkalpei – pirms savu tiesību izmantošanas un pēc tam regulāri – tiek veikts veselības stāvokļa atbilstības novērtējums, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām veselības stāvokļa pamatprasībām, saskaņā ar 23. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

23. pants

Īstenošanas akti par pilotiem un salona apkalpi

1. Lai nodrošinātu 20. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām attiecībā uz pilotiem, kas iesaistīti 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatācijā, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un lai sasniegtu 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) dažādām 21. pantā minēto pilota apliecību un pilota veselības apliecību kategorijām, kā arī par dažādām šādu pilota apliecību kvalifikācijas atzīmēm, kas atbilst dažādiem veikto darbību tipiem;

b) pilota apliecību, kvalifikācijas atzīmju un pilota veselības apliecību turētāju tiesībām un pienākumiem;

c) noteikumiem un procedūrām pilota apliecību, kvalifikācijas atzīmju un pilota veselības apliecību izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai, tostarp par:

   i) gadījumiem, kad šādas apliecības, kvalifikācijas atzīmes un veselības apliecības nav vajadzīgas;

   ii) noteikumiem un procedūrām valsts pilota apliecību un valsts pilota veselības apliecību konvertācijai par pilota apliecībām un pilota veselības apliecībām, kas minētas 21. panta 1. punktā;

   iii) noteikumiem un procedūrām valsts bortinžiniera apliecību konvertācijai par pilota apliecībām, kas minētas 21. panta 1. punktā;

▼B

iv) noteikumiem un procedūrām par to, kā mācības un pieredzi, kas gūta ar gaisa kuģiem, uz kuriem šī regula neattiecas, atzīst 21. panta 1. punktā minēto pilota apliecību iegūšanas nolūkos.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 20. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 1. pielikumā izklāstīto.

Minētie īstenošanas akti attiecīgā gadījumā ietver noteikumus par to, kā izdodamas visu veidu pilota apliecības un kvalifikācijas atzīmes, kas paredzētas Čikāgas konvencijas 1. pielikumā. Minētie īstenošanas akti var ietvert arī noteikumus par citu veidu pilota apliecību un kvalifikācijas atzīmju izdošanu.

2. Lai nodrošinātu 20. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām attiecībā uz salona apkalpi, kas iesaistīta 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā kuģa – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatācijā, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un lai sasniegtu 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām salona apkalpes apliecību izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai un gadījumiem, kad šādas apliecības ir vajadzīgas salona apkalpei, kas iesaistīta ekspluatācijas darbībās, kuras nav komerciāli gaisa pārvadājumi;

b) noteikumiem un procedūrām 22. pantā minētajam salona apkalpes veselības stāvokļa atbilstības novērtējumam;

c) šīs regulas 22. pantā minēto salona apkalpes apliecību turētāju tiesībām un pienākumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

24. pants

Mācību organizācijas un aviācijas medicīnas centri

1. Aviācijas medicīnas centriem ir vajadzīgs apstiprinājums.

2. Apstiprinājums ir vajadzīgs pilotu mācību organizācijām un salona apkalpes mācību organizācijām, izņemot gadījumus, kad 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādi apstiprinājumi nav vajadzīgi.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētos apstiprinājumus izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 27. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

▼B

4. Šā panta 1. un 2. punktā minētajos apstiprinājumos norāda organizācijai piešķirtās tiesības. Minētos apstiprinājumus var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Šā panta 1. un 2. punktā minētos apstiprinājumus var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda apstiprinājuma izdošanas un saglabāšanas noteikumiem vai procedūrām, saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

6. Ja 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā paredzētos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šā panta 2. punktā minētais apstiprinājums no pilotu mācību organizācijas vai salona apkalpes mācību organizācijas netiek prasīts, 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajos īstenošanas aktos tomēr var prasīt, lai attiecīgā organizācija deklarē, ka tai ir spējas un līdzekļi, lai pildītu pienākumus saistībā ar darbībām, kuras tā veic atbilstīgi minētajiem īstenošanas aktiem.

25. pants

Lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas

1. Sertifikāts ir vajadzīgs katrai lidojumu simulācijas trenažieru iekārtai, ko izmanto pilotu apmācībā, izņemot gadījumus, kad 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādi sertifikāti nav vajadzīgi.

2. Šā panta 1. punktā minēto licenci izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka pieteikuma iesniedzējs un iekārta atbilst 27. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minētajā sertifikātā norāda iekārtas darbības funkcijas. Sertifikātu var grozīt, lai atspoguļotu izmaiņas minētajās darbības funkcijās saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vai iekārta vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Ja tā paredzēts 27. pantā minētajos īstenošanas aktos, par lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas ekspluatāciju atbildīgajai organizācijai ir pienākums deklarēt iekārtas atbilstību pamatprasībām, kas minētas 20. pantā, un sīki izstrādātām specifikācijām, kas noteiktas saskaņā ar 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

26. pants

Instruktori un eksaminētāji

1. Personām, kas atbild par mācību lidojumu nodrošināšanu, mācībām ar lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām vai pilota prasmju novērtēšanu, kā arī aviācijas medicīnas ekspertiem ir jābūt sertifikātam, izņemot gadījumus, kad 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas rezultātā, ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šādi sertifikāti nav vajadzīgi.

2. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, personām, kas atbild par salona apkalpes apmācību nodrošināšanu vai par salona apkalpes prasmju novērtēšanu, var būt vajadzīgs sertifikāts saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētos sertifikātus izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 27. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām.

4. Šā panta 1. un 2. punktā minētajos sertifikātos norāda piešķirtās tiesības.

Minētos sertifikātus var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Šā panta 1. un 2. punktā minētos sertifikātus var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 27. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

27. pants

Īstenošanas akti par mācībām, eksāmeniem, pārbaudēm vai veselības stāvokļa novērtējumiem

1. Lai nodrošinātu 20. panta minēto pamatprasību vienveidīgu piemērošanu un atbilstību tām, attiecībā uz lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām un personām un organizācijām, kas iesaistītas pilotu un salona apkalpes mācībās, eksāmenos, pārbaudēs vai veselības stāvokļa novērtējumos, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām 24., 25. un 26. pantā minēto apstiprinājumu un sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai un to, kādās situācijās šādi apstiprinājumi un sertifikāti tiek vai netiek prasīti;

▼B

b) noteikumiem un procedūrām pilota mācību organizāciju un salona apkalpes mācību organizāciju deklarācijām, kas minētas 24. panta 6. punktā, un lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu deklarācijām, kas minētas 25. panta 5. punktā, tostarp nosacījumiem tam, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas;

c) šīs regulas 24., 25. un 26. pantā minēto apstiprinājumu un sertifikātu turētāju un organizāciju, kuras sniedz deklarācijas saskaņā ar 24. panta 6. punktu un 25. panta 5. punktu, tiesībām un pienākumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību 20. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 1. un 6. pielikumā izklāstīto.

▼M5

3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par mākslīgā intelekta (MI) sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1689 ([1]) nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

28. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz pilotiem un salona apkalpi, kas iesaistīti 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatācijā, kā arī lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām, personām un organizācijām, kas iesaistītas šo pilotu un salona apkalpes mācībās, eksāmenos, pārbaudēs vai veselības stāvokļa vērtēšanā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu IV pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa ar gaisa kuģa apkalpi saistīta pieredze drošības jomā.

2. Šā panta 1. punktā minētie noteikumi attiecīgā gadījumā ietver noteikumus par to, kā izdodamas visu veidu pilota apliecības un kvalifikācijas atzīmes, kas paredzētas Čikāgas konvencijā. Minētie akti var ietvert arī noteikumus par citu veidu licenču un kvalifikācijas atzīmju izdošanu.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

▼B

III IEDAĻA

Gaisa kuģu ekspluatācija

29. pants

Pamatprasības

Šīs regulas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatācija atbilst V pielikumā un – attiecīgā gadījumā – VII un VIII pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

30. pants

Gaisa kuģu ekspluatanti

1. Lai nodrošinātu atbilstību 29. pantā minētajām pamatprasībām un ņemot vērā šīs regulas 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, gaisa kuģu ekspluatantiem, kas veic uzņēmējdarbību, kas ir rezidenti vai kuru galvenā darījumdarbības vieta ir teritorijā, kurai piemēro Līgumus, var prasīt saskaņā ar šīs regulas 31. panta 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem:

a) deklarēt, ka tiem ir spējas un līdzekļi, lai pildītu pienākumus saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi minētajiem īstenošanas aktiem; vai

b) lai tiem būtu sertifikāts.

2. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 31. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 29. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minētajā sertifikātā norāda gaisa kuģu ekspluatantam piešķirtās tiesības. Sertifikātu var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 31. panta 1. punkta pirmajā daļā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punkta minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 31. panta 1. punkta pirmajā daļā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, šā panta 1. punktā minētajiem gaisa kuģu ekspluatantiem var prasīt saskaņā ar 31. pantā minētajiem īstenošanas aktiem:

a) atbilst speciālām prasībām, ja tie slēdz koplidojumu līgumus vai līgumus par nomāšanu;

▼B

b) atbilst speciālām prasībām, ja tie ekspluatē trešā valstī reģistrētu gaisa kuģi;

c) izveidot obligāto iekārtu sarakstu (*MEL*) vai līdzvērtīgu dokumentu, kurā paredz gaisa kuģa ekspluatāciju konkrētos apstākļos, kad atsevišķi instrumenti, iekārtas vai funkcijas, sākot lidojumu, nedarbojas.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka – lidojumos uz teritoriju, kurā piemēro Līgumus, šādā teritorijā vai no tās – gaisa kuģu ekspluatācija, ko īsteno gaisa kuģu ekspluatants, kurš veic uzņēmējdarbību, kurš ir rezidents vai kura galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus minētās teritorijas, bet attiecībā uz kuru dalībvalsts īsteno gaisa kuģa ekspluatanta valsts funkcijas un uzdevumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju, kā arī šādā ekspluatācijā iesaistītais personāls un organizācijas atbilst drošības līmenim, kas ir līdzvērtīgs šajā regulā noteiktajam līmenim.

7. Ja to paredz 31. panta 1. punkta pirmajā daļā minētie īstenošanas akti, gaisa kuģis ir aprīkots ar nepieciešamo ar drošību saistīto aprīkojumu un instrumentiem, kas ir sertificēti, ja tas prasīts saskaņā ar 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minēto deleģēto aktu, tostarp ar visu turpmāk uzskaitīto vai daļu no tā:

a) lidojuma parametru reģistratori;

b) līdzekļi, ar ko var sekot gaisa kuģa atrašanās vietai;

c) līdzekļi, ar ko, ja gaisa kuģis ir briesmās, var laikus iegūt lidojuma parametru reģistratora datus, izmantojot reāllaika elektronisku saziņu vai citus piemērotus tehniskus risinājumus.

31. pants

Īstenošanas akti par gaisa kuģu ekspluatāciju

1. Lai nodrošinātu 29. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatāciju Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) speciālajiem noteikumiem un procedūrām gaisa kuģu ekspluatācijai atbilstīgi 29. pantā minētajām pamatprasībām;

b) noteikumiem un procedūrām 30. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai un to, kādās situācijās šādi sertifikāti ir vajadzīgi;

c) noteikumiem un procedūrām gaisa kuģu ekspluatantu deklarācijai, kas minēta 30. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un to, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas;

▼B

d) to sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem, kas minēti 30. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un par to gaisa kuģu ekspluatantu tiesībām un pienākumiem, kas sniedz 30. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās deklarācijas;

e) papildu prasībām, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas 29. pantā minētajām pamatprasībām, un kas piemērojamas gaisa kuģu ekspluatantiem, kuri veic uzņēmējdarbību vai kuri ir rezidenti, vai kuru galvenā darījumdarbības vieta ir teritorijā, kurai piemēro Līgumus, kad minētie ekspluatanti noslēdz koplidojumu līgumus vai līgumus par nomāšanu vai kad tie ekspluatē gaisa kuģi, kas reģistrēts trešā valstī;

f) noteikumiem un procedūrām, kas 30. panta 1. punktā minētajiem gaisa kuģu ekspluatantiem jāievēro attiecībā uz *MEL* vai līdzvērtīga dokumenta izveidi, un to, kādās situācijās tas vajadzīgs;

g) noteikumiem un procedūrām, ar kuriem saskaņā gaisa kuģis ir jāaprīko ar nepieciešamo ar drošību saistīto aprīkojumu un instrumentiem, tostarp lidojuma parametru reģistratoriem un/vai 30. panta 7. punktā minētajiem līdzekļiem, un noteikumiem un procedūrām attiecīgo datu saglabāšanai aizsardzībai, izmantošanai un attiecīgā gadījumā drošai pārsūtīšanai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 29. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 6. pielikumā izklāstīto.

▼M5

3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

32. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem – izņemot bezpilota gaisa kuģus – Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par:

a) nosacījumiem, kas 30. panta 1. punktā minētajiem gaisa kuģu ekspluatantiem un to gaisa kuģu apkalpes locekļiem jāievēro attiecībā uz lidojuma un pienākumu pildīšanas laika ierobežojumiem, kā arī prasībām attiecībā uz gaisa kuģu apkalpes locekļu atpūtu;

▼B

b) nosacījumiem un procedūrām, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību 29. pantā minētajām pamatprasībām, attiecībā uz individuālu lidojuma laika specifikācijas shēmu apstiprināšanu, ko veic valsts kompetentās iestādes, un Aģentūras atzinumu izdošanu par minētajām shēmām saskaņā ar 76. panta 7. punktu.

2. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu – izņemot bezpilota gaisa kuģus – ekspluatāciju Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 128. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu V pielikumu un attiecīgā gadījumā VII un VIII pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa ar gaisa kuģu ekspluatāciju saistīta pieredze drošības jomā.

▼M5

3. Kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti deleģētie akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

IV IEDAĻA

Lidlauki

33. pants

Pamatprasības

Lidlauki, ar drošību saistītais lidlauka aprīkojums, lidlauku ekspluatācija un virszemes pakalpojumu un *AMS* sniegšana 2. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajos lidlaukos atbilst VII pielikumā un – attiecīgā gadījumā – VIII pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

34. pants

Lidlauku sertifikācija

1. Lidlaukiem ir vajadzīgs sertifikāts. Minētais sertifikāts attiecas uz lidlauku un tā ar drošību saistīto aprīkojumu, ja vien uz minēto ar drošību saistīto aprīkojumu neattiecas attiecīgi 35. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētā deklarācija vai sertifikāts, kas izdots saskaņā ar 35. panta 1. punktu.

2. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka:

a) lidlauks atbilst 36. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, un šā panta 5. punktā izklāstītajam lidlauka sertifikācijas pamatam; un

b) lidlaukam nav iezīmju vai raksturlielumu, kas to padarītu nedrošu ekspluatācijai.

▼B

3. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var grozīt, lai ietvertu izmaiņas lidlaukā vai tā ar drošību saistītajā aprīkojumā, saskaņā ar 36. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja lidlauks vai tā ar drošību saistītais aprīkojums vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 36. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Lidlauka sertifikācijas pamatu veido:

a) piemērojamās sertifikācijas specifikācijas, kas saistītas ar lidlauka tipu;

b) tie piemērojamās sertifikācijas specifikācijas noteikumi, attiecībā uz kuriem atzīts līdzvērtīgs drošības līmenis;

c) īpašās sīki izstrādātās tehniskās specifikācijas, kas vajadzīgas, ja konkrētā lidlauka konstrukcijas iezīmes vai tā ekspluatācijas pieredze liecina, ka kādas no šā punkta a) apakšpunktā minētajām specifikācijām nav pietiekamas vai piemērotas, lai nodrošinātu atbilstību 33. pantā minētajām pamatprasībām.

35. pants

Ar drošību saistīts lidlauka aprīkojums

1. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, 36. pantā minētajos īstenošanas aktos, var prasīt, lai organizācijas, kas iesaistītas tāda ar drošību saistīta lidlauku aprīkojuma konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē, kas tiek izmantots vai ir paredzēts izmantošanai lidlaukos, uz ko attiecas šī regula:

a) deklarētu, ka šāds aprīkojums atbilst sīki izstrādātajām specifikācijām, kas sagatavotas saskaņā ar 36. pantā minētajiem īstenošanas aktiem; vai

b) lai tām būtu sertifikāts attiecībā uz minēto ar drošību saistīto lidlauka aprīkojumu.

2. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka aprīkojums atbilst sīki izstrādātajām specifikācijām, kuras paredzētas saskaņā ar 36. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, lai nodrošinātu atbilstību 33. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā sertifikātā norāda aprīkojuma darbības funkcijas. Minēto sertifikātu var grozīt, lai atspoguļotu izmaiņas minētajās darbības funkcijās, saskaņā ar 36. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

4. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja aprīkojums vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 36. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

36. pants

Īstenošanas akti par lidlaukiem un ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu

1. Lai nodrošinātu 33. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz lidlaukiem un ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām tam, kā izstrādā un, pamatojoties uz 34. panta 5. punktu, pieteikuma iesniedzējam paziņo sertifikācijas pamatu, kas piemērojams lidlaukam sertifikācijas nolūkos saskaņā ar 34. panta 1. punktu;

b) noteikumiem un procedūrām tam, kā izstrādā un pieteikuma iesniedzējam paziņo sīki izstrādātās specifikācijas, kas piemērojamas ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam sertifikācijas nolūkos saskaņā ar 35. panta 1. punktu;

c) noteikumiem un procedūrām tam, kā izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc 34. pantā minētos lidlauka sertifikātus, tostarp par ekspluatācijas ierobežojumiem saistībā ar lidlauka specifisko konstrukciju;

d) noteikumiem un procedūrām tam, kā izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc 35. panta 1. punktā minētos sertifikātus ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam un to, kādās situācijās šādi sertifikāti ir vajadzīgi;

e) noteikumiem un procedūrām tam, kā nosaka sīki izstrādātās specifikācijas, kuras piemērojamas ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam, uz ko attiecas deklarācija saskaņā ar 35. panta 1. punktu;

f) noteikumiem un procedūrām deklarācijām – saskaņā ar 35. panta 1. punktu – attiecībā uz ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu un to, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas;

g) to sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem, kas minēti 34. pantā un 35. panta 1. punktā, un par to organizāciju tiesībām un pienākumiem, kas sniedz deklarācijas saskaņā ar 35. panta 1. punktu;

h) noteikumiem un procedūrām tam, kā valsts lidlauka sertifikātus, kas izdoti uz valsts tiesību aktu pamata, pieņem un konvertē par šīs regulas 34. pantā minētajiem lidlauka sertifikātiem, tostarp par pasākumiem, kurus attiecīgā dalībvalsts jau atļāvusi, pamatojoties uz paziņotajām atšķirībām salīdzinājumā ar Čikāgas konvencijas 14. pielikumu.

▼B

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 33. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 14. pielikumā izklāstīto.

▼M5

3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

37. pants

Organizācijas

1. Organizācijas, kas atbild par lidlauku ekspluatāciju, sertificē un tām izdod sertifikātu. Minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 39. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 33. pantā minētajām pamatprasībām.

Sertifikātā norāda sertificētajai organizācijai piešķirtās tiesības un sertifikāta darbības jomu.

2. Organizācijas, kas atbild par virszemes pakalpojumu un *AMS* sniegšanu lidlaukos, uz kuriem attiecas šī regula, deklarē savu spēju un līdzekļu pieejamību ar sniegtajiem pakalpojumiem saistīto pienākumu izpildei atbilstīgi 33. pantā minētajām pamatprasībām.

38. pants

Lidlauku apkārtnes aizsargāšana

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to teritorijā esošie lidlauki ir aizsargāti pret darbībām un norisēm to apkārtnē, kuras var radīt nepieņemamu risku gaisa kuģiem, kuri izmanto šo lidlauku.

2. Šīs regulas 37. panta 1. punktā minētās organizācijas pārrauga darbības un norises, kas var radīt nepieņemamus aviācijas drošības riskus tā lidlauka apkārtnē, par kura ekspluatāciju tās atbild. Tās veic minēto risku mazināšanai vajadzīgos pasākumus, ciktāl tas ir šo organizāciju kontrolē, un, ja tas tā nav, par šiem riskiem ziņo kompetentajām iestādēm dalībvalstī, kurā atrodas lidlauks.

▼B

3. Lai nodrošinātu šā panta vienveidīgu piemērošanu, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

39. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz lidlauku ekspluatāciju un virszemes pakalpojumu un *AMS* sniegšanu lidlaukos Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) speciālajiem nosacījumiem lidlauku ekspluatācijai atbilstīgi 33. pantā minētajām pamatprasībām;

b) nosacījumiem, ar kādiem izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc 37. panta 1. punktā minētos sertifikātus;

c) šīs regulas 37. panta 1. punktā minēto sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem;

d) nosacījumiem un procedūrām deklarācijai, ko saskaņā ar 37. panta 2. punktu sniedz organizācijas, kuras sniedz virszemes pakalpojumus, un organizācijas, kuras sniedz *AMS*, tostarp par to, kā ekspluatanti bez tālākas verifikācijas atzīst minētās deklarācijas;

e) to saskaņā ar 37. panta 2. punktu deklarācijas sniegušo organizāciju tiesībām un pienākumiem, kuras sniedz virszemes pakalpojumus un *AMS*.

2. Attiecībā uz lidlaukiem, ar drošību saistītu lidlauku aprīkojumu, lidlauku ekspluatāciju un virszemes pakalpojumu un *AMS* Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 128. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu VII pielikumu un attiecīgā gadījumā VIII pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa ar lidlaukiem saistīta pieredze drošības jomā.

▼M5

3. Kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti deleģētie akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

V IEDAĻA

ATM/ANS

40. pants

Pamatprasības

1. Šīs regulas 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā minētā *ATM/ANS* sniegšana atbilst VIII pielikumā un – attiecīgā gadījumā – VII pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

▼B

2. Gaisa kuģi, kas tiek ekspluatēti Eiropas vienotajā gaisa telpā, izņemot gaisa kuģus, kas iesaistīti 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajās darbībās, atbilst VIII pielikuma 1. punktā izklāstītajam pamatprasībām.

41. pants

***ATM/ANS* sniedzēji**

1. *ATM/ANS* sniedzējiem ir jābūt sertifikātam.

2. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 43. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 40. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minētajā sertifikātā norāda piešķirtās tiesības. Minēto sertifikātu var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 43. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼M3

3.a Uz šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var attiekties objektīvi pamatoti, nediskriminējoši, samērīgi un pārredzami nosacījumi. Šie nosacījumi attiecīgā gadījumā var attiekties uz:

a) tādu pakalpojumu darbības norobežojumu vai ierobežojumu, kas neattiecas uz aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu;

b) jebkuru līgumu, vienošanos vai citu aktu, ko *ATM/ANS* sniedzējs noslēdzis ar trešo personu un kas attiecas uz pakalpojumiem;

c) tādas informācijas sniegšanu, kas pamatoti vajadzīga, lai verificētu šajā pantā noteiktās sertifikāta prasības; un

d) visiem pārējiem tiesiskajiem nosacījumiem, kas nav aeronavigācijas pakalpojumiem specifiski, piemēram, nosacījumiem, kuri attiecas uz sertifikāta apturēšanu vai atsaukšanu.

▼B

4. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 43. panta 1. punkta pirmajā daļā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, saskaņā ar 43. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, dalībvalstis var pieņemt lēmumu, ka lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējiem ir atļauts deklarēt, ka tiem ir spējas un līdzekļi ar sniegtajiem pakalpojumiem saistīto pienākumu izpildei atbilstīgi 40. pantā minētajām pamatprasībām. Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai, Aģentūrai un citām dalībvalstīm par savu lēmumu.

6. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis *ATM/ANS* sniedzējiem var piešķirt atbrīvojumu no prasības par to, ka tiem ir jābūt sertifikātam, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:

a) sniedzēja galvenā darījumdarbības vieta neatrodas teritorijās, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju;

▼B

b) minētā sniedzēja sniegti *ATM/ANS* attiecas uz maza apjoma gaisa satiksmi tās gaisa telpas ierobežotā daļā, par kuru atbildīga ir dalībvalsts, kas piešķir atbrīvojumu, un minētā gaisa telpas daļa robežojas ar gaisa telpu, par kuru atbildīga ir trešā valsts;

c) prasot sniedzējam pierādīt atbilstību 1. punktā minētajiem noteikumiem, minētajam sniedzējam tiktu radītas nesamērīgas pūles, ņemot vērā tādas konkrētās darbības būtību un risku, ko tas veic minētajā gaisa telpā;

d) attiecīgā dalībvalsts ir paredzējusi noteikumus un procedūras, kas piemērojami sniedzēja sniegtiem *ATM/ANS* un ar ko saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un ieteicamo praksi un ņemot vērā attiecīgā gadījuma konkrētos apstākļus, nodrošina pieņemamu drošības līmeni un atbilstību 40. panta minētajām pamatprasībām, un tā ir noteikusi pienācīgus un efektīvus rīkus un mehānismus uzraudzībai un izpildei, lai nodrošinātu atbilstību šādiem noteikumiem un procedūrām;

e) atbrīvojuma joma ir skaidri definēta, un atbrīvojums attiecas tikai uz to, kas ir absolūti nepieciešams; ja tā darbības ilgums pārsniedz piecus gadus, atbrīvojumu piemēro bez diskriminācijas.

Gadījumā, ja dalībvalsts ir iecerējusi piešķirt šādu atbrīvojumu, tā par savu nodomu paziņo Komisijai un Aģentūrai, izklāstot visu attiecīgo informāciju.

Apspriedusies ar Aģentūru, Komisija pieņem īstenošanas aktus ar savu lēmumu par to, vai šā punkta pirmajā daļā norādītie nosacījumi ir izpildīti. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru, un tos publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, bet Aģentūra tos iekļauj 74. pantā minētajā repozitorijā.

Attiecīgā dalībvalsts atbrīvojumu piešķir tikai tad, ja trešajā daļā minētie īstenošanas akti satur pozitīva lēmuma. Tā atbrīvojumu atsauc, ja tai kļūst zināms, jo īpaši, veicot pirmās daļas e) apakšpunktā minēto regulāro pārskatīšanu, ka pirmajā daļā minētie nosacījumi vairs netiek izpildīti. Tā nekavējoties informē Komisiju un Aģentūru par jebkāda atbrīvojuma piešķiršanu un attiecīgajā gadījumā par minētās pārskatīšanas rezultātiem un jebkādu atsaukšanu.

42. pants

ATM/ANS sistēmu un _ATM/ANS_ komponentu konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē iesaistītās organizācijas

1. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, organizācijām, kuras iesaistītas *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē, var prasīt saskaņā ar īstenošanas aktiem, kas pieņemti, ievērojot 43. pantu:

a) deklarēt, ka tām ir spējas un līdzekļi, lai pildītu pienākumus saistībā ar darbībām, kas veiktas atbilstīgi minētajiem īstenošanas aktiem; vai

b) lai tām būtu sertifikāts.

▼B

2. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka tas atbilst noteikumiem, kas noteikti 43. pantā minētajos īstenošanas aktos, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 40. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā sertifikātā norāda piešķirtās tiesības. Sertifikātu var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 43. panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 43. panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼M3

43. pants

Īstenošanas akti par *ATM/ANS* sniedzējiem, organizācijām, kas iesaistītas *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē

1. Lai nodrošinātu 40. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto *ATM/ANS* sniegšanu Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz sīki izstrādātus noteikumus par:

a) speciālajiem noteikumiem un procedūrām *ATM/ANS* sniegšanai atbilstīgi 40. pantā minētajām pamatprasībām, tostarp darbnepārtrauces plāna izveidei un īstenošanai saskaņā ar VIII pielikuma 5.1. punkta f) apakšpunktu;

b) noteikumiem un procedūrām tam, kā izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc 41. panta 1. punktā minētos sertifikātus;

bb) nosacījumiem, kas minēti 41. panta 3.a punktā;

c) noteikumiem un procedūrām lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācijai, kas minēta 41. panta 5. punktā, un to, kādās situācijās šādas deklarācijas ir atļautas;

d) noteikumiem un procedūrām 42. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai, un to, kādās situācijās šādi sertifikāti ir vajadzīgi;

e) noteikumiem un procedūrām organizāciju deklarācijai, kas minēta 42. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un to, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas;

f) to sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem, kas minēti 41. panta 1. punktā un 42. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un par to organizāciju tiesībām un pienākumiem, kas sniedz deklarācijas saskaņā ar 41. panta 5. punktu un 42. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

▼M3

2. Noteikumos, kas minēti 1. punktā, pienācīgi ņem vērā Eiropas *ATM* ģenerālplānu.

3. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 40. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 2.–4., 10., 11. un 15. pielikumā izklāstīto.

▼M2

4. Kad tiek pieņemti īstenošanas akti, ievērojot 1. punktu, par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

44. pants

Īstenošanas akti par gaisa telpas izmantošanu un gaisa telpas struktūru plānošanu

1. Lai nodrošinātu 40. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto *ATM/ANS* sniegšanu, kā arī attiecībā uz gaisa telpas struktūru plānošanu Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) ekspluatācijas noteikumiem, kas saistīti ar gaisa telpas izmantošanu, gaisa kuģu aprīkojumu un *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, kas vajadzīgi gaisa telpas izmantošanai;

b) noteikumiem un procedūrām gaisa telpas struktūru plānošanai nolūkā nodrošināt atbilstību 46. pantam.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Noteikumos, kas minēti 1. punktā, pienācīgi ņem vērā *ATM* ģenerālplānu.

3. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 40. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 2., 3., 10., 11. un 15. pielikumā izklāstīto.

45. pants

***ATM/ANS* sistēmas un *ATM/ANS* komponenti**

1. Ja tā noteikts 47. pantā minētajos deleģētajos aktos, 41. pantā minētajiem *ATM/ANS* sniedzējiem jādeklarē, ka *ATM/ANS* sistēmas un *ATM/ANS* komponenti, kurus minētie sniedzēji gatavojas nodot ekspluatācijā, atbilst sīki izstrādātām specifikācijām, kas noteiktas saskaņā ar 47. pantu minētajiem deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 40. pantā minētajām pamatprasībām.

2. Ja tā noteikts 47. pantā minētajos deleģētajos aktos, *ATM/ANS* sistēmas un *ATM/ANS* komponentus sertificē un tiem izdod sertifikātu.

▼B

Minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka minētās sistēmas un komponenti atbilst sīki izstrādātām specifikācijām, kas noteiktas saskaņā ar 47. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 40. pantā minētajām pamatprasībām.

Atkāpjoties no pirmās daļas, ja tā ir paredzēts 47. pantā minētajos deleģētajos aktos, organizācijai, kas iesaistīta *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu konstruēšanā, ražošanā vai tehniskajā apkopē, atļauts deklarēt, ka minētās sistēmas un komponenti atbilst sīki izstrādātām specifikācijām, kas noteiktas saskaņā ar 47. pantā minētajos deleģētajos aktos, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 40. pantā minētajām pamatprasībām, un ka šīs sistēmas un šie komponenti ir piemēroti lietošanai.

46. pants

Gaisa telpas struktūru plānošana

Dalībvalstis nodrošina, ka, pirms gaisa telpas struktūras var ieviest un gaisa kuģi tās var izmantot, tās tiek pienācīgi izplānotas, apsekotas un validētas saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, kurus Komisija pieņem, ievērojot 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

47. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) nosacījumiem, ar kādiem izstrādā un pieteikuma iesniedzējam paziņo sīki izstrādātās specifikācijas, kas piemērojamas *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem sertifikācijas nolūkos saskaņā ar 45. panta 2. punktu;

b) šīs regulas 45. panta 2. punktā minēto sertifikātu izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, ierobežošanas, apturēšanas vai atsaukšanas nosacījumiem, un to, kādās situācijās attiecīgā gadījumā šādi sertifikāti ir vajadzīgi vai deklarācijas ir atļautas, lai īstenotu 1. pantā noteiktos mērķus, vienlaikus ņemot vērā konkrētās darbības būtību un risku;

c) šīs regulas 45. panta 2. punktā minēto sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem;

d) organizāciju, kuras sniedz deklarācijas saskaņā ar 45. panta 1. un 2. punktu, tiesībām un pienākumiem;

e) nosacījumiem un procedūrām tam, kā *ATM/ANS* sniedzēji sniedz deklarācijas saskaņā ar 45. panta 1. punktu, un to, kādās situācijās šādas deklarācijas ir vajadzīgas, lai īstenotu 1. pantā noteiktos mērķus, vienlaikus ņemot vērā konkrētās darbības būtību un risku;

f) nosacījumiem sīki izstrādātu specifikāciju izveidei, kas piemērojamas *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, par kuriem sniedzama deklarācija saskaņā ar 45. panta 1. un 2. punktu.

▼B

2. Attiecībā uz *ATM/ANS* nodrošināšanu Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 128. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu VIII pielikumu un attiecīgā gadījumā VII pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa ar *ATM/ANS* saistīta pieredze drošības jomā.

▼M2

3. Kad tiek pieņemti deleģētie akti, ievērojot 1. un 2. punktu, par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

VI IEDAĻA

Gaisa satiksmes vadības dispečeri

48. pants

Pamatprasības

Gaisa satiksmes vadības dispečeri, kas iesaistīti 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto *ATM/ANS* sniegšanā, kā arī personas, organizācijas un lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas, kas iesaistītas minēto gaisa satiksmes vadības dispečeru mācībās, eksāmenos, pārbaudēs vai veselības stāvokļa novērtējumos, atbilst VIII pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

49. pants

Gaisa satiksmes vadības dispečeri

1. Gaisa satiksmes vadības dispečeriem ir jābūt gaisa satiksmes vadības dispečera licencei un gaisa satiksmes vadības dispečera veselības apliecībai atbilstīgi sniedzamajam pakalpojumam.

2. Šā panta 1. punktā minēto gaisa satiksmes vadības dispečera licenci izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka viņš atbilst 50. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti lai nodrošinātu atbilstību 48. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minēto gaisa satiksmes vadības dispečera veselības apliecību izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja gaisa satiksmes vadības dispečers ir pierādījis, ka viņš atbilst 50. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 48. pantā minētajām pamatprasībām.

4. Šā panta 1. punktā minētajā gaisa satiksmes vadības dispečera licencē un gaisa satiksmes vadības dispečera veselības apliecībā norāda gaisa satiksmes vadības dispečeram piešķirtās tiesības. Minēto gaisa satiksmes vadības dispečera licenci un gaisa satiksmes vadības dispečera veselības apliecību var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 50. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Šā panta 1. punktā minētajā gaisa satiksmes vadības dispečera licenci un gaisa satiksmes vadības dispečera veselības apliecību var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šādas licences vai veselības apliecības izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 50. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

50. pants

Īstenošanas akti par gaisa satiksmes vadības dispečeriem

1. Lai nodrošinātu 48. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) dažādajām kategorijām, kvalifikācijas atzīmēm un apstiprinājumiem 49. pantā minētajām gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm;

b) gaisa satiksmes vadības dispečeru licenču, kvalifikācijas atzīmju un 49. pantā minētajām licencēm un veselības apliecībām paredzēto apstiprinājumu turētāju tiesībām un pienākumiem;

c) noteikumiem un procedūrām tam, kā izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc licences, kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumus 49. pantā minētajām gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un veselības apliecībām, tostarp noteikumiem un procedūrām tam, kā valsts gaisa satiksmes vadības dispečeru licences un valsts veselības apliecības konvertē par 49. pantā minētajām gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un veselības apliecībām;

d) noteikumiem un procedūrām gaisa satiksmes vadības dispečeru dežūru ilguma ierobežojumiem un prasībām par atpūtu; šiem noteikumiem un procedūrām jāveicina augsts drošības līmenis, aizsargājot pret noguruma radīto ietekmi un vienlaikus nodrošinot pienācīgu plānošanas elastību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 48. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 1. pielikumā izklāstīto.

▼M5

3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

51. pants

Gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijas un aviācijas medicīnas centri

1. Gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijām un aviācijas medicīnas centriem ir vajadzīgs apstiprinājums.

2. Šā panta 1. punktā minēto apstiprinājumu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 53. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 48. pantā minētajām pamatprasībām.

▼B

3. Šā panta 1. punktā minētajā apstiprinājumā norāda organizācijai piešķirtās tiesības. Apstiprinājumu var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 53. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punktā minēto apstiprinājumu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda apstiprinājuma izdošanas un saglabāšanas noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar 53. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

52. pants

Instruktori, eksaminētāji un aviācijas medicīnas eksperti

1. Personām, kuras atbild par gaisa satiksmes vadības dispečeru praktisko mācību nodrošināšanu un praktisko prasmju pārbaudi, kā arī aviācijas medicīnas ekspertiem ir jābūt sertifikātam.

2. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka atbilst 53. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, kas pieņemti, lai nodrošinātu atbilstību 48. pantā minētajām pamatprasībām.

3. Šā panta 1. punktā minētajā sertifikātā norāda piešķirtās tiesības. Sertifikātu var grozīt, lai tiesības papildinātu vai svītrotu, saskaņā ar 53. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas un saglabāšanas nosacījumiem, saskaņā ar 53. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem.

53. pants

Īstenošanas akti par mācībām, eksāmeniem, pārbaudēm un veselības stāvokļa novērtējumiem

1. Lai nodrošinātu 48. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz personām un organizācijām, kas iesaistītas gaisa satiksmes vadības dispečeru mācībās, eksāmenos, pārbaudēs un veselības stāvokļa novērtējumos, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām tam, kā izdod, saglabā, groza, ierobežo, aptur vai atsauc 51. un 52. pantā minētos apstiprinājumus un sertifikātus;

b) šīs regulas 51. un 52. pantā minēto apstiprinājumu un sertifikātu turētāju tiesībām un pienākumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

▼B

2. Komisija, pieņemot minētos īstenošanas aktus, nodrošina atbilstību šīs regulas 48. pantā minētajām pamatprasībām un pienācīgi ņem vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgas konvencijas 1. pielikumā izklāstīto.

▼M5

3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

54. pants

Deleģētās pilnvaras

Attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, personām un organizācijām, kas iesaistītas gaisa satiksmes vadības dispečeru mācībās, eksāmenos, pārbaudēs vai veselības stāvokļa novērtējumos, kā arī lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 128. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai 1. pantā noteikto mērķu īstenošanas nolūkā un tam vajadzīgajā apmērā grozītu VIII pielikumu, kad tas nepieciešams tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes progresa dēļ vai kad to prasa ar mācību organizācijām un gaisa satiksmes vadības dispečeriem saistīta pieredze drošības jomā.

VII IEDAĻA

Bezpilota gaisa kuģi

55. pants

Pamatprasības bezpilota gaisa kuģiem

Ja tas attiecas uz bezpilota gaisa kuģiem – regulas 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšana, ražošana, tehniskā apkope un ekspluatācija, kā arī minētajās darbībās iesaistītais personāls, tostarp tālvadības gaisa kuģu piloti, un organizācijas atbilst IX pielikumā izklāstītajām pamatprasībām un, ja to paredz 58. pantā minētie deleģētie akti un 57. panta minētie īstenošanas akti, – II, IV un V pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

56. pants

Bezpilota gaisa kuģu atbilstība

1. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, attiecīgā bezpilota gaisa kuģu darbības raksturlielumus un ekspluatācijas teritorijas raksturlielumus, bezpilota gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanai, ražošanai, tehniskajai apkopei un ekspluatācijai, kā arī minētajās darbībās iesaistītajam personālam, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām var prasīt sertifikātu saskaņā ar 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

2. Šā panta 1. punktā minēto sertifikātu izdod pēc pieteikuma, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis, ka tas atbilst 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem un 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

3. Šā panta 1. punktā minētajā sertifikātā norāda ar drošību saistītus ierobežojumus, ekspluatācijas nosacījumus un tiesības. Saskaņā ar 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem un 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem sertifikātu var grozīt, lai ierobežojumus, nosacījumus un tiesības papildinātu vai svītrotu.

4. Saskaņā ar 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem un 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem šā panta 1. punktā minēto sertifikātu var ierobežot, apturēt vai atsaukt, ja turētājs vairs neatbilst šāda sertifikāta izdošanas vai saglabāšanas nosacījumiem, noteikumiem un procedūrām.

5. Ņemot vērā 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus, jo īpaši konkrētās darbības būtību un risku, attiecīgā bezpilota gaisa kuģa darbības raksturlielumus un ekspluatācijas teritorijas raksturlielumus, attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju, kā arī attiecībā uz minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām ar 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem un 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, var prasīt deklarāciju, kura apstiprina atbilstību minētajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

6. Ja 1. un 4. pantā izklāstītos mērķus un principus var sasniegt bez šīs regulas IV un V nodaļas piemērošanas, 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajos deleģētajos aktos, varētu paredzēt, ka minētās nodaļas nepiemēro nedz 55. pantā minētajām pamatprasībām, nedz arī atbilstošajiem sīki izstrādātajiem noteikumiem, kas paredzēti saskaņā ar 58. pantu. Šādos gadījumos minētās pamatprasības un minētie sīki izstrādātie noteikumi ir "Kopienas saskaņošanas tiesību akti" izpratnē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 765/2008 ([1]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 768/2008/EK ([2]).

7. Dalībvalstis nodrošina, lai informācija par to bezpilota gaisa kuģu un bezpilota gaisa kuģu ekspluatantu reģistrāciju, uz kuriem attiecas reģistrācijas prasība saskaņā ar 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem un IX pielikuma 4. punkts, tiktu saglabāta digitālās, saskaņotās, sadarbspējīgās valsts reģistrācijas sistēmās. Dalībvalstīm, izmantojot 74. pantā minēto repozitāriju, ir iespēja piekļūt šai informācijai un apmainīties ar to.

8. Šī iedaļa neskar iespēju dalībvalstīm paredzēt valsts noteikumus, lai bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijai piemērotu konkrētus nosacījumus tādu iemeslu dēļ, kas neietilpst šīs regulas darbības jomā, tostarp sabiedriskās drošības dēļ vai privātuma un personas datu aizsardzības dēļ saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 768/2008/EK (2008. gada 9. jūlijs) par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 93/465/EEK (OV L 218, 13.8.2008., 82. lpp.).

▼B

57. pants

Īstenošanas akti par bezpilota gaisa kuģiem

Lai nodrošinātu 55. pantā minēto pamatprasību vienveidīgu īstenošanu un atbilstību tām, attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu ekspluatāciju, ja tas attiecas uz bezpilota gaisa kuģiem, kā arī minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) konkrētiem noteikumiem un procedūrām attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu ekspluatāciju, kā arī attiecībā uz minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām;

b) noteikumiem un procedūrām sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai vai deklarāciju sniegšanai attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu ekspluatāciju, kā arī minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām, un to, kādās situācijās šādi sertifikāti vai deklarācijas ir vajadzīgas. Minēto sertifikātu izdošanas un minēto deklarāciju sniegšanas noteikumi un procedūras var būt balstīti uz sīki izstrādātām prasībām, kas pieņemtas, ievērojot I, II un III iedaļu, vai sastāvēt no šīm prasībām;

c) sertifikātu turētāju un fizisko un juridisko personu, kas sniedz deklarācijas, tiesībām un pienākumiem;

d) noteikumiem un procedūrām bezpilota gaisa kuģu reģistrācijai un marķēšanai un bezpilota gaisa kuģu ekspluatantu reģistrācijai, kā minēts IX pielikuma 4. iedaļā;

e) noteikumiem un procedūrām 56. panta 7. punktā minēto digitālo, sadarbspējīgo, saskaņoto valsts reģistrācijas sistēmu izveidei;

f) noteikumiem un procedūrām valsts sertifikātu konvertēšanai par sertifikātiem, kas prasīti saskaņā ar 56. panta 1. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

▼M2

Pieņemot minētos īstenošanas aktus par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

58. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Ja tas attiecas uz bezpilota gaisa kuģiem – attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu, to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu un tehnisko apkopi, kā arī minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

▼B

a) īpašajiem nosacījumiem attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu un tehnisko apkopi, kā arī minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību 55. pantā minētajām pamatprasībām, kas var ietvert nosacījumus, saskaņā ar kuriem bezpilota gaisa kuģiem izvirza prasību būt aprīkotiem ar nepieciešamajām iezīmēm un funkcijām, kas jo īpaši saistītas ar attāluma un augstuma maksimālajiem ekspluatācijas ierobežojumiem, atrašanās vietas paziņošanu, ģeogrāfisko zonu pārlidošanas ierobežojumu, sadursmju novēršanu, lidojuma stabilizāciju un automatizētu nosēšanos;

b) nosacījumiem un procedūrām 56. panta 1. un 5. punktā minēto sertifikātu izdošanai, saglabāšanai, grozīšanai, ierobežošanai, apturēšanai vai atsaukšanai vai deklarāciju sniegšanai attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu, to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu un tehnisko apkopi, kā arī attiecībā uz minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām, un to, kādās situācijās šādi sertifikāti vai deklarācijas ir vajadzīgas. Nosacījumi un procedūras minēto sertifikātu izdošanai un deklarāciju sniegšanai var būt balstīti uz I, II un III iedaļā minētajām sīki izstrādātām prasībām, vai sastāvēt no tām;

c) nosacījumiem, saskaņā ar kuriem uz prasībām par bezpilota gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu un tehnisko apkopi 56. panta 6. punkta piemērošanas nolūkā IV un V nodaļa neattiecas;

d) sertifikātu turētāju un fizisko un juridisko personu, kas sniedz deklarācijas, tiesībām un pienākumiem;

e) nosacījumiem valsts sertifikātu konvertēšanai par sertifikātiem, kas prasīti saskaņā ar 56. panta 1. punktu.

2. Ja tas attiecas uz bezpilota gaisa kuģiem – attiecībā uz regulas 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu un to dzinēju, propelleru, daļu, neuzstādītu ierīču un šādu gaisa kuģu tālvadības ierīču konstruēšanu, ražošanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju, kā arī minētajās darbībās iesaistīto personālu, tostarp tālvadības gaisa kuģu pilotiem, un organizācijām Komisija tiek pilnvarota pieņemt 128. pantā minētos deleģētos aktus, grozīt IX pielikumu un – attiecīgā gadījumā – III pielikumu, ja tas nepieciešams saistībā ar tehnikas, ekspluatācijas vai zinātnes attīstību vai ar gaisa kuģu ekspluatāciju saistītu pieredzi drošības jomā, lai sasniegtu 1. pantā noteiktos mērķus un tik lielā mērā, cik tas minēto mērķu sasniegšanai ir vajadzīgs.

▼M2

3. Kad tiek pieņemti deleģētie akti, ievērojot 1. un 2. punktu, par mākslīgā intelekta sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.

▼B

VIII IEDAĻA

Gaisa kuģi, ko izmanto trešās valsts ekspluatants lidojumiem uz Savienību, Savienībā vai no tās

59. pants

Piemērojamie noteikumi

Neskarot VIII pielikuma 1. punktu un noteikumus, kas pieņemti, pamatojoties uz 44. panta 1. punkta a) apakšpunktu, šīs regulas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētie gaisa kuģi, kā arī to apkalpe un to ekspluatācija atbilst piemērojamajiem *ICAO* standartiem.

Ciktāl šādu standartu nav, minētie gaisa kuģi, to apkalpe un to ekspluatācija atbilst:

a) attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav bezpilota gaisa kuģi, – II, IV un V pielikumā izklāstītajām pamatprasībām;

b) attiecībā uz bezpilota gaisa kuģiem – IX pielikumā izklāstītajām pamatprasībām un, ja to paredz 61. pantā paredzētie deleģētie akti,– II, IV un V pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

Taču otro daļu nepiemēro, ja minētās pamatprasības ir pretrunā starptautiskās konvencijās paredzētām trešo valstu tiesībām.

60. pants

Atbilstība

1. Uz šīs regulas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto gaisa kuģu ekspluatāciju komerciāliem gaisa pārvadājumiem attiecas sertifikācija, un tiem piešķir atļauju.

Minēto atļauju piešķir pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis savu spēju un līdzekļu pieejamību ar minēto gaisa kuģu ekspluatāciju saistīto pienākumu izpildei atbilstīgi 59. pantā norādītajām prasībām. Atļaujā norāda ekspluatantam piešķirtās tiesības un ekspluatācijas jomu.

2. Ja tā noteikts 61. pantā minētajos deleģētajos aktos, uz 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto gaisa kuģu ekspluatāciju, kas nav komerciāli gaisa pārvadājumi, attiecas sertifikācija, un tiem piešķir atļauju.

Minēto atļauju piešķir pēc pieteikuma saņemšanas, ja pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis savu spēju un līdzekļu pieejamību ar minēto gaisa kuģu ekspluatāciju saistīto pienākumu izpildei atbilstīgi 59. pantā norādītajām prasībām.

Atļaujā norāda ekspluatantam piešķirtās tiesības un ekspluatācijas jomu.

▼B

Atkāpjoties no šī punkta pirmās daļas, ja tā noteikts 61. pantā minētajos deleģētajos aktos, 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto gaisa kuģu ekspluatantiem, kuri veic darbības, kas nav komerciāli gaisa pārvadājumi, ir atļauts deklarēt spēju un līdzekļu pieejamību ar minēto gaisa kuģu ekspluatāciju saistīto pienākumu izpildei atbilstīgi 59. pantā norādītajām prasībām.

3. Izņemot bezpilota gaisa kuģu ekspluatāciju, 1. un 2. punktā minētās atļaujas un deklarācijas netiek prasītas attiecībā uz tādu gaisa kuģu ekspluatāciju, kuri tikai pārlido teritorijai, kurai piemēro Līgumus.

61. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem gaisa kuģiem, kā arī to apkalpi un to ekspluatāciju Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par:

a) atļaujām gaisa kuģiem, kuriem nav standarta *ICAO* lidojumderīguma sertifikāta, vai atļaujām pilotiem, kuriem nav standarta *ICAO* apliecības, lidojumiem uz teritoriju, kurā piemēro Līgumus, lidojumiem šādā teritorijā vai no tās;

b) īpašajiem gaisa kuģa ekspluatācijas nosacījumiem atbilstīgi 59. pantam;

c) alternatīviem nosacījumiem gadījumos, kad atbilstību 59. pantā minētajiem standartiem un prasībām nav iespējams nodrošināt vai kad ekspluatantam šādas atbilstības nodrošināšanai jāveltī nesamērīgas pūles, ar šiem nosacījumiem vienlaikus nodrošinot attiecīgo standartu un prasību mērķu sasniegšanu;

d) šīs regulas 60. pantā minēto atļauju izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, ierobežošanu, apturēšanas vai atsaukšanas nosacījumiem, un to, kādās situācijās attiecīgā gadījumā šādas atļaujas ir vajadzīgas vai deklarācijas ir atļautas, lai īstenotu 1. pantā noteiktos mērķus, vienlaikus ņemot vērā konkrētās darbības būtību un risku. Minētajos nosacījumos ņem vērā reģistrācijas valsts, ekspluatanta valsts un – bezpilota gaisa kuģu gadījumā – valsts, kurā atrodas bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīces, izdotos sertifikātus, un šie nosacījumi neskar Regulu (EK) Nr. 2111/2005 un uz tās pamata pieņemtos īstenošanas aktus;

e) šīs regulas 60. panta 1. un 2. punktā minēto atļauju turētāju un attiecīgā gadījumā gaisa kuģu ekspluatantu, kuri sniedz deklarācijas saskaņā ar 60. panta 2. punktu, tiesībām un pienākumiem.

2. Pieņemot 1. punktā minētos noteikumus, Komisija jo īpaši nodrošina, ka:

a) attiecīgi tiek izmantota *ICAO* ieteicamā prakse un norāžu dokumenti;

▼B

b) neviena prasība nepārsniedz prasības, kas šajā regulā noteiktas 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā minētajiem gaisa kuģiem un šādu gaisa kuģu apkalpei un ekspluatantiem;

c) šīs regulas 60. panta 1. un 2. punktā minēto atļauju saņemšanas process ir vienkāršs, samērīgs, efektīvs un izmaksu ziņā lietderīgs un atļauj atbilstības pierādījumus, kas ir samērīgi ar ekspluatācijas kompleksumu un ar minēto ekspluatāciju saistīto risku. Komisija jo īpaši nodrošina, ka tiek ņemti vērā:

i) *ICAO* Universālās drošības uzraudzības revīzijas programmas rezultāti;

ii) informācija, kas savākta perona pārbaužu programmās, kuras izveidotas saskaņā ar 62. panta 13. punktā minētajiem deleģētajiem aktiem un 62. panta 14. punktā minētajiem īstenošanas aktiem;

iii) cita atzīta informācija par drošības aspektiem saistībā ar attiecīgo ekspluatantu;

iv) saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem izdoti sertifikāti;

d) ar *ATM/ANS* saistītie aspekti.

IV NODAĻA

KOPĪGA SERTIFIKĀCIJAS, UZRAUDZĪBAS UN IZPILDES SISTĒMA

62. pants

Sertifikācija, uzraudzība un izpilde

1. Komisija, Aģentūra un dalībvalstis sadarbojas vienotā Eiropas aviācijas drošības sistēmā, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

2. Lai nodrošinātu atbilstību šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes:

a) saņem un novērtē tām iesniegtos pieteikumus un – attiecīgā gadījumā – izdod vai atjaunina sertifikātus un saņem tām sniegtās deklarācijas saskaņā ar III nodaļu;

b) īsteno tādu sertifikātu turētāju, deklarācijas sniegušo fizisko un juridisko personu, ražojumu, daļu, ierīču, *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu, lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu un lidlauku uzraudzību, uz kuriem attiecas šī regula;

▼B

c) veic izmeklēšanas, pārbaudes, tostarp perona pārbaudes, revīzijas un citas pārraudzības darbības, kas vajadzīgas, lai konstatētu šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos noteikto prasību iespējamos pārkāpumus, ko izdarījušas juridiskas vai fiziskas personas, uz kurām attiecas šī regula;

d) veic visus vajadzīgos izpildes pasākumus, tostarp groza, ierobežo, aptur vai atsauc sertifikātus, ko tās izdevušas, uzliek izlidošanas aizliegumus un nosaka sankcijas, lai izbeigtu konstatētos pārkāpumus;

e) drošības interesēs aizliedz III nodaļā minētās darbības, ierobežo tās vai piemēro tām konkrētus nosacījumus;

f) nodrošina, lai to personālam, kas iesaistīts sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumos, būtu pienācīgs kvalifikācijas līmenis, tostarp nodrošina piemērotas mācības.

▼M3

2.a Neskarot Regulas (ES) 2024/2803 5. panta 1. punkta otro daļu, lai veiktu sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumus attiecībā uz pamatprasībām saistībā ar šīs regulas VIII pielikuma 7. punktā uzskaitītajām pamatprasībām, kompetentās iestādes, veicot savus uzdevumus saskaņā ar minētās regulas 7. panta 3. punktu, paļaujas uz novērtējumiem, ko veikusi minētās regulas 4. pantā minētā valsts uzraudzības iestāde.

▼B

3. Dalībvalstis nodrošina, ka to valsts kompetentās iestādes, pieņemot tehniskus lēmumus par sertifikāciju, uzraudzību un izpildi, ir neatkarīgas un pilda savus uzdevumus objektīvi un pārredzami un ka tās ir pienācīgi organizētas, pārvaldītas un tām ir pienācīgs personāls. Dalībvalstis arī nodrošina, ka to valsts kompetentajām iestādēm ir nepieciešamie resursi un spējas efektīvai un savlaicīgai to uzdevumu veikšanai, kuri tām uzticēti saskaņā ar šo regulu.

4. Atbildību par 2. punktā minētajiem ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistītajiem uzdevumiem nosaka saskaņā ar šajā punktā izklāstītajiem noteikumiem.

Aģentūra ir atbildīga par minētajiem uzdevumiem, ja tie Aģentūrai noteikti, ievērojot 77 līdz 82. pantu, un ja minētie uzdevumi tai piešķirti, ievērojot 64. un 65. pantu.

Tomēr ja dalībvalsts piešķir atbrīvojumu saskaņā ar 41. panta 6. punktu, 80. panta 1. punkta a) apakšpunktu vairs nepiemēro un minētā dalībvalsts ir atbildīga par uzraudzību un izpildi attiecībā uz konkrēto *ATM/ANS* sniedzēju, kā noteikts minētajā atbrīvojumā.

Valsts kompetentā iestāde dalībvalstī, kurā atrodas lidlauks, ir atbildīga par minētajiem uzdevumiem attiecībā uz 34. panta 1. punktā minēto lidlauka sertifikātu un 37. panta 1. punktā minēto sertifikātu lidlauka ekspluatantam.

Minētā valsts kompetentā iestāde ir atbildīga arī par uzraudzības un izpildes uzdevumiem attiecībā uz organizācijām, kas atbild par virszemes pakalpojumu vai *AMS* sniegšanu konkrētajā lidlaukā.

▼B

Visos citos gadījumos valsts kompetentā iestāde dalībvalstī, kurā atrodas fiziskās vai juridiskās personas, kas iesniedz pieteikumu sertifikāta saņemšanai vai sniedz deklarāciju, galvenā darījumdarbības vieta vai – ja minētajai personai nav galvenās darījumdarbības vietas – dzīvesvieta vai uzņēmējdarbības vieta, atbild par minēto uzdevumu veikšanu, ja vien ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistīto uzdevumu efektīvai izpildei nav vajadzīgs tos piešķirt citas dalībvalsts kompetentajai iestādei saskaņā ar 14. punkta d) apakšpunktā minētajiem sīki izstrādātiem noteikumiem.

Tomēr, ja tā ir noteikts 15. punktā minētajos īstenošanas aktos:

a) aviācijas medicīnas eksperti, aviācijas medicīnas centri un vispārējās prakses ārsti ir atbildīgi par 21. panta 1. punktā minēto pilota veselības apliecību un 49. panta 1. punktā minēto gaisa satiksmes vadības dispečeru veselības apliecību izdošanu;

b) salona apkalpes mācību organizācijas, kurām izdots apstiprinājums saskaņā ar 24. pantu, un gaisa kuģu ekspluatanti, kuriem izdots sertifikāts saskaņā ar 30. pantu, ir atbildīgi par 22. pantā minēto salona apkalpes apliecību izdošanu.

5. Dalībvalstis var nolemt, ka atkāpjoties no 4. punkta, to valsts kompetentās iestādes attiecībā uz gaisa kuģu ekspluatantu, kurš ir iesaistīts komerciālos gaisa pārvadājumos, ir kopīgi atbildīgas par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi, ja ir izpildīti abi no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

a) šāda kopīga atbildība bija paredzēta nolīgumā, kurš pirms 1992. gada 1. janvāra ticis noslēgts starp minētajām dalībvalstīm;

b) minētās dalībvalstis ir nodrošinājušas, ka to valsts kompetentās iestādes efektīvi veic minētos uzdevumus atbilstīgi šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

Attiecīgās dalībvalstis vēlākais līdz 2019. gada 12. martam paziņo Komisijai un Aģentūrai par savu kopīgās atbildības lēmumu un sniedz tām visu attiecīgo informāciju, jo īpaši informāciju par a) apakšpunktā minēto nolīgumu un pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu šo uzdevumu efektīvu īstenošanu saskaņā ar b) apakšpunktu.

Ja Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru uzskata, ka šā apakšpunkta pirmajā daļā norādītie nosacījumi nav izpildīti, Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros norāda savu attiecīgo lēmumu. Kad Komisija ir paziņojusi minētos īstenošanas aktus attiecīgajām dalībvalstīm, minētās dalībvalstis nekavējoties nolemj grozīt vai atsaukt savu kopīgās atbildības lēmumu un attiecīgi informē Komisiju un Aģentūru.

Visus Komisijas un dalībvalstu lēmumus, kas paziņoti, ievērojot šo punktu, Aģentūra iekļauj 74. pantā minētajā repozitorijā.

6. Aģentūras un valstu kompetento iestāžu īstenotā uzraudzība ir pastāvīga, un tās pamatā ir prioritātes, kas noteiktas, ņemot vērā riskus civilajā aviācijā.

7. Veicot 2. punkta c) apakšpunktā minētās perona pārbaudes, Aģentūra sadarbojas ar valsts kompetento iestādi dalībvalstī, kuras teritorijā perona pārbaude tek veikta.

▼B

8. Aģentūra pārvalda un izmanto rīkus un procedūras, kas vajadzīgas, lai vāktu 2. punkta c) apakšpunktā minētajās perona pārbaudēs iegūtu ar drošību saistītu informāciju, ar šo informāciju apmainītos un to analizētu.

9. Lai sekmētu ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistīto uzdevumu efektīvu izpildi, Komisija, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes apmainās ar atbilstīgu informāciju, tostarp informāciju par iespējamiem vai konstatētiem pārkāpumiem.

10. Aģentūra veicina šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos noteikto prasību vienotu izpratni un piemērošanu, un tālab – cita starpā – izstrādā 76. panta 3. punktā minētās norādes, apspriežoties ar valstu kompetentajām iestādēm.

11. Jebkura juridiska vai fiziska persona, uz kuru attiecas šī regula, var vērst Aģentūras uzmanību uz jebkādām varbūtējām atšķirībām noteikumu piemērošanā starp dalībvalstīm. Ja šādas atšķirības ievērojami kavē minēto personu darbības vai citādi rada būtiskus sarežģījumus, Aģentūra un valsts kompetentās iestādes attiecīgajās dalībvalstīs sadarbojas, lai izskatītu un vajadzības gadījumā ātri novērstu minētās atšķirības. Ja minētās atšķirības novērst neizdodas, Aģentūra iesniedz jautājumu izskatīšanai Komisijā.

12. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes veic efektīvas darbības, kas vajadzīgas, lai paplašinātu un uzlabotu informētību par civilās aviācijas drošību un izplatītu ar drošību saistītu informāciju, kas attiecas uz nelaimes gadījumu un incidentu novēršanu.

13. Attiecībā uz Aģentūras uzdevumiem, kas saistīti ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar šo regulu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) nosacījumiem, kurus ievērojot, veic sertifikāciju un izmeklēšanas, pārbaudes, revīzijas un citas pārraudzības darbības, kas vajadzīgas, lai Aģentūra varētu nodrošināt tādu fizisku un juridisku personu, ražojumu, daļu, ierīču, *ATM/ANS* sistēmu, *ATM/ANS* komponentu, lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu un lidlauku efektīvu uzraudzību, uz kuriem attiecas šī regula;

b) nosacījumiem, kurus ievērojot, Aģentūra veic perona pārbaudes un uzliek izlidošanas aizliegumu, ja gaisa kuģis, tā ekspluatants vai tā apkalpe neatbilst šīs regulas vai uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu prasībām;

c) nosacījumiem, saskaņā ar kuriem III nodaļā reglamentētās darbības drošības interesēs var aizliegt, ierobežot vai uz tām attiecināt konkrētus nosacījumus;

d) nosacījumiem, kurus ievērojot, Aģentūra izdod un izplata obligāto informāciju un ieteikumus saskaņā ar 76. panta 6. punktu, lai nodrošinātu III nodaļā reglamentēto darbību drošību;

▼B

e) nosacījumiem, kuros ievērojot, Aģentūra izdod un izplata obligāto informāciju saskaņā ar 77. pantu, lai nodrošinātu ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču, un lidojumderīguma uzturēšanu un saderību ar vidi, un nosacījumiem, ar kādiem apstiprina alternatīvus līdzekļus, ar ko panāk atbilstību minētajai obligātajai informācijai;

f) nosacījumiem un procedūrām, ar kādām Aģentūra akreditē kvalificētu struktūru 69. panta nolūkā.

14. Lai nodrošinātu šā panta 2.–9. punkta vienveidīgu īstenošanu un atbilstību minētajiem punktiem, attiecībā uz to, kā valstu kompetentās iestādes veic uzdevumus saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar šo regulu, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

▼M3

a) noteikumiem un procedūrām, ar kādām veic sertifikāciju un izmeklēšanas, pārbaudes, revīzijas un citas pārraudzības darbības, kas vajadzīgas, lai valsts kompetentā iestāde nodrošinātu tādu fizisko un juridisko personu, ražojumu, daļu, ierīču, *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu, lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu un lidlauku efektīvu uzraudzību, uz kuriem attiecas šī regula, un noteikumiem un procedūrām, ar kurām novērtē un uzrauga *ATM/ANS* sniedzēju atbilstību šīs regulas VIII pielikuma 7. punktā uzskaitītajām pamatprasībām, ko veic Regulas (ES) 2024/2803 4. pantā minētā valsts uzraudzības iestāde, neskarot minētās regulas 5. panta 1. punktu;

▼B

b) noteikumiem un procedūrām, ar kādām valsts kompetentai iestādei veic perona pārbaudes un uzliek izlidošanas aizliegumu, ja gaisa kuģis, tā ekspluatants vai tā apkalpe neatbilst šīs regulas vai uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu prasībām;

c) noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar kurām III nodaļā reglamentētās darbības drošības interesēs var aizliegt, ierobežot vai uz tām attiecināt konkrētus nosacījumus;

d) attiecībā uz 4. punktu – noteikumiem un procedūrām, ar kādām tiek sadalīti pienākumi starp valstu kompetentajām iestādēm nolūkā nodrošināt ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistīto uzdevumu efektīvu veikšanu;

e) noteikumiem un procedūrām, ar kādām valsts kompetentā iestāde akreditē kvalificētu struktūru 69. panta nolūkā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

15. Lai nodrošinātu šā panta 2.–9. punkta vienveidīgu īstenošanu un atbilstību minētajiem punktiem, attiecībā uz to, kā Aģentūra un valstu kompetentās iestādes veic uzdevumus saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar šo regulu, Komisija, pamatojoties uz 4. pantā izklāstītajiem principiem un nolūkā sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, pieņem īstenošanas aktos, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

▼B

a) noteikumiem un procedūrām attiecīgās informācijas, tostarp informācijas par iespējamiem vai konstatētiem pārkāpumiem, vākšanai, apmaiņai un izplatīšanai starp Komisiju, Aģentūru un valstu kompetentajām iestādēm nolūkā efektīvi pildīt to uzdevumus saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi;

b) noteikumiem un procedūrām sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumos iesaistīto Aģentūras un valstu kompetento iestāžu personāla kvalifikācijai un minētā personāla mācībās iesaistīto organizāciju kvalifikācijai;

c) noteikumiem un procedūrām attiecībā uz Aģentūras un valstu kompetento iestāžu administratīvajām un pārvaldības sistēmām saistībā ar sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumu veikšanu;

d) attiecībā uz šā panta 4. punktu – noteikumiem un procedūrām, ar kādām tiek sadalīti pienākumi starp aviācijas medicīnas ekspertiem un aviācijas medicīnas centriem pilota veselības apliecību un gaisa satiksmes vadības dispečeru veselības apliecību izdošanas nolūkā, kā arī nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šādus pienākumus uztic vispārējās prakses ārstiem nolūkā nodrošināt ar pilotu un gaisa satiksmes vadības dispečeru veselības apliecību izdošanu saistīto uzdevumu efektīvu veikšanu;

e) attiecībā uz šā panta 4. punktu – noteikumiem un procedūrām, ar kādām tiek sadalīti pienākumi starp salona apkalpes mācību organizācijām un gaisa kuģu ekspluatantiem salona apkalpes apliecību izdošanas vajadzībām nolūkā nodrošināt ar salona apkalpes sertifikāciju saistīto uzdevumu efektīvu veikšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

63. pants

Eiropas aviācijas inspektoru rezerve

1. Aģentūra sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm izveido mehānismu, kas ļauj brīvprātīgi apvienot un koplietot tādu inspektoru un citu ekspertu resursus, kuru pieredze ir atbilstoša sertifikācijas un uzraudzības uzdevumu veikšanai saskaņā ar šo regulu.

Šādā nolūkā Aģentūra sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm nosaka vajadzīgās kvalifikācijas un pieredzes profilus, uz kuru pamata minētās iestādes un Aģentūra norīko kandidātus – ja šādi kandidāti ir pieejami – dalībai resursu apvienošanas un koplietošanas mehānismā ar mērķi veikt Eiropas aviācijas inspektoru pienākumus.

2. Aģentūra un jebkura valsts kompetentā iestāde var lūgt Eiropas aviācijas inspektoru rezerves palīdzību uzraudzības un sertifikācijas uzdevumu veikšanā. Aģentūra koordinē atbildes uz šiem lūgumiem un minētajā nolūkā izstrādā attiecīgas procedūras, apspriežoties ar valstu kompetentajām iestādēm.

▼B

3. Eiropas aviācijas inspektori uzraudzības un sertifikācijas darbības īsteno Aģentūras vai valsts kompetentās iestādes, kas lūgusi viņu palīdzību, kontrolē, saskaņā ar tās norādījumiem un tās atbildībā.

4. Eiropas aviācijas inspektoru sniegtās palīdzības izmaksas sedz palīdzību lūgusī iestāde.

Minētā iestāde var nolemt minēto palīdzību finansēt no nodevām, kuras, pamatojoties uz noteikumiem, kas izstrādāti saskaņā ar 6. punkta c) apakšpunktu, uzliktas un iekasētas no juridiskas vai fiziskas personas, uz kuru attiecās minēto Eiropas aviācijas inspektoru veiktās sertifikācijas un uzraudzības darbības.

Tādā gadījumā minētā iestāde iekasēto summu pārskaita palīdzību sniegušajai iestādei.

5. Jebkādus paziņojumus, ierakstus un ziņojumus, kurus sagatavojuši Eiropas aviācijas inspektori, veicot savas darbības saskaņā ar šo pantu, visos aspektos uzskata par līdzvērtīgiem tiem paziņojumiem, ierakstiem un ziņojumiem, kurus sagatavojuši valstu inspektori, un tie ir pieļaujami pierādījumi administratīvā procesā vai tiesvedībā.

6. Attiecībā uz šā panta 1. punktā minēto resursu apvienošanas un koplietošanas mehānismu Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par:

a) noteikumiem un procedūrām, saskaņā ar kurām Aģentūra un valstu kompetentās iestādes, izmantojot minēto mehānismu, lūdz, saņem vai sniedz palīdzību;

b) noteikumiem un procedūrām attiecībā uz Eiropas aviācijas inspektoriem piešķirtajām atļaujām un viņiem piemērojamiem sīki izstrādātiem noteikumiem, kad viņi sniedz šādu palīdzību;

c) noteikumiem un procedūrām šā panta 4. punktā minēto nodevu noteikšanai un iekasēšanai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

64. pants

Atbildības pārdale pēc dalībvalstu lūguma

1. Dalībvalsts var lūgt, lai Aģentūra veiktu uzdevumus saistībā ar 62. panta 2. punktā minēto sertifikāciju, uzraudzību un izpildi attiecībā uz jebkurām vai visām fiziskām un juridiskām personām, gaisa kuģiem, ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu, *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām un lidlaukiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts atbildībā saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

Tiklīdz Aģentūra pieņem šādu lūgumu, tā kļūst par kompetento iestādi, kas ir atbildīga par uzdevumiem, uz kuriem attiecas minētais lūgums, un pieprasītāja dalībvalsts tiek atbrīvota no atbildības par minētajiem uzdevumiem.

▼B

Saistībā ar to, kā Aģentūra īsteno atbildību par minēto uzdevumu izpildi, piemēro IV un V nodaļu.

2. Dalībvalsts var lūgt citu dalībvalsti veikt uzdevumus saistībā ar 62. panta 2. punktā minēto sertifikāciju, uzraudzību un izpildi attiecībā uz jebkurām vai visām fiziskām un juridiskām personām, gaisa kuģiem, ar drošību saistītu lidlauka aprīkojumu, *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, lidojumu simulācijas trenažieru iekārtām un lidlaukiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts atbildībā saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

Tiklīdz dalībvalsts pieņem šādu lūgumu, tā kļūst atbildīga par uzdevumiem, uz kuriem attiecas minētais lūgums, un pieprasītāja dalībvalsts tiek atbrīvota no atbildības par minēto uzdevumu izpildi.

Saistībā ar atbildības īstenošanu par uzdevumiem, kas ir pārdalīti saskaņā ar šo punktu, piemēro II un IV nodaļu un 131. un 132. pantu, kā arī tās dalībvalsts, kura lūgumu pieņēma, valsts tiesību piemērojamos noteikumus.

3. Attiecībā uz izpildi – dalībvalsts, kura pieņēma lūgumu, vai Aģentūra atbild tikai par jautājumiem saistībā ar procedūrām, kuru rezultātā valsts kompetentā iestāde minētajā dalībvalstī vai Aģentūra pieņem lēmumus, un saistībā ar sertifikācijas un uzraudzības uzdevumiem, kas tai ir pārdalīti saskaņā ar šo pantu, kā arī ar minēto lēmumu piemērošanu. Attiecībā uz visiem citiem jautājumiem saistībā ar izpildi – šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos paredzētais atbildības sadalījums paliek nemainīgs.

4. Aģentūra vai – attiecīgā gadījumā – dalībvalsts 1. vai 2. punktā minēto lūgumu pieņem tikai tad, ja Aģentūra vai valsts kompetentā iestāde attiecīgajā dalībvalstī uzskata, ka tai ir nepieciešamie resursi un ka tā var efektīvi īstenot atbildību par attiecīgajiem uzdevumiem.

5. Ja dalībvalsts vēlas piemērot 1. vai 2. punktu, tā ar Aģentūru vai – attiecīgā gadījumā – citu dalībvalsti vienojas par sīki izstrādātu kārtību atbildības par attiecīgajiem uzdevumiem pārdalei. Pirms minētās sīki izstrādātās kārtības izstrādes pabeigšanas to apspriež ar fiziskajām un juridiskajām personām, uz kurām pārdale attiecas, un 2. punktā minētās pārdales gadījumā – ar Aģentūru. Minētajā sīki izstrādātajā kārtībā skaidri norāda vismaz tos uzdevumus, kas tiek pārdalīti, un ietver juridiskos, praktiskos un administratīvos noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu attiecīgo uzdevumu pienācīgu nodošanu un efektīvu un nepārtrauktu turpināšanu atbilstīgi šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kā arī attiecīgo fizisko un juridisko personu veikto darbību netraucētu turpināšanu. Sīki izstrādātajā kārtībā ietver arī noteikumus par attiecīgo tehnisko reģistru un dokumentācijas nodošanu.

Aģentūra un konkrētā dalībvalsts vai – attiecīgā gadījumā – konkrētās dalībvalstis nodrošina, ka atbildības par uzdevumiem pārdale notiek saskaņā ar minēto sīki izstrādāto kārtību.

▼B

6. Aģentūra, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju, dara pieejamu to dalībvalstu sarakstu, kuras piemērojušas šā panta 1. un 2. punktu. Sarakstā skaidri norāda pārdalītos uzdevumus un kompetento iestādi, kas ir atbildīga par uzdevumiem pēc to pārdales.

Aģentūra, veicot pārbaudes un citas pārraudzības darbības saskaņā ar 85. pantu, ņem vērā atbildības par uzdevumiem pārdali.

7. Atbildības pārdale saskaņā ar šo pantu neskar dalībvalstu tiesības un pienākumus saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

Ja dalībvalsts saskaņā ar šo pantu pārdala atbildību par uzdevumiem, kas tai noteikti ar Čikāgas konvenciju, tā informē *ICAO* par to, ka Aģentūra vai cita dalībvalsts tās vārdā pilda funkcijas un pienākumus, kas tai uzticēti saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

8. Dalībvalsts, kas, ievērojot 1. vai 2. punktu, atbildību par uzdevumu veikšanu ir pārdalījusi Aģentūrai vai citai dalībvalstij, var jebkurā laikā nolemt atsaukt pārdali. Tādā gadījumā *mutatis mutandis* piemēro 4., 5. un 6. punkta un 7. punkta otrās daļas noteikumus.

65. pants

Atbildības pārdale pēc tādu organizāciju lūguma, kas darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī

1. Organizācija var lūgt, lai Aģentūra rīkotos kā kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi attiecībā uz minēto organizāciju, atkāpjoties no 62. panta 4. punkta, ja minētajai organizācijai ir sertifikāts vai tā ir tiesīga saskaņā ar III nodaļu iesniegt pieteikumu sertifikāta saņemšanai valsts kompetentajai iestādei vienā dalībvalstī, bet tai vienā vai vairākās citās dalībvalstīs ir vai tā ir iecerējusi, ka tai būs būtiska daļa no tiem objektiem un personāla, uz kuriem attiecas minētais sertifikāts.

Šādu lūgumu var paust arī divas vai vairākas organizācijas, kas ir daļa no vienas un tās pašas uzņēmumu grupas, ja to galvenā darījumdarbības vieta ir dažādās dalībvalstīs un ja katrai no tām ir sertifikāts vai katra no tām ir tiesīga saskaņā ar III nodaļu iesniegt pieteikumu sertifikāta saņemšanai attiecībā uz vienu un to pašu aviācijas darbību veidu.

2. Attiecīgās organizācijas šā panta 1. punktā minēto lūgumu nosūta Aģentūrai un valstu kompetentajām iestādēm dalībvalstīs, kurās ir to galvenā darījumdarbības vieta.

Pēc minētā lūguma saņemšanas Aģentūra un attiecīgās valstu kompetentās iestādes bez liekas kavēšanās apspriežas viena ar otru un vajadzības gadījumā vēršas pie organizācijām, kuras iesniegušas minēto lūgumu, lai uzklausītu papildu viedokļus. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes šajās apspriedēs izskata iespēju vērsties pie inspektoriem un cita personāla, kas pieejams attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm, ja tiek panākta vienošanās par pārdali.

▼B

Ja pēc minētajās apspriedēs Aģentūra vai attiecīgā valsts kompetentā iestāde uzskata, ka lūgumam būtu nelabvēlīga ietekme uz pašas spēju efektīvi veikt sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumus saskaņā ar šo regulu un saskaņā ar uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem vai ka tas citādi nelabvēlīgi ietekmētu iestādes efektīvu darbību, tā ne vēlāk kā 180 dienu laikā no minētā lūguma saņemšanas dienas par to informē attiecīgās organizācijas par to, ka tā uzskata, ka lūgumam būs tāda nelabvēlīga ietekme, sniedzot pamatojumu. Minēto informācijas vēstuli paziņo arī otrajai personai. Šajā gadījumā lūgumu uzskata par noraidītu.

3. Ja vien lūgums nav noraidīts saskaņā ar 2. punktu, Aģentūra un attiecīgās valstu kompetentās iestādes vienojas par sīki izstrādātu kārtību atbildības par attiecīgajiem uzdevumiem pārdalei. Pirms minētās sīki izstrādātās kārtības pabeigšanas to apspriež ar organizācijām, kuras lūgušas Aģentūrai rīkoties kā to kompetentajai iestādei. Minētajā sīki izstrādātajā kārtībā skaidri norāda vismaz uzdevumus, kas tiek pārdalīti, un ietver juridiskos, praktiskos un administratīvos noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu attiecīgo uzdevumu pienācīgu nodošanu un efektīvu un nepārtrauktu turpināšanu atbilstīgi šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kā arī attiecīgo organizāciju veikto darbību netraucētu turpināšanu. Sīki izstrādātajā kārtībā ietver arī noteikumus par attiecīgo tehnisko reģistru un dokumentācijas nodošanu.

Aģentūra un konkrētā dalībvalsts vai – attiecīgā gadījumā – konkrētās dalībvalstis nodrošina, ka atbildības par uzdevumiem pārdale notiek saskaņā ar minēto sīki izstrādāto kārtību. Īstenojot minēto kārtību, Aģentūra, cik vien tas iespējams, vēršas pie inspektoriem un cita dalībvalstīs pieejamā personāla.

4. Pēc tam, kad ir panākta vienošanās par sīki izstrādāto kārtību saskaņā ar 3. punktu, Aģentūra kļūst par kompetento iestādi, kas ir atbildīga par uzdevumiem, uz kuriem attiecas lūgums, un attiecīgā (-ās) dalībvalsts(-is) tiek atbrīvota(-as) no atbildības par minētajiem uzdevumiem. Saistībā ar atbildību, ko Aģentūra īsteno par pārdalīto uzdevumu izpildi, piemēro IV un V nodaļu.

5. Šīs regulas 64. panta 3., 6. un 7. punktu *mutatis mutandis* piemēro jebkurai atbildības par uzdevumiem pārdalei saskaņā ar šo pantu.

6. Organizācijas, attiecībā uz kurām Aģentūra darbojas kā kompetentā iestāde saskaņā ar šo pantu, var lūgt, lai dalībvalstis, kurās minētajām organizācijām ir galvenā darījumdarbības vieta, atkal uzņemtos atbildību par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi attiecībā uz minētajām organizācijām. Tādā gadījumā 64. punkta 4.–7. punkta noteikumus piemēro *mutatis mutandis*.

66. pants

Uzraudzības atbalsta mehānisms

1. Ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

▼B

a) Aģentūras saskaņā ar 85. pantu veikto pārbaužu un citu pārraudzības darbību rezultāti liecina par nopietnu un pastāvīgu dalībvalsts nespēju efektīvi veikt dažus vai visus sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumus saskaņā ar šo regulu;

b) Komisija ir lūgusi attiecīgajai dalībvalstij novērst saskaņā ar a) apakšpunktu konstatētos trūkumus;

c) dalībvalsts nav apmierinoši novērsusi trūkumus, un tā rezultātā radusies situācija apdraud civilās aviācijas drošību,

attiecīgā dalībvalsts un Aģentūra pēc Komisijas lūguma kopīgi izveido pagaidu tehniskās palīdzības programmu ar mērķi novērst konstatētos trūkumus un palīdzēt attiecīgajai dalībvalstij līdz atbalsta posma beigām atjaunot spēju pildīt šīs regulas aptvertos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumus. Minētā tehniskās palīdzības programma jo īpaši ietver programmas grafiku, sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumu plānošanu un īstenošanu gadījumos, kad ir konstatēti trūkumi, attiecīgo inspektoru un personāla apmācību un kvalifikāciju, kā arī attiecīgās dalībvalsts valsts kompetentās iestādes darba organizēšanu, ja tam ir tieša ietekme uz konstatētajiem trūkumiem.

2. Attiecīgā dalībvalsts ir atbildīga par tehniskās palīdzības programmas īstenošanu ar mērķi novērst konstatētos trūkumus. Šajā nolūkā attiecīgā dalībvalsts, īstenojot minēto tehnisko palīdzības programmu, sadarbojas ar Aģentūru, tostarp dod valsts kompetentajai iestādei visus nepieciešamos norādījumus un sniedz visas materiālās iespējas, kas nepieciešamas palīdzības programmas veiksmīgai īstenošanai.

Tehniskās palīdzības programmas īstenošanas laikā attiecīgā dalībvalsts joprojām ir atbildīga par sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumiem saskaņā ar 62. panta 2. punktu. Aģentūra sedz izdevumus, kas tai radušies, sniedzot palīdzību attiecīgajai dalībvalstij.

Īstenojot tehniskās palīdzības programmu, attiecīgā dalībvalsts, ja tas ir piemēroti, ņemot vērā trūkumu raksturu, izmanto Eiropas aviācijas inspektoru rezervi, kas izveidota saskaņā ar 63. pantu, kvalificētās struktūras saskaņā ar 69. pantu un saskaņā ar 92. pantu paredzētās apmācības iespējas.

3. Aģentūra sniedz Komisijai un dalībvalstīm jaunāko informāciju par progresu, kas panākts tehnisko palīdzības programmu īstenošanā.

4. Attiecīgā dalībvalsts dara visu iespējamo, lai atjaunotu spēju pildīt sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumus saskaņā ar šo regulu. Ja attiecīgā dalībvalsts atzīst, ka tehnisko palīdzības programmu nevar īstenot, kā plānots, tā par to informē Komisiju un pārdala savu atbildību par sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumiem Aģentūrai vai citai dalībvalstij saskaņā ar 64. pantu, vai veic citus pasākumus trūkumu novēršanai. Pārdales tvērums nepārsniedz to, kas ir absolūti nepieciešams konstatēto trūkumu novēršanai. Informāciju par pārdalītajiem uzdevumiem Aģentūra iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā un šo informāciju publisko.

▼B

5. Šis pants neskar citu pasākumu piemērošanu, tostarp šīs regulas 67. pantu un Regulu (EK) Nr. 2111/2005.

67. pants

Sertifikātu un deklarāciju derīgums un atzīšana

1. Saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem Aģentūras vai valstu kompetento iestāžu izdotajiem sertifikātiem un fizisku un juridisku personu sniegtajām deklarācijām piemēro tikai tos noteikumus, nosacījumus un procedūras, kas paredzētas šajā regulā un valstu administratīvajās prasībās, un tie ir derīgi un atzīti visās dalībvalstīs bez papildu prasībām vai izvērtēšanas.

2. Ja Komisija uzskata, ka juridiska vai fiziska persona, kurai izdots sertifikāts vai kura sniegusi deklarāciju, vairs neatbilst piemērojamajām šīs regulas vai uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu prasībām, Komisija, pamatojoties uz Aģentūras ieteikumu, par minētās personas uzraudzību atbildīgajai dalībvalstij pieprasa veikt attiecīgas koriģējošas darbības un aizsardzības pasākumus, tostarp ierobežot vai apturēt sertifikātu. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas satur minēto lēmumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu ar aviācijas drošību saistītu iemeslu dēļ Komisija pieņem nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 127. panta 4. punktā minēto procedūru.

No minētā īstenošanas akta spēkā stāšanās dienas attiecīgais sertifikāts vai deklarācija, atkāpjoties no 1. punkta, visās dalībvalstīs vairs nav derīgs un atzīts.

3. Ja Komisija uzskata, ka 2. punktā minētā dalībvalsts ir veikusi attiecīgas koriģējošas darbības un aizsardzības pasākumus, tā, pamatojoties uz Aģentūras ieteikumu, pieņem lēmumu, ka attiecīgais sertifikāts vai deklarācija atkal ir derīgs un atzīts visās dalībvalstīs saskaņā ar 1. punktu.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuri satur minēto lēmumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu ar aviācijas drošību saistītu iemeslu dēļ Komisija pieņem nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 127. panta 4. punktā minēto procedūru.

4. Šis pants neskar Regulu (EK) Nr. 2111/2005.

▼B

68. pants

Trešās valsts sertifikātu akceptēšana

1. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes var izdot šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos paredzētos sertifikātus, pamatojoties uz sertifikātiem, kuri izdoti saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem, vai akceptēt sertifikātus un citu attiecīgu dokumentāciju, kas apliecina atbilstību civilās aviācijas noteikumiem un ir izdoti saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem, ja šāda iespēja ir paredzēta:

a) starptautiskos nolīgumos par sertifikātu atzīšanu, kas noslēgti starp Savienību un trešo valsti;

b) deleģētajos aktos, kas pieņemti pamatojoties uz 3. punktu; vai

c) ja nav starptautiska nolīguma un attiecīgu deleģēto aktu, kas minēti attiecīgi šī punkta a) un b) apakšpunktā, un neskarot šīs regulas 140. panta 6. punktu, – nolīgumā par sertifikātu atzīšanu, kas noslēgts starp dalībvalsti un trešo valsti pirms Regulas (EK) Nr. 1592/2002 stāšanās spēkā, kas paziņots Komisijai un pārējām dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1592/2002 9. panta 2. punkta a) apakšpunktu vai Regulas (EK) Nr. 216/2008 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

2. Lai panāktu un saglabātu uzticēšanos trešo valstu regulatīvajām sistēmām, Aģentūra ir pilnvarota veikt vajadzīgos trešo valstu tiesību aktu un ārvalstu aviācijas iestāžu tehniskos novērtējumus un izvērtējumus. Šādu novērtējumu un izvērtējumu veikšanas nolūkā Aģentūra drīkst slēgt darba vienošanās saskaņā ar 90. panta 2. punktu.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par tādu sertifikātu un citas dokumentācijas akceptēšanu, ar ko apliecina atbilstību civilās aviācijas noteikumiem un kas izdoti saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem un nodrošina drošības aizsardzības līmeni, kurš ir līdzvērtīgs šajā regulā paredzētajam, tostarp noteikumus un procedūras attiecībā uz to, kā panākt un saglabāt nepieciešamo uzticēšanos trešo valstu regulatīvajām sistēmām.

69. pants

Kvalificētas struktūras

1. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes savus uzdevumus saistībā ar sertifikāciju un uzraudzību saskaņā ar šo regulu var uzticēt kvalificētām struktūrām, kas akreditētas saskaņā ar 62. panta 13. punkta f) apakšpunktā minētajiem deleģētajiem aktiem vai 62. panta 14. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā minētajiem īstenošanas aktiem kā tādas, kas atbilst VI pielikumā izklāstītajiem kritērijiem.

Neskarot 4. punktu, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes, kuras izmanto kvalificēto struktūru palīdzību, izveido sistēmu, ar ko veic minēto akreditāciju un novērtē kvalificēto struktūru atbilstību minētajiem kritērijiem gan akreditācijas laikā, gan pastāvīgi pēc akreditācijas.

▼B

Kvalificētu struktūru akreditē Aģentūra vai valsts kompetentā iestāde individuāli, vai arī kopīgi divas vai vairākas valstu kompetentās iestādes vai Aģentūra un viena vai vairākas valstu kompetentās iestādes.

2. Aģentūra vai valsts kompetentā iestāde vai – attiecīgā gadījumā – iestādes groza, ierobežo, aptur vai atsauc kvalificētas struktūras akreditāciju, ko tās piešķīrušas, ja minētā struktūra vairs neatbilst VI pielikumā izklāstītajiem kritērijiem.

3. Aģentūra vai valsts kompetentā iestāde vai iestādes, kas akreditē kvalificētu struktūru, var dot tai tiesības izdot, atjaunināt, grozīt, ierobežot, apturēt un atsaukt sertifikātus vai saņemt deklarācijas Aģentūras vai valsts kompetentās iestādes vārdā. Minētās tiesības iekļauj akreditācijas tvērumā.

4. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes bez papildu tehniskām prasībām vai izvērtēšanas atzīst kvalificētu struktūru akreditāciju, ko Aģentūra un citas valstu kompetentās iestādes piešķīrušas saskaņā ar 1. punktu.

Tomēr Aģentūrai un valstu kompetentajām iestādēm nav pienākuma pilnībā izmantot citas valsts kompetentās iestādes vai Aģentūras piešķirtās akreditācijas tvērumu, ne arī pienākuma pilnībā izmantot to tiesību tvērumu, ko minētajai kvalificētajai struktūrai piešķīrusi cita valsts kompetentā iestāde vai Aģentūra saskaņā ar 3. punktu.

5. Aģentūra un valstu kompetentās iestādes apmainās ar informāciju par akreditācijām, kas piešķirtas, ierobežotas, apturētas un atsauktas, tostarp ar informāciju par piešķirtās akreditācijas un tiesību tvērumu. Aģentūra minēto informāciju dara pieejamu, izmantojot 74. pantā minēto repozitoriju.

70. pants

Aizsardzības pasākumi

1. Šī regula un uz tās pamata pieņemtie deleģētie un īstenošanas akti neliedz dalībvalstīm nekavējoties reaģēt uz problēmu, kas skar civilās aviācijas drošību, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

a) problēma ir saistīta ar nopietnu risku aviācijas drošībai, un tās risināšanai vajadzīga tūlītēja konkrētās dalībvalsts rīcība;

b) dalībvalstij nav iespējams pienācīgi risināt problēmu atbilstīgi šīs regulas un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem;

c) veiktā darbība ir samērīga ar problēmas nopietnību.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju, nekavējoties paziņo Komisijai, Aģentūrai un citām dalībvalstīm par veiktajiem pasākumiem, to ilgumu un to veikšanas iemesliem.

▼B

2. Tiklīdz Aģentūra saņem šā panta 1. punktā minēto paziņojumu, tā bez liekas kavēšanās novērtē, vai ir izpildīti šā panta 1. punktā minētie nosacījumi. Minētā novērtējuma rezultātus Aģentūra iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

Ja Aģentūra uzskata, ka minētie nosacījumi ir izpildīti, tā bez liekas kavēšanās novērtē, vai tā var novērst dalībvalsts konstatēto problēmu, pieņemot 76. panta 4. punkta pirmajā daļā minētos lēmumus, tā lai dalībvalsts pasākumi vairs nebūtu nepieciešami. Ja Aģentūra uzskata, ka tā problēmu var risināt šādā veidā, tā pieņem atbilstīgu lēmumu šādā nolūkā un informē par to dalībvalstis, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju. Ja tā uzskata, ka problēmu nevar risināt šādā veidā, tā iesaka Komisijai grozīt uz šīs regulas pamata pieņemtos deleģētos vai īstenošanas aktus, kā tā uzskata par vajadzīgu, ņemot vērā šā panta 1. punkta piemērošanu.

Ja Aģentūra uzskata, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, tā bez liekas kavēšanās sniedz Komisijai ieteikumu saistībā ar minētā novērtējuma rezultātiem. Aģentūra minēto ieteikumu iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

3. Komisija, ņemot vērā 2. punkta trešajā daļā minēto Aģentūras ieteikumu, novērtē, vai ir izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi.

4. Ja Komisija uzskata, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, vai ja tās izdarītie secinājumi atšķiras no Aģentūras veiktā novērtējuma rezultātiem, tā bez liekas kavēšanās pieņem īstenošanas aktus, kurā iekļauts tās lēmums un izklāstīti tās konstatējumi. Minētos īstenošanas aktus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un Aģentūra tos iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

Pēc tam, kad paziņots īstenošanas akts, kas apstiprina, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties atsauc saskaņā ar 1. punktu veikto pasākumu.

71. pants

Elastīguma noteikumi

1. Dalībvalstis jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, uz kuru attiecas šī regula, var piešķirt atbrīvojumus no to prasību izpildes, kuras minētajai personai piemērojamas saskaņā ar III nodaļu, izņemot no minētajā nodaļā paredzēto pamatprasību izpildes, vai saskaņā ar deleģētajiem vai īstenošanas aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz minēto nodaļu, kad tas steidzami vajadzīgs neparedzamos apstākļos, kas ietekmē minētās personas, vai minēto personu steidzamām darbības vajadzībām, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

a) ja tiek ievērotas piemērojamās prasības, nav iespējams pienācīgi novērst minētos apstākļus vai nodrošināt minētās vajadzības;

b) ir nodrošināta drošība, vides aizsardzība un atbilstība piemērojamajām pamatprasībām, vajadzības gadījumā piemērojot kompensācijas pasākumus;

▼B

c) dalībvalsts, cik vien iespējams, ir mazinājusi jebkādu tirgus apstākļu kropļojumu, kas varētu rasties atbrīvojuma piešķiršanas rezultātā; un

d) atbrīvojuma darbības joma un ilgums ir ierobežoti līdz tam, kas ir noteikti nepieciešams, un atbrīvojumu piemēro bez diskriminācijas.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju, nekavējoties paziņo Komisijai, Aģentūrai un citām dalībvalstīm par piešķirto atbrīvojumu, tā ilgumu, tā piešķiršanas iemesliem un attiecīgā gadījumā piemērotajiem nepieciešamajiem kompensācijas pasākumiem.

2. Ja šā panta 1. punktā minētais atbrīvojums tika piešķirts uz laiku, kas pārsniedz astoņus secīgus mēnešus, vai ja dalībvalsts to pašu atbrīvojumu ir piešķīrusi atkārtoti un tā kopējais ilgums pārsniedz astoņus mēnešus, Aģentūra novērtē, vai ir izpildīti šā panta 1. punktā paredzētie nosacījumi, un trīs mēnešu laikā pēc šā panta 1. punktā minētā pēdējā paziņojuma saņemšanas dienas sniedz Komisijai ieteikumu saistībā ar minētā novērtējuma rezultātu. Aģentūra minēto ieteikumu iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

Šādā gadījumā Komisija, ņemot vērā minēto ieteikumu, novērtē, vai minētie nosacījumi ir izpildīti. Ja Komisija uzskata, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, vai ja tās izdarītie secinājumi atšķiras no Aģentūras veiktā novērtējuma rezultātiem, tā 3 mēnešu laikā pēc minētā ieteikuma saņemšanas dienas pieņem īstenošanas aktu, kurā iekļauts tās lēmums. Minētos īstenošanas aktus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un Aģentūra tos iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

Pēc tam, kad paziņots īstenošanas akts, kas apstiprina, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties atsauc atbrīvojumu, kas piešķirts, ievērojot šā panta 1. punktu.

3. Ja dalībvalsts uzskata, ka atbilstību pielikumos noteiktajām piemērojamajām pamatprasībām ir iespējams pierādīt ar citiem līdzekļiem, kas nav noteikti uz šīs regulas pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos, un ka šiem citiem līdzekļiem ir būtiskas priekšrocības civilās aviācijas drošības ziņā vai personām, uz ko attiecas šī regula, vai attiecīgajām iestādēm nodrošinātās efektivitātes ziņā, tā var, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju, iesniegt Komisijai un Aģentūrai pamatotu lūgumu izdarīt grozījumus attiecīgajā deleģētajā vai īstenošanas aktā, lai ļautu izmantot minētos citus līdzekļus.

Tādā gadījumā Aģentūra bez liekas kavēšanās sniedz Komisijai ieteikumu attiecībā uz to, vai dalībvalsts lūgums atbilst pirmajā daļā noteiktajiem nosacījumiem. Ja vajadzīgs šā punkta piemērošanas rezultātā, Komisija nekavējoties un ņemot vērā minēto ieteikumu, apsver iespēju izdarīt grozījumus attiecīgajā deleģētajā vai īstenošanas aktā.

▼B

72. pants

Informācijas vākšana, apmaiņa un analīze

1. Komisija, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes apmainās ar visu informāciju, kas tām pieejama šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu piemērošanas kontekstā un kas ir svarīga citām personām šajā regulā noteikto uzdevumu izpildes nolūkā. Dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kam uzticēts veikt civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu vai atgadījumu analīzi, arī ir tiesības piekļūt minētajai informācijai tām noteikto uzdevumu izpildes nolūkā. Minēto informāciju arī var izplatīt ieinteresētajām personām saskaņā ar 5. punktā minētajiem īstenošanas aktiem.

2. Neskarot Regulas (ES) Nr. 996/2010 un (ES) Nr. 376/2014, Aģentūra Savienības līmenī koordinē informācijas vākšanu, apmaiņu un analīzi par jautājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā, tostarp par ekspluatācijas lidojuma datiem. Šajā nolūkā Aģentūra ar fiziskām un juridiskām personām, uz kurām attiecas šī regula, vai šādu personu apvienībām var noslēgt vienošanās par informācijas vākšanu, apmaiņu un analīzi. Vācot informāciju, apmainoties ar to un to analizējot, kā arī noslēdzot un īstenojot šādas vienošanās, Aģentūra, cik vien iespējams, ierobežo administratīvo slogu attiecīgajām personām un nodrošina atbilstīgu informācijas aizsardzību, tostarp jebkādu tajā ietveru personas datu aizsardzību, saskaņā ar šīs regulas šā panta 6. punktu un 73. panta 1. punktu, 123. pantu un 132. pantu.

3. Aģentūra pēc pieprasījuma palīdz Komisijai pārvaldīt Regulas (ES) Nr. 376/2014 8. pantā minēto Eiropas Centrālo repozitoriju.

4. Pēc Komisijas pieprasījuma Aģentūra analizē steidzamus vai svarīgus jautājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā. Attiecīgā gadījumā valstu kompetentās iestādes sadarbojas ar Aģentūru šādas analīzes veikšanā.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus šā panta 1. punktā minētās informācijas apmaiņai starp Komisiju, Aģentūru un valstu kompetentajām iestādēm un šādas informācijas izplatīšana ieinteresētajām personām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Šā punkta pirmajā daļā minētajos sīki izstrādātajos noteikumos ņem vērā nepieciešamību:

a) fiziskām un juridiskām personām, uz kurām attiecas šī regula, sniegt informāciju, kas tām vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību 1. pantā noteiktajiem mērķiem un sekmētu šo mērķu īstenošanu;

▼B

b) informācijas izplatīšanu un izmantošanu veikt tikai tādā apmērā, kas ir noteikti vajadzīgs 1. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanai;

c) novērst to, ka informācija tiek darīta pieejama vai izmantota nolūkā noteikt vainīgo vai saukt pie atbildības, neskarot piemērojamos valstu krimināltiesību aktus.

6. Komisija, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes, kā arī šā panta 2. punktā minētās fiziskās un juridiskās personas un minēto personu apvienības saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem veic vajadzīgos pasākumus, ar ko nodrošina saskaņā ar šo pantu saņemtās informācijas pienācīgu konfidencialitāti. Šis punkts neskar stingrākas konfidencialitātes prasības, kas paredzētas Regulās (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 vai citos Savienības tiesību aktos.

7. Lai plašu sabiedrību informētu par civilās aviācijas drošības vispārējo līmeni Savienībā, Aģentūra katru gadu, kā arī īpašu apstākļu gadījumā publicē drošības pārskatu. Šajā pārskatā ietver vispārējā drošības stāvokļa analīzi, kas izklāstīta vienkārši un viegli saprotami, un norāda, vai pastāv paaugstināti drošības riski.

73. pants

Informācijas avota aizsardzība

1. Ja valsts kompetentajai iestādei tiek sniegta 72. panta 1. un 2. punktā minētā informācija, šādas informācijas avotu aizsargā saskaņā ar piemērojamām Savienības un valsts tiesībām par informācijas, kas saistīta ar civilās aviācijas drošību, avota aizsardzību. Ja šādu informāciju Komisijai vai Aģentūrai sniedz fiziska persona, šādas informācijas avotu neizpauž un informāciju sniegušās personas datus nereģistrē kopā ar sniegto informāciju.

2. Neskarot piemērojamos valstu krimināltiesību aktus, dalībvalstis atturas ierosināt lietu par likumpārkāpumiem, kas izdarīti bez iepriekšēja nodoma vai aiz neuzmanības un par kuriem tās uzzinājušas tikai tāpēc, ka par minētajiem pārkāpumiem sniegta informācija saskaņā ar šo regulu un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

Pirmo daļu nepiemēro tīšu pārkāpumu gadījumos vai gadījumos, kad ir nepārprotami, smagi un nopietni ignorēts acīmredzams risks un ir pilnīgi pārkāpts profesionālais pienākums rīkoties tik rūpīgi, cik attiecīgajos apstākļos ir skaidri vajadzīgs, tādējādi radot paredzamu kaitējumu personai vai īpašumam, vai kad ir nopietni apdraudēts civilās aviācijas drošības līmenis.

3. Dalībvalstis var paturēt spēkā vai pieņemt pasākumus 1. punktā minētās informācijas avotu aizsardzības pastiprināšanai.

4. Darbiniekiem un līgumdarbiniekiem, kuri sniedz informāciju, piemērojot šo regulu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos un īstenošanas aktus, viņu darba devējs vai organizācija, kam viņi sniedz pakalpojumus, nenodara nekādu kaitējumu uz sniegtās informācijas pamata.

▼B

Pirmo daļu nepiemēro tīšu pārkāpumu gadījumos vai gadījumos, kad ir nepārprotami, smagi un nopietni ignorēts acīmredzams risks un ir būtiski pārkāpts profesionālais pienākums rīkoties tik rūpīgi, cik attiecīgajos apstākļos ir skaidri vajadzīgs, tādējādi radot paredzamu kaitējumu personai vai īpašumam, vai kad ir nopietni apdraudēta aviācijas drošība.

5. Šis pants neliedz Komisijai, Aģentūrai un dalībvalstīm veikt jebkādu darbību, kas vajadzīga civilās aviācijas drošības saglabāšanai vai uzlabošanai.

6. Šis pants neskar Regulās (ES) Nr. 996/2010 un (ES) Nr. 376/2014 izklāstītos noteikumus par informācijas avota aizsardzību.

74. pants

Informācijas repozitorijs

1. Aģentūra, sadarbojoties ar Komisiju un valstu kompetentajām iestādēm, izveido un pārvalda repozitoriju, kurā iekļauta informācija, kas vajadzīga, lai nodrošinātu Aģentūras un valstu kompetento iestāžu efektīvu sadarbību nolūkā īstenot ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistītos uzdevumus, kas tām noteikti saskaņā ar šo regulu.

Minētajā repozitorijā iekļauj informāciju par:

a) sertifikātiem, ko Aģentūra un valstu kompetentās iestādes izdevušas, un deklarācijām, ko tās saņēmušas saskaņā ar III nodaļu un 64., 65., 77.–82. pantu;

b) sertifikātiem, ko kvalificētas struktūras izdevušas, un deklarācijām, ko tās saņēmušas Aģentūras un valstu kompetento iestāžu vārdā saskaņā ar 69. panta 3. punktu;

c) akreditācijām, ko Aģentūra un valstu kompetentās iestādes piešķīrušas kvalificētajām struktūrām saskaņā ar 69. pantu, tostarp informāciju par akreditācijas tvērumu un piešķirtajām tiesībām;

d) pasākumiem, ko dalībvalstis veikušas, ievērojot 2. panta 6. un 7. punktu, kā arī attiecīgajiem Komisijas lēmumiem;

e) dalībvalstu lēmumiem, kas pieņemti, ievērojot 2. panta 8. punktu;

f) dalībvalstu lēmumiem, kas pieņemti, ievērojot 41. panta 5. punktu;

g) to, kā dalībvalstis atbildību par uzdevumiem pārdalījušas Aģentūrai vai citai dalībvalstij saskaņā ar 64. un 65. pantu, tostarp sīku informāciju par pārdalītajiem uzdevumiem;

h) Komisijas lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar 67. pantu;

i) valstu kompetento iestāžu paziņojumiem par individuālām lidojuma laika specifikācijas shēmām, kas Aģentūrai iesniegtas, pamatojoties uz deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un attiecīgajiem Aģentūras atzinumiem, kuri sniegti saskaņā ar 76. panta 7. punktu;

▼B

j) dalībvalstu paziņojumiem par pasākumiem, kuri veikti, lai nekavējoties reaģētu uz problēmu, kas saistīta ar civilās aviācijas drošību, un par piešķirtajiem atbrīvojumiem un attiecīgajiem Aģentūras ieteikumiem un Komisijas lēmumiem saskaņā ar 70. panta 1. punktu un 71. panta 1. punktu;

k) dalībvalstu lūgumiem attiecībā uz citiem līdzekļiem, ar ko panākt atbilstību pamatprasībām, un attiecīgajiem Aģentūras ieteikumiem saskaņā ar 71. panta 3. punktu;

l) Aģentūras paziņojumiem un attiecīgajiem Komisijas lēmumiem saskaņā ar 76. panta 4. punktu;

m) informāciju, kas pieejama valstu kompetentajām iestādēm un kas attiecas uz tādu gaisa kuģu darbībām, kuri nav iesaistīti komerciālos gaisa pārvadājumos;

n) informāciju saistībā ar starptautisko standartu un ieteicamās prakses īstenošanu, kā minēts 90. panta 4. punktā;

o) dalībvalstu un Komisijas lēmumiem, kas ir tikuši paziņoti, ievērojot 62. panta 5. punktu, tostarp informāciju par kopīgi veiktajiem uzdevumiem;

p) atbrīvojumiem, ko dalībvalstis piešķīrušas, ievērojot 41. panta 6. punktu, un attiecīgajiem Komisijas lēmumiem;

q) Aģentūras pasākumiem attiecībā uz lidojumiem virs konflikta zonām, kurus piemēro saskaņā ar 88. panta 3. punktu;

r) citu informāciju, kas var būt vajadzīga, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību starp Aģentūru un valstu kompetentajām iestādēm nolūkā īstenot ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistītos uzdevumus saskaņā ar šo regulu.

2. Valstu kompetentās iestādes, aviācijas medicīnas eksperti un aviācijas medicīnas centri, izmantojot repozitoriju, arī apmainās ar informāciju par pilotu veselības stāvokļa atbilstību. Jebkuru šādu informāciju, kas ir personas dati, tostarp veselības dati, norāda tikai tādā apmērā, kas ir absolūti nepieciešams efektīvas sertifikācijas un pilotu uzraudzības nodrošināšanai saskaņā ar 21. pantu.

3. Jebkurus personas datus, tostarp veselības datus, kas iekļauti repozitorijā, neglabā ilgāk kā tas nepieciešams nolūkiem, kādiem šie dati tika vākti vai tiek tālāk apstrādāti.

4. Dalībvalstis un Aģentūra nodrošina, ka datu subjekti, kuru personas datus apstrādā repozitorijā, par to tiek informēti *ex ante*.

5. Saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 23. pantu un Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantu dalībvalstis un Aģentūra var ierobežot datu subjekta tiesības piekļūt repozitorijā iekļautajiem personas datiem, tos labot un dzēst līdz apmēram, kas ir absolūti nepieciešams civilās aviācijas drošības aizsardzībai.

▼B

6. Neskarot 7. punktu, Komisijai, Aģentūrai, valstu kompetentajām iestādēm un jebkurai dalībvalstu kompetentajai iestādei, kurai uzticēts veikt civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, tām noteikto uzdevumu izpildes nolūkā ir droša piekļuve tiešsaistē visai repozitorijā iekļautajai informācijai.

Attiecīgā gadījumā Komisija un Aģentūra var izplatīt ieinteresētajām personām konkrētu repozitorijā iekļautu informāciju, izņemot 2. punktā minēto informāciju, vai darīt to publiski pieejamu.

Aģentūra katrā gadījumā publisko informāciju par:

a) saskaņā ar 2. panta 4. punktu izdotajiem sertifikātiem un saņemtajām deklarācijām;

b) jebkādu Komisijas vai dalībvalstu lēmumu, kas paziņoti, ievērojot 2. panta 6. un 7. punktu;

c) jebkādiem dalībvalstu lēmumiem, kas paziņoti, ievērojot 2. panta 11. punkta otro daļu.

7. Repozitorijā iekļauto informāciju ar attiecīgiem rīkiem un protokoliem aizsargā pret neatļautu piekļuvi. Šā panta 2. punktā minēto informāciju dara pieejamu un izpauž tikai personām, kuras atbild par pilotu sertifikāciju un veselības stāvokļa atbilstības uzraudzību, šajā regulā tām noteikto uzdevumu izpildes nolūkā. Ierobežotu piekļuvi šai informācijai var piešķirt arī citām pilnvarotām personām repozitorija pienācīgas darbības nodrošināšanai, it sevišķi tā tehniskajai uzturēšanai. Personas, kuras pilnvarotas piekļūt informācijai, kas satur personas datus, vispirms tiek apmācītas par piemērojamajiem personas datu aizsardzības tiesību aktiem un saistītajiem aizsardzības pasākumiem.

8. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot repozitorija darbībai un pārvaldībai vajadzīgos noteikumus un sīki izstrādātas prasības attiecībā uz:

a) repozitorija izveides un uzturēšanas tehniskajiem aspektiem;

b) tādas informācijas klasifikāciju, kuru Komisija, Aģentūra un valstu kompetentās iestādes nosūta iekļaušanai repozitorijā, tostarp šādas informācijas nosūtīšanas formu un veidu;

c) repozitorijā iekļautās informācijas regulāru un standartizētu atjaunināšanu;

d) sīki izstrādātu kārtību, kādā konkrētu repozitorijā iekļautu informāciju izplata un publicē saskaņā ar šā panta 6. punktu;

e) tādas informācijas par pilotu veselības stāvokļa atbilstību klasifikāciju, kuru valstu kompetentās iestādes, aviācijas medicīnas eksperti un aviācijas medicīnas centri nosūta iekļaušanai repozitorijā, tostarp šādas informācijas nosūtīšanas formu un veidu;

▼B

f) sīki izstrādātu kārtību, kādā repozitorijā iekļauto informāciju aizsargā pret neatļautu piekļuvi, ierobežo piekļuvi informācijai un aizsargā visus repozitorijā iekļautos personas datus saskaņā ar piemērojamajiem Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību, jo īpaši pret netīšu vai nelikumīgu iznīcināšanu, zudumu, izmainīšanu vai izpaušanu;

g) maksimālo laikposmu, kādu atļauts glabāt repozitorijā iekļautos personas datus, tostarp to informāciju par pilotu veselības stāvokļa atbilstību, kas ir personas dati;

h) sīki izstrādātiem nosacījumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstis un Aģentūra šā panta 5. punkta nolūkā var ierobežot datu subjekta tiesības piekļūt repozitorijā iekļautajiem personas datiem, tos labot un dzēst.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

V NODAĻA

EIROPAS SAVIENĪBAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS AĢENTŪRA

I IEDAĻA

Uzdevumi

75. pants

Aģentūras izveidošana un funkcijas

1. Ar šo izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru.

2. Lai nodrošinātu civilās aviācijas pienācīgu darbību un attīstību Savienībā atbilstoši 1. pantā noteiktajiem mērķiem, Aģentūra:

a) uzņemas visus uzdevumus un sagatavo atzinumus visos jautājumos, uz kuriem attiecas šī regula;

b) palīdz Komisijai, sagatavojot pasākumus, kas veicami saskaņā ar šo regulu. Ja šādi pasākumi ietver tehniskus noteikumus, Komisija nedrīkst mainīt to saturu bez iepriekšējas saskaņošanas ar Aģentūru;

c) sniedz Komisijai tās uzdevumu izpildē vajadzīgo tehnisko, zinātnisko un administratīvo atbalstu;

d) veic vajadzīgos pasākumus saskaņā ar pilnvarām, kas tai piešķirtas ar šo regulu vai citiem Savienības tiesību aktiem;

e) veic pārbaudes, citas pārraudzības darbības un izmeklēšanas, kas vajadzīgas tās uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu, vai pēc Komisijas pieprasījuma;

▼B

f) savas kompetences jomā dalībvalstu vārdā izpilda funkcijas un uzdevumus, kas tām uzticēti piemērojamajās starptautiskajās konvencijās, jo īpaši Čikāgas konvencijā;

g) palīdz valstu kompetentajām iestādēm to uzdevumu izpildē, it sevišķi nodrošinot informācijas un speciālo zināšanu apmaiņas forumu;

h) jautājumos, uz ko attiecas šī regula, pēc Komisijas pieprasījuma palīdz izveidot, izmērīt un analizēt darbības rādītājus un sniegt ziņojumus par tiem, ja ar Savienības tiesībām ir izveidotas ar civilo aviāciju saistītas darbības uzlabošanas sistēmas;

i) popularizē Savienības aviācijas standartus un noteikumus starptautiskā mērogā, izveidojot attiecīgu sadarbību ar trešo valstu kompetentajām iestādēm un starptautiskām organizācijām;

j) sadarbojas ar citām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām jomās, kurās to darbība skar civilās aviācijas tehniskos aspektus.

76. pants

Aģentūras pasākumi

1. Saskaņā ar 4. pantā noteiktajiem principiem Aģentūra pēc pieprasījuma palīdz Komisijai sagatavot priekšlikumus grozījumiem šajā regulā un uz šīs regulas pamata pieņemamajos deleģētajos un īstenošanas aktos. Aģentūras Komisijai šādā nolūkā iesniegtie dokumenti ir atzinumu formā.

2. Aģentūra sniedz Komisijai adresētus ieteikumus 70. un 71. panta piemērošanai.

3. Aģentūra saskaņā ar 115. pantu un piemērojamajiem uz šīs regulas pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem izdod sertifikācijas specifikācijas un citas sīki izstrādātas specifikācijas, pieņemamus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus un norādes šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu piemērošanai.

4. Aģentūra pieņem attiecīgus lēmumus šā panta 6. punkta, 77.–83., 85. un 126. panta piemērošanai un ja tai ir uzdoti uzdevumi, ievērojot 64. un 65. pantu.

Aģentūra var piešķirt atbrīvojumus jebkurai juridiskai vai fiziskai personai, kurai tā izdevusi sertifikātu 71. panta 1. punktā izklāstītajās situācijās un ievērojot tajā paredzētos nosacījumus.

Šādā gadījumā Aģentūra, izmantojot saskaņā ar 74. pantu izveidoto repozitoriju, nekavējoties paziņo Komisijai un dalībvalstīm par piešķirtajiem atbrīvojumiem, to piešķiršanas iemesliem un – attiecīgā gadījumā – piemērotajiem nepieciešamajiem kompensācijas pasākumiem.

▼B

Ja atbrīvojums tika piešķirts uz laiku, kas pārsniedz astoņus secīgus mēnešus, vai ja Aģentūra to pašu atbrīvojumu ir piešķīrusi atkārtoti un tā kopējais ilgums pārsniedz astoņus mēnešus, Komisija novērtē, vai ir izpildīti 71. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi. Ja Komisija uzskata, ka minētie nosacījumi nav izpildīti, tā pieņem īstenošanas lēmumus, kurā ietverts tās lēmums šajā jautājumā. Minētos īstenošanas lēmumus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un Aģentūra tos iekļauj saskaņā ar 74. pantu izveidotajā repozitorijā.

Pēc minētā īstenošanas akta paziņošanas Aģentūra atbrīvojumu nekavējoties atsauc.

5. Aģentūra izdot ziņojumus par pārbaudēm un citām pārraudzības darbībām, kas veiktas, ievērojot 85. pantu.

6. Uz steidzamu drošības problēmu, kas ir šīs regulas darbības jomā, Aģentūra bez nepamatotas kavēšanās reaģē šādi:

a) nosakot koriģējošas darbības, kas jāveic fiziskām un juridiskām personām, attiecībā uz kurām tā rīkojas kā kompetentā iestāde, un minētajām personām izplatot saistītu informāciju, tostarp norādījumus vai ieteikumus, ja tas ir vajadzīgs 1. pantā izklāstīto mērķu aizsardzībai; Aģentūra var arī izdot drošības biļetenus, kuros ir ietverta nesaistoša informācija, vai ieteikumus, kas adresēti citām aviācijas darbībās iesaistītām fiziskām un juridiskām personām;

b) nosakot drošības mērķus, kas jāsasniedz, un ierosinot koriģējošas darbības, kas jāveic valstu kompetentajām iestādēm, un minētajām valsts kompetentajām iestādēm izplatot saistīto informāciju, ja tas ir vajadzīgs 1. pantā izklāstīto mērķu aizsardzībai.

Attiecībā uz b) apakšpunktu, valsts kompetentās iestādes bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru par pasākumiem, kas veikti, lai sasniegtu minētos Aģentūras noteiktos drošības mērķus. Turklāt, ja problēma attiecas uz vairākām dalībvalstīm, attiecīgās valsts kompetentās iestādes sadarbojas ar Aģentūru, lai nodrošinātu, ka minēto drošības mērķu sasniegšanai vajadzīgie pasākumi tiek veikti koordinētā veidā.

7. Aģentūra sniedz atzinumus par individuālajām lidojuma laika specifikācijas shēmām, ko dalībvalstis ierosinājušas, ievērojot deleģētos aktus, kas pieņemti saskaņā ar 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu, bet kurās ir novirzes no Aģentūras pieņemtajām sertifikācijas specifikācijām.

77. pants

Sertifikācija lidojumderīguma un vides jomā

1. Attiecībā uz 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā minētajiem ražojumiem, daļām, neuzstādītām ierīcēm un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīcēm Aģentūra – attiecīgā gadījumā un kā noteikts Čikāgas konvencijā vai tās pielikumos – dalībvalstu vārdā veic konstruētājas valsts, ražotājas valsts vai reģistrācijas valsts funkcijas un uzdevumus, ja minētās funkcijas un uzdevumi ir saistīti ar konstrukcijas sertifikāciju un obligāto informāciju par lidojumderīguma uzturēšanu. Tālab tā jo īpaši:

▼B

a) katrai ražojuma un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīces konstrukcijai, par kuru saskaņā ar 11. pantu vai 56. panta 1. punktu iesniegts pieteikums tipa sertifikātam, ierobežotam tipa sertifikātam, izmaiņai tipa sertifikātā vai ierobežotā tipa sertifikātā, tostarp papildu tipa sertifikātam, remonta projekta apstiprinājumam vai datu par piemērojamību ekspluatācijai apstiprinājumam, izveido un pieteikuma iesniedzējam paziņo sertifikācijas pamatu;

b) katrai daļas vai neuzstādītas ierīces konstrukcijai, par kuru attiecīgi saskaņā ar 12. pantu, 13. pantu vai 56. panta 1. punktu iesniegts pieteikums sertifikāta saņemšanai, izveido un pieteikuma iesniedzējam paziņo sertifikācijas pamatu;

c) katram gaisa kuģim, par kuru saskaņā ar 18. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu vai 56. panta 1. punktu iesniegts pieteikums lidošanas atļaujas saņemšanai, izsniedz ar konstrukciju saistītu lidojuma apstākļu apstiprinājumu;

d) izveido un dara pieejamas lidojumderīguma un saderības ar vidi specifikācijas, kas piemērojamas ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču konstrukcijai, par ko sniedzama deklarācija saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu vai 56. panta 5. punktu;

e) atbild par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz tipa sertifikātiem, ierobežotiem tipa sertifikātiem, sertifikātiem par izmaiņām, tostarp papildu tipa sertifikātiem un remonta projektu apstiprinājumiem, un datu par piemērotību ekspluatācijai apstiprinājumiem ražojumu konstrukcijai saskaņā ar 11. pantu, 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu vai 56. panta 1. punktu;

f) atbild par uzdevumu, kas saistīti ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi, veikšanu saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču konstrukcijas sertifikātiem saskaņā ar 12. pantu, 13. pantu un 56. panta 1. punktu;

g) izsniedz atbilstīgas vides datu lapas ražojumu konstrukcijai, ko tā sertificē saskaņā ar 11. pantu un 56. panta 1. punktu;

h) nodrošina lidojumderīguma uzturēšanas funkcijas, kas saistītas ar ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču konstrukciju, ko tā ir sertificējusi un attiecībā uz ko tā īsteno uzraudzību, tostarp bez nepamatotas kavēšanās risina drošuma vai drošības problēmas un izdod un izplata piemērojamo obligāto informāciju.

2. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumu veikšanu saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz:

a) apstiprinājumiem un deklarācijām, ko sniegušas par ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču konstrukciju atbildīgās organizācijas saskaņā ar 15. panta 1. punktu, 19. panta 1. punkta g) apakšpunktu un 56. panta 1. un 5. punktu;

▼B

b) apstiprinājumiem un deklarācijām, ko saskaņā ar 15. pantu, 19. panta 1. punkta g) apakšpunktu un 56. panta 1. un 5. punktu sniegušas organizācijas, kas ir atbildīgas par ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču ražošanu, tehnisko apkopi un lidojumderīguma uzturēšanas pārvaldību, un organizācijas, kas iesaistītas tā personāla mācībās, kurš ir atbildīgs par ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču nodošanu izmantošanai pēc tehniskās apkopes, ja šo organizāciju galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

3. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz deklarācijām, ko sniegušas organizācijas saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 56. panta 5. punktu, un attiecībā uz ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīču konstrukcijas atbilstību sīki izstrādātām tehniskajām specifikācijām.

78. pants

Gaisa kuģa apkalpes sertifikācija

1. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz 24. pantā un 56. panta 1. un 5. punktā minēto pilotu mācību organizāciju un salona apkalpes mācību organizāciju un aviācijas medicīnas centru apstiprinājumiem un to sniegtajām deklarācijām, ja minēto organizāciju un centru galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

2. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu sertifikātiem un deklarācijām saskaņā ar 25. pantu un 56. panta 1. un 5. punktu katrā šādā gadījumā:

a) iekārtu ekspluatē organizācija, kuras galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju;

b) iekārta atrodas ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

79. pants

Ar drošību saistīta lidlauku aprīkojuma sertifikācija

Attiecībā uz 35. pantā minēto ar drošību saistīto lidlauka aprīkojumu Aģentūra:

a) izveido un paziņo pieteikuma iesniedzējam sīki izstrādātas specifikācijas ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam, uz kuru attiecas sertifikācija saskaņā ar 35. pantu;

b) izveido un dara pieejamas sīki izstrādātas specifikācijas ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam, uz ko attiecas deklarācija saskaņā ar 35. pantu;

▼B

c) atbild par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz sertifikātiem ar drošību saistītam lidlauka aprīkojumam un par šādu aprīkojumu sniegtām deklarācijām saskaņā ar 35. pantu.

80. pants

ATM/ANS

1. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumu veikšanu saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz:

a) šīs regulas 41. pantā minētajiem *ATM/ANS* sniedzēju sertifikātiem, ja minēto pakalpojumu sniedzēju galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju, un viņi ir atbildīgi par *ATM/ANS* nodrošināšanu gaisa telpā virs teritorijas, kurai piemēro Līgumus;

b) šīs regulas 41. pantā minēto *ATM/ANS* sniedzēju sertifikātiem, ja minētie sniedzēji nodrošina *ATM/ANS* Eiropas mērogā;

c) šīs regulas 42. pantā minēto organizāciju sertifikātiem un to sniegtajām deklarācijām, ja minētās organizācijas ir iesaistītas to *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu konstruēšanā, ražošanā vai tehniskajā apkopē, kas tiek izmantoti šī punkta b) apakšpunktā minēto pakalpojumu sniegšanā, tostarp ja tie sekmē Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) pētniecības (*SESAR*) īstenošanu;

d) deklarācijām, ko snieguši *ATM/ANS* sniedzēji, kuriem Aģentūra izdevusi sertifikātu saskaņā ar šī punkta a) un b) apakšpunktu attiecībā uz *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, kurus minētie pakalpojumu sniedzēji nodod ekspluatācijā saskaņā ar 45. panta 1. punktu.

2. Attiecībā uz 45. pantā minētajām *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, tostarp ja tie sekmē *SESAR* īstenošanu, Aģentūra, ja tā noteikts 47. pantā minētajos deleģētajos aktos:

a) izveido un paziņo pieteikuma iesniedzējam sīki izstrādātas to *ATM/ANS* sistēmu un *ATM/ANS* komponentu specifikācijas, uz kurām attiecas sertifikācija saskaņā ar 45. panta 2. punktu;

b) izveido un dara pieejamas sīki izstrādātas specifikācijas *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem, uz kuriem attiecas deklarācija saskaņā ar 45. panta 2. punktu;

c) atbild par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz *ATM/ANS* sistēmu un komponentu sertifikātiem un deklarācijām, kas sniegtas par *ATM/ANS* sistēmām un *ATM/ANS* komponentiem saskaņā ar 45. panta 2. punktu.

▼B

81. pants

Gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizāciju sertifikācija

Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz 51. pantā minētajiem gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizāciju sertifikātiem un – attiecīgā gadījumā – šo organizāciju personāla sertifikāciju, ja šo organizāciju galvenā darījumdarbības vieta ir ārpus teritorijām, par kurām dalībvalstis ir atbildīgas saskaņā ar Čikāgas konvenciju.

82. pants

Trešo valstu gaisa kuģu ekspluatanti un starptautiska drošības uzraudzība

1. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz atļaujām un deklarācijām 60. pantā minēto gaisa kuģu ekspluatācijai un gaisa kuģu ekspluatantiem, ja vien dalībvalsts neveic gaisa kuģa ekspluatanta valsts funkcijas un pienākumus attiecībā uz konkrētajiem gaisa kuģu ekspluatantiem.

2. Aģentūra ir atbildīga par uzdevumiem saistībā ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar 62. panta 2. punktu attiecībā uz 61. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām atļaujām, ko piešķir gaisa kuģiem un pilotiem.

3. Aģentūra pēc pieprasījuma palīdz Komisijai īstenot Regulu (EK) Nr. 2111/2005, šādā nolūkā veicot trešo valstu ekspluatantu un par to uzraudzību atbildīgo iestāžu visu nepieciešamo drošības novērtēšanu, tostarp apmeklējumus uz vietas. Tā sniedz Komisijai minēto novērtējumu rezultātus un attiecīgus ieteikumus.

83. pants

Aģentūras veiktas izmeklēšanas

1. Aģentūra pati vai ar valstu kompetento iestāžu vai kvalificēto struktūru palīdzību veic izmeklēšanas, kas vajadzīgas ar sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saistīto uzdevumu veikšanai saskaņā ar 62. panta 2. punktu.

2. Lai veiktu 1. punktā minētās izmeklēšanas, Aģentūra ir pilnvarota:

a) prasīt juridiskām vai fiziskām personām, kurām tā piešķīrusi sertifikātu vai kuras tai sniegušas deklarāciju, sniegt Aģentūrai visu vajadzīgo informāciju;

b) prasīt minētajām personām sniegt mutiskus paskaidrojumus par jebkuru faktu, dokumentu, objektu, procedūru vai citu tematu, kas ir būtisks, lai noskaidrotu, vai persona atbilst šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem;

▼B

c) iekļūt attiecīgās minēto personu telpās, zemes īpašumos un transporta līdzekļos;

d) izskatīt un kopēt visus attiecīgos dokumentus, ierakstus vai datus, kas ir minēto personu rīcībā vai kas ir tām pieejami, un veikt izrakstus no tiem neatkarīgi no nesēja, kurā šī informācija saglabāta.

Aģentūra, ja tas vajadzīgs, lai noskaidrotu, vai persona, kurai tā piešķīrusi sertifikātu vai apliecību vai kura tai sniegusi deklarāciju, atbilst šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, arī ir pilnvarota pirmajā daļā noteiktās pilnvaras īstenot attiecībā uz jebkuru citu juridisku vai fizisku personu, par kuru ir pamats uzskatīt, ka tās rīcībā ir vai tai ir pieejama šiem mērķiem būtiska informācija. Šajā daļā minētās pilnvaras īsteno saskaņā ar tās dalībvalsts vai tās trešās valsts tiesību aktiem, kurā notiek izmeklēšana, pienācīgi ņemot vērā iesaistīto personu tiesības un likumīgās intereses un ievērojot proporcionalitātes principu.

Ja saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem ir vajadzīga attiecīgās dalībvalsts vai trešās valsts tiesu vai administratīvās iestādes iepriekšēja atļauja iekļūt attiecīgajās telpās, zemes īpašumos un transporta līdzekļos, kā minēts pirmās daļas c) apakšpunktā, attiecīgās pilnvaras īsteno tikai pēc šādas iepriekšējas atļaujas saņemšanas.

3. Aģentūra nodrošina, ka tās personāla locekļi un – attiecīgā gadījumā – visi citi eksperti, kuri piedalās izmeklēšanā, ir pietiekami kvalificēti, attiecīgi instruēti un pienācīgi pilnvaroti. Minētās personas īsteno savas pilnvaras pēc rakstiskas atļaujas uzrādīšanas.

4. To dalībvalstu kompetento iestāžu ierēdņi, kuru teritorijā veicama izmeklēšana, pēc Aģentūras lūguma palīdz veikt izmeklēšanu. Ja šāda palīdzība ir vajadzīga, Aģentūra laikus pirms izmeklēšanas par izmeklēšanu un vajadzīgo palīdzību informē dalībvalsti, kuras teritorijā ir paredzēts veikt izmeklēšanu.

84. pants

Naudas sodi un periodiski soda maksājumi

1. Komisija pēc Aģentūras pieprasījuma juridiskai vai fiziskai personai, kurai Aģentūra izdevusi sertifikātu vai kura Aģentūrai sniegusi deklarāciju, saskaņā ar šo regulu var uzlikt vienu vai abus turpmāk minētos sodus:

a) naudas sodu, ko piemēro, ja minētā persona tīši vai aiz neuzmanības ir pārkāpusi kādu no šīs regulas vai uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu noteikumiem;

b) periodisku soda maksājumu, ko piemēro, ja minētā persona turpina pārkāpt vienu no minētajiem noteikumiem, nolūkā panākt, ka minētā persona izpilda attiecīgos noteikumus.

▼B

2. Šā panta 1. punktā minētie naudas sodi un periodiskie soda maksājumi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši. Tos nosaka, ņemot vērā konkrētā pārkāpuma smagumu, jo īpaši to, cik lielā mērā tika apdraudēta drošība vai vides aizsardzība, darbību, uz kuru pārkāpums attiecas, un attiecīgās juridiskās vai fiziskās personas ekonomiskās iespējas.

Naudas sodu apmērs nepārsniedz 4 % no attiecīgās juridiskās vai fiziskās personas ienākumiem vai apgrozījuma gadā. Periodisku soda maksājumu apmērs nepārsniedz 2,5 % no attiecīgās juridiskās vai fiziskās personas vidējiem ienākumiem vai apgrozījuma dienā.

3. Komisija naudas sodus un periodiskus soda maksājumus saskaņā ar 1. punktu uzliek tikai tad, ja citi šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos noteiktie pasākumi šādu pārkāpumu novēršanai nav piemēroti vai nav samērīgi.

4. Attiecībā uz naudas sodu un periodisku soda maksājumu uzlikšanu saskaņā ar šo pantu Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, paredzot:

a) sīki izstrādātus kritērijus un sīki izstrādātu metodoloģiju naudas sodu un periodisku soda maksājumu apmēra noteikšanai;

b) sīki izstrādātus noteikumus par izziņas darbu, saistītajiem pasākumiem un ziņojumu sniegšanu, kā arī lēmumu pieņemšanu, tostarp noteikumus par tiesībām uz aizstāvību, piekļuvi dokumentiem, juridisko pārstāvību, konfidencialitāti un pagaidu noteikumiem; un

c) naudas sodu un periodisku soda maksājumu iekasēšanas procedūru.

5. Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt Komisijas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 1. punktu. Tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai periodisko soda maksājumu.

6. Komisijas lēmumiem, kuri pieņemti saskaņā ar 1. punktu, nav krimināltiesiska rakstura.

85. pants

Dalībvalstu pārraudzība

1. Aģentūra, veicot pārbaudes un citas pārraudzības darbības, palīdz Komisijai pārraudzīt, kā dalībvalstis piemēro šo regulu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos un īstenošanas aktus. Minēto pārbaužu un citu pārraudzības darbību mērķis ir arī palīdzēt dalībvalstīm nodrošināt šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu vienādu piemērošanu un dalīties paraugpraksē.

Aģentūra sniedz Komisijai ziņojumus par pārbaudēm un citām pārraudzības darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo punktu.

▼B

2. Lai veiktu 1. punktā minētās pārbaudes un citas pārraudzības darbības, Aģentūra ir pilnvarota:

a) lūgt jebkurai valsts kompetentajai iestādei un jebkurai fiziskai un juridiskai personai, uz kuru attiecas šī regula, sniegt Aģentūrai visu vajadzīgo informāciju;

b) lūgt minētajām iestādēm un personām sniegt mutiskus paskaidrojumus par jebkuru faktu, dokumentu, objektu, procedūru vai citu tematu, kas ir būtisks, lai noskaidrotu, vai dalībvalsts atbilst šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem;

c) iekļūt attiecīgās minēto iestāžu un personu telpās, zemes īpašumos un transporta līdzekļos;

d) izskatīt un kopēt visus attiecīgos dokumentus, reģistrus vai datus, kas ir minēto iestāžu un personu rīcībā vai kas ir tām pieejami, vai veikt izrakstus no tiem neatkarīgi no nesēja, kurā šī informācija saglabāta.

Aģentūra, ja tas vajadzīgs, lai noskaidrotu, vai dalībvalsts atbilst šai regulai un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, arī ir pilnvarota pirmajā daļā noteiktās pilnvaras īstenot attiecībā uz jebkuru citu juridisku vai fizisku personu, par kuru ir pamats uzskatīt, ka tās rīcībā ir vai tai ir pieejama šiem mērķiem būtiska informācija.

Šajā daļā minētās pilnvaras īsteno saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā notiek pārbaude vai citas pārraudzības darbības, pienācīgi ņemot vērā iesaistīto iestāžu un personu tiesības un likumīgās intereses un ievērojot proporcionalitātes principu. Ja saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem ir vajadzīga attiecīgās dalībvalsts tiesu vai administratīvas iestādes iepriekšēja atļauja iekļūt attiecīgās telpās, zemes īpašumos un transporta līdzekļos, kā minēts pirmās daļas c) apakšpunktā, attiecīgās pilnvaras īsteno tikai pēc šādas iepriekšējas atļaujas saņemšanas.

3. Aģentūra nodrošina, ka tās personāla locekļi un – attiecīgā gadījumā – visi citi eksperti, kuri piedalās pārbaudē vai citā pārraudzības darbībā, ir pietiekami kvalificēti un attiecīgi instruēti. Inspekciju gadījumā minētās personas savas pilnvaras īsteno pēc rakstiskas atļaujas uzrādīšanas.

Aģentūra pirms pārbaudes laikus informē attiecīgo dalībvalsti par tematiku, darbības nolūku, par datumu, kad tai jāsākas, un par konkrēto darbību veicošo Aģentūras personāla locekļu un visu citu ekspertu identitāti.

4. Attiecīgā dalībvalsts atvieglo pārbaudes vai citas pārraudzības darbības veikšanu. Tā nodrošina, ka attiecīgās iestādes un personas sadarbojas ar Aģentūru.

Ja juridiska vai fiziska persona nesadarbojas ar Aģentūru, attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes sniedz Aģentūrai vajadzīgo palīdzību, lai tā varētu veikt pārbaudi vai citu pārraudzības darbību.

▼B

5. Ja saskaņā ar šo pantu veikta pārbaude vai cita pārraudzības darbība ir saistīta ar pārbaudi vai citu pārraudzības darbību, ko veic attiecībā uz juridisku vai fizisku personu, uz kuru attiecas šī regula, piemēro 83. panta 2., 3. un 4. punktu.

6. Pēc dalībvalsts lūguma ziņojumi, kurus Aģentūra sagatavojusi saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstij tiek darīti pieejami tās dalībvalsts Savienības oficiālajā valodā vai oficiālajās valodās, kurā notika pārbaude.

7. Aģentūra publicē informācijas kopsavilkumu par to, kā katra dalībvalsts piemēro šīs regulas un uz tās pamata pieņemtos deleģētos un īstenošanas aktus. Tajā ietver informāciju par 72. panta 7. punktā minēto ikgadējo drošības pārskatu.

8. Aģentūra piedalās šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu īstenošanas ietekmes novērtēšanā, neskarot Komisijas veikto novērtējumu saskaņā ar 124. pantu, ņemot vērā 1. pantā noteiktos mērķus.

9. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par Aģentūras darba metodēm šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

86. pants

Pētniecība un inovācija

1. Aģentūra palīdz Komisijai un dalībvalstīm apzināt galvenos tematus pētniecībai civilās aviācijas jomā, lai palīdzētu nodrošināt konsekvenci un koordināciju starp publiski finansētu pētniecību un izstrādi un šīs regulas darbības jomā ietilpstošajiem politikas virzieniem.

2. Aģentūra atbalsta Komisiju attiecīgo Savienības pētniecības un inovācijas darbību pamatprogrammu un gada un daudzgadu darba programmu noteikšanā un izpildē, tostarp novērtēšanas procedūru īstenošanā, finansēto projektu pārskatīšanā un pētniecības un inovācijas projektu rezultātu izmantošanā.

Aģentūra īsteno tās pētniecības un inovācijas pamatprogrammas daļas, kuras saistītas ar civilo aviāciju un kurās Komisija tai ir deleģējusi attiecīgās pilnvaras.

3. Aģentūra var izstrādāt un finansēt pētījumus, ciktāl tie ir tieši saistīti ar darbību uzlabošanu Aģentūras kompetences jomā. Aģentūras pētniecības vajadzības un pētniecības darbības ietver tās gada darba programmā.

4. Aģentūras finansēto pētījumu rezultātus publicē, ja vien piemērojamie intelektuālā īpašuma tiesību noteikumi vai 123. pantā minētie Aģentūras drošības noteikumi neliedz šādu publicēšanu.

▼B

5. Papildus šā panta 1.–4. punktā un 75. pantā noteiktajiem uzdevumiem Aģentūra arī var iesaistīties *ad hoc* pētniecības darbībās, ja šādas darbības ir savietojamas ar Aģentūras uzdevumiem un šīs regulas mērķiem.

87. pants

Vides aizsardzība

1. Mērķis pasākumiem, kurus Aģentūra ražojumu konstrukcijas sertifikācijas nolūkos saskaņā ar 11. pantu pieņem attiecībā uz emisijām un troksni, ir novērst attiecīgo civilās aviācijas ražojumu ievērojamo kaitīgo ietekmi uz klimatu, vidi un cilvēku veselību, pienācīgi ņemot vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, ieguvumus videi, tehnisko izpildāmību un ekonomisko ietekmi.

2. Komisija, Aģentūra, citas Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras un dalībvalstis savā attiecīgajā kompetences jomā sadarbojas vides jautājumos, tostarp tajos, kas izskatīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK ([1]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006, lai nodrošinātu, ka tiek ņemta vērā savstarpējā atkarība starp klimatu un vides aizsardzību, cilvēku veselību un citām civilās aviācijas tehniskajām jomām, pienācīgi ņemot vērā starptautiskos standartus un ieteicamo praksi, ieguvumus videi, tehnisko izpildāmību un ekonomisko ietekmi.

3. Aģentūra, ja tai ir attiecīgās speciālās zināšanas, palīdz Komisijai noteikt un saskaņot civilās aviācijas vides aizsardzības politikas virzienus un darbības, tālab it sevišķi veicot pētījumus un simulācijas un sniedzot tehniskas konsultācijas, vienlaikus ņemot vērā savstarpējo atkarību starp klimatu un vides aizsardzību, cilvēku veselību un citām civilās aviācijas tehniskajām jomām.

4. Lai informētu ieinteresētās personas un plašu sabiedrību, Aģentūra vismaz reizi trīs gados publicē vides aizsardzības pārskatu, kurā sniedz objektīvu atzinumu par vides aizsardzības stāvokli Savienības civilajā aviācijā.

Gatavojot pārskatu, Aģentūra balstās uz informāciju, kas ir pieejama Savienības iestādēm un struktūrām, un uz publiski pieejamo informāciju.

Minētā pārskata izstrādē Aģentūra strādā kopā ar dalībvalstīm un apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un organizācijām.

Minētajā pārskatā iekļauj arī ieteikumus, kuru nolūks ir uzlabot vides aizsardzības līmeni civilās aviācijas jomā Savienībā.

([1]) Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

▼B

88. pants

Savstarpējā atkarība starp lidojumu drošību un vispārējo drošību civilajā aviācijā

1. Komisija, Aģentūra un dalībvalstis sadarbojas ar civilo aviāciju saistītos vispārējās drošības jautājumos, tostarp kiberdrošības jomā, kur pastāv savstarpēja atkarība starp lidojumu drošību un vispārējo drošību civilajā aviācijā.

2. Jomās, kurās pastāv savstarpēja atkarība starp lidojumu drošību un vispārējo drošību civilajā aviācijā, Aģentūra pēc pieprasījuma sniedz Komisijai tehnisku palīdzību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 300/2008 ([1]) un citu attiecīgu Savienības tiesību aktu noteikumu īstenošanā.

3. Lai veicinātu civilās aviācijas aizsardzību pret nelikumīgu iejaukšanos, gadījumos, pastāv savstarpēja atkarība starp lidojumu drošību un vispārējo drošību civilajā aviācijā, Aģentūra vajadzības gadījumā bez nepamatotas kavēšanās reaģē uz steidzami risināmu visām dalībvalstīm kopīgu problēmu, ja tā ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā:

a) veicot pasākumus saskaņā ar 77. panta 1. punkta h) apakšpunktu, lai novērstu gaisa kuģu konstrukcijas nepilnības;

b) sniedzot ieteikumus par koriģējošām darbībām, kādas ir jāveic valstu kompetentajām iestādēm vai fiziskajām un juridiskajām personām, uz kurām attiecas šī regula, un/vai izplatot šīm iestādēm un personām adresētu būtisku informāciju gadījumos, kuros problēma skar gaisa kuģu ekspluatāciju, tostarp saistībā ar drošības riskiem, ko civilajai aviācijai rada konflikta zonas.

Pirms šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minēto pasākumu pieņemšanas Aģentūra saņem Komisijas piekrišanu un apspriežas ar dalībvalstīm. Aģentūra pieņem minētos pasākumus, ja iespējams, pamatojoties uz vispārēju Savienības risku novērtējumu un ņem vērā nepieciešamību ātri reaģēt ārkārtas situācijās.

89. pants

Savstarpējā atkarība starp civilās aviācijas drošību un sociāli ekonomiskajiem faktoriem

1. Komisija, Aģentūra, citas Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras un dalībvalstis savā attiecīgajā kompetences jomā sadarbojas, lai nodrošinātu, ka tiek ņemta vērā – tostarp regulatīvajos procesos, uzraudzībā un taisnīguma kultūras īstenošanā, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 376/2014 2. pantā, – savstarpējā atkarība starp civilās aviācijas drošību un sociāli ekonomiskajiem faktoriem, nolūkā pievērsties civilās aviācijas sociāli ekonomiskajiem riskiem.

2. Risinot ar šādu savstarpējo atkarību saistītus jautājumus, Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 300/2008 (2008. gada 11. marts) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2320/2002 (OV L 97, 9.4.2008., 72. lpp.).

▼B

3. Reizi trijos gados Aģentūra publicē pārskatu, kurā sniedz objektīvu atzinumu par veiktajām darbībām un pasākumiem, īpaši tādu jautājumu risināšanai, kas ir saistīti ar savstarpējo atkarību starp civilās aviācijas drošību un sociāli ekonomiskajiem faktoriem.

90. pants

Starptautiska sadarbība

1. Aģentūra pēc pieprasījuma palīdz Komisijai pārvaldīt tās attiecības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām jautājumos, uz kuriem attiecas šī regula. Šāda palīdzība it sevišķi veicina noteikumu saskaņošanu, sertifikātu savstarpēju atzīšanu Eiropas rūpniecības interesēs un Eiropas aviācijas drošības standartu popularizēšanu.

2. Aģentūra var sadarboties ar trešo valstu kompetentajām iestādēm un starptautiskām organizācijām, kuru kompetencē ir jautājumi, uz kuriem attiecas šī regula. Šādā nolūkā Aģentūra, iepriekš apspriedusies ar Komisiju, var noslēgt darba vienošanās ar minētajām iestādēm un starptautiskajām organizācijām. Minētās darba vienošanās nerada juridiskas saistības ne Savienībai, ne tās dalībvalstīm.

3. Aģentūra palīdz dalībvalstīm īstenot tiesības un pildīt pienākumus, kas tām noteikti starptautiskos nolīgumos saistībā ar jautājumiem, uz kuriem attiecas šī regula, jo īpaši Čikāgas konvencijā noteiktās tiesības un pienākumus.

ICAO satvarā Aģentūra var rīkoties kā reģionāla drošības uzraudzības organizācija.

4. Aģentūra sadarbībā ar Komisiju un dalībvalstīm 74. pantā minētajā repozitorijā iekļauj un vajadzības gadījumā atjaunina šādu informāciju:

a) informācija par šīs regulas, uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu un pasākumu, kurus Aģentūra pieņēmusi saskaņā ar šo regulu, atbilstību starptautiskajiem standartiem un ieteicamajai praksei;

b) cita informācija, kas saistīta šīs regulas īstenošanu un kas ir kopīga visām dalībvalstīm un būtiska *ICAO* veiktajai pārraudzībai par to, kā dalībvalstis izpilda Čikāgas konvenciju un starptautiskos standartus un ieteicamo praksi.

Dalībvalstis minēto informāciju izmanto, kad tās pilda pienākumus, kas tām noteikti saskaņā ar Čikāgas konvencijas 38. pantu, un kad tās sniedz *ICAO* informāciju saskaņā ar *ICAO* Universālo drošības uzraudzības revīzijas programmu.

5. Neskarot attiecīgos Līgumu noteikumus, Komisija, Aģentūra un *ICAO* darbībās iesaistītās valstu kompetentās iestādes, izmantojot ekspertu tīklu, sadarbojas tehniskos jautājumos, kas ir šīs regulas darbības jomā un saistīti ar *ICAO* darbu. Aģentūra sniedz šim tīklam vajadzīgo administratīvo atbalstu, tostarp palīdz sagatavot un organizēt tā sanāksmes.

▼B

6. Papildus šā panta 1.–5. punktā un 75. pantā noteiktajiem uzdevumiem Aģentūra arī var iesaistīties *ad hoc* tehniskajā sadarbībā un pētniecības un palīdzības projektos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, ja šādas darbības ir savietojamas ar Aģentūras uzdevumiem un 1. pantā noteiktajiem mērķiem.

91. pants

Aviācijas krīzes pārvaldība

1. Aģentūra, koordinējot darbību ar citām attiecīgām ieinteresētām personām, savā kompetences jomā palīdz laikus reaģēt uz krīzes situācijām aviācijā un mazināt tās.

2. Aģentūra piedalās Eiropas Aviācijas krīzes koordinācijas vienībā (*EACCC*), kas izveidota saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 677/2011 ([1]) 18. pantu.

92. pants

Mācības aviācijas jomā

1. Lai popularizētu paraugpraksi un veicinātu šīs regulas un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu vienveidīgu īstenošanu, Aģentūra – pēc mācību pakalpojumu sniedzēja aviācijas jomā pieprasījuma – var izvērtēt minētā mācību pakalpojumu sniedzēja un viņa mācību kursu atbilstību prasībām, kuras Aģentūra noteikusi un kuras publicēti tās oficiālajā izdevumā. Pēc tam, kad šāda atbilstība ir konstatēta, mācību pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs sniegt Aģentūrai apstiprinātus mācību kursus.

2. Aģentūra var nodrošināt mācības, kas galvenokārt domātas tās un valstu kompetento iestāžu personālam, bet arī trešo valstu kompetentajām iestādēm, starptautiskām organizācijām un fiziskām un juridiskām personām, uz kurām attiecas šī regula, un citām ieinteresētajām personām, izmantojot vai nu pati savus mācību resursus, vai, ja vajadzīgs, paļaujoties uz ārējiem mācību pakalpojumu sniedzējiem.

▼M3

93. pants

Eiropas vienotās gaisa telpas īstenošana

Aģentūra, ja tai ir attiecīgās speciālās zināšanas un pēc pieprasījuma, sniedz Komisijai tehnisku palīdzību Eiropas vienotās gaisa telpas īstenošanā, jo īpaši:

a) veicot tehniskas pārbaudes, tehniskas izmeklēšanas un pētījumus;

b) jautājumos, uz ko attiecas šī regula, sadarbībā ar Regulas (ES) 2024/2803 13. pantā minēto darbības izvērtēšanas iestādi (DII) veicinot aeronavigācijas pakalpojumu un tīkla funkciju darbības uzlabošanas sistēmas īstenošanu;

([1]) Komisijas Regula (ES) Nr. 677/2011 (2011. gada 7. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) tīkla funkciju īstenošanai un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 691/2010 (OV L 185, 15.7.2011., 1. lpp.).

▼M3

c) veicinot Eiropas *ATM* ģenerālplāna īstenošanu, tostarp *SESAR* projekta izveidi un izvēršanu.

▼B

II IEDAĻA

Iekšējā struktūra

94. pants

Juridiskais statuss, juridiskā adrese un vietējie biroji

1. Aģentūra ir Savienības struktūra. Tā ir tiesību subjekts.

2. Visās dalībvalstīs Aģentūrai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem piešķir juridiskām personām. Konkrēti, tā var iegūt vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesos.

3. Aģentūras mītnes vieta ir Ķelne, Vācijas Federatīvā Republika.

4. Aģentūra var izveidot vietējos birojus dalībvalstīs vai izvietot personālu Savienības delegācijās trešās valstīs saskaņā ar 104. panta 4. punktu.

5. Aģentūru juridiski pārstāv tās izpilddirektors.

95. pants

Personāls

1. Uz Aģentūras nodarbināto personālu attiecas Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi, Eiropas Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība ([1]) un noteikumi, kas, Savienības iestādēm vienojoties, pieņemti, lai piemērotu minētos civildienesta noteikumus un nodarbināšanas kārtību.

2. Aģentūra var izmantot norīkotos valstu ekspertus vai citus darbiniekus, kas nav nodarbināti Aģentūrā. Valde pieņem lēmumu, kurā izklāstīti noteikumi par valstu ekspertu norīkojumu uz Aģentūru.

96. pants

Privilēģijas un imunitāte

Uz Aģentūru un tās personālu attiecas Protokols Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots LES un LESD.

([1]) Padomes Regula (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68 (1968. gada 29. februāris), ar ko nosaka Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību, kā arī paredz īpašus Komisijas ierēdņiem uz laiku piemērojamus pasākumus (OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp.).

▼B

97. pants

Atbildība

1. Aģentūras līgumisko atbildību reglamentē ar tiesību aktiem, ko piemēro attiecīgajam līgumam.

2. Tiesas jurisdikcijā ir pieņemt spriedumu, ievērojot jebkuru šķīrējklauzulu, kas ietverta Aģentūras noslēgtā līgumā.

3. Ja pastāv ārpuslīgumiskā atbildība, Aģentūra saskaņā ar vispārējiem principiem, kas ir kopīgi dalībvalstu tiesību aktiem, atlīdzina jebkādu kaitējumu, ko Aģentūra radījusi vai ko radījis tās personāls, pildot savus pienākumus.

4. Tiesas jurisdikcijā ir strīdi, kas saistīti ar 3. punktā minēto kaitējuma atlīdzināšanu.

5. Personāla personisko atbildību pret Aģentūru reglamentē tam piemērojamie Civildienesta noteikumu vai Nodarbināšanas kārtības noteikumi.

98. pants

Valdes funkcijas

1. Aģentūrai ir valde.

2. Valde:

a) ieceļ izpilddirektoru un – attiecīgā gadījumā – pagarina viņa pilnvaru termiņu vai atceļ viņu no amata saskaņā ar 103. pantu;

b) pieņem konsolidētu gada darbības pārskatu par Aģentūras darbībām un līdz katra gada 1. jūlijam to nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai. Konsolidēto gada darbības pārskatu publisko;

c) katru gadu ar divu trešdaļu Aģentūras balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu un saskaņā ar 117. pantu pieņem Aģentūras programmdokumentu;

d) ar divu trešdaļu Aģentūras balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu un saskaņā ar 120. panta 11. punktu pieņem Aģentūras gada budžetu;

e) nosaka izpilddirektora lēmumu pieņemšanas kārtību, kā minēts 115. un 116. pantā;

f) izpilda funkcijas attiecībā uz Aģentūras budžetu saskaņā ar 120., 121. un 125. pantu;

g) ieceļ amatā apelācijas padomes locekļus saskaņā ar 106. pantu;

h) īsteno izpilddirektora disciplināro uzraudzību;

i) sniedz atzinumu par noteikumiem, kas attiecas uz nodevām un maksājumiem, kā minēts 126. pantā;

j) pieņem savu reglamentu;

k) pieņem lēmumu par valodu lietojumu Aģentūrā;

▼B

l) pieņem lēmumus par Aģentūras iekšējo struktūru izveidi direktoru līmenī un vajadzības gadījumā par to izmaiņām;

m) saskaņā ar 6. punktu attiecībā uz Aģentūras personālu īsteno pilnvaras, kas Civildienesta noteikumos piešķirtas iecēlējinstitūcijai un kas Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā piešķirtas iestādei, kura pilnvarota slēgt darba līgumu (“iecēlējinstitūcijas pilnvaras”);

n) pieņem pienācīgus īstenošanas noteikumus, lai īstenotu Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantu;

o) pieņem noteikumus par interešu konfliktu novēršanu un pārvaldību attiecībā uz tās locekļiem, kā arī apelācijas padomes locekļiem;

p) nodrošina atbilstīgus turpmākos pasākumus saistībā ar konstatējumiem un ieteikumiem iekšējās vai ārējās revīzijas ziņojumos un novērtējumos, kā arī saistībā ar Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ([1]) izmeklēšanām;

q) saskaņā ar 125. pantu pieņem Aģentūrai piemērojamos finanšu noteikumus;

r) saskaņā ar Civildienesta noteikumiem un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību ieceļ grāmatvedi, kas, pildot savus uzdevumus, ir pilnīgi neatkarīgs;

s) pieņem krāpšanas apkarošanas stratēģiju, kas ir samērīga ar krāpšanas riskiem, ņemot vērā īstenojamo pasākumu izmaksas un ieguvumus;

t) sniedz atzinumu par Eiropas aviācijas drošības programmas projektu saskaņā ar 5. pantu;

u) pieņem Eiropas aviācijas drošības plānu saskaņā ar 6. pantu;

v) pieņem pienācīgi motivētus lēmumus saistībā ar imunitātes atcelšanu saskaņā ar 17. pantu Protokolā Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots LES un LESD;

w) nosaka kārtību Aģentūras paātrinātai sadarbībai ar valstu tiesu iestādēm, neskarot Regulas (ES) Nr. 996/2010 un (ES) Nr. 376/2014.

3. Valde var sniegt padomu izpilddirektoram visos jautājumos, kas attiecas uz šajā regulā aptvertajām jomām.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

▼B

4. Valde izveido padomdevēju struktūru, kas pārstāv visu to ieinteresēto personu loku, kuras skar Aģentūras darbība, un ar ko tā apspriežas pirms lēmumu pieņemšanas jomās, kas minētas 2. punkta c), e), f) un i) apakšpunktā. Valde var arī pieņemt lēmumu apspriesties ar padomdevēju struktūru par citiem jautājumiem, kas minēti 2. un 3. punktā. Padomdevējas struktūras atzinums valdei nekādā gadījumā neuzliek saistības.

5. Valde var izveidot darba struktūras, kas tai palīdz pildīt tās uzdevumus, tostarp sagatavot tās lēmumus un pārraudzīt to īstenošanu.

6. Valde saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantu pieņem lēmumu, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu 2. panta 1. punktu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 6. pantu, ar kuru tā izpilddirektoram deleģē attiecīgās iecēlējinstitūcijas pilnvaras un paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem minēto pilnvaru deleģējumu var apturēt. Izpilddirektors ir pilnvarots šīs pilnvaras deleģēt tālāk.

Īpašu izņēmuma apstākļu dēļ valde var ar lēmumu uz laiku apturēt iecēlējinstitūcijas pilnvaru deleģējumu izpilddirektoram un izpilddirektora tālāk deleģētās pilnvaras un īstenot tās pati vai deleģēt tās kādam no valdes locekļiem vai personāla loceklim, kas nav izpilddirektors.

99. pants

Valdes sastāvs

1. Valdē ir dalībvalstu un Komisijas pārstāvji, kuriem visiem ir balsstiesības. Katra dalībvalsts ieceļ vienu valdes locekli un divus aizstājējus. Aizstājējs pārstāv valdes locekli tikai viņa prombūtnes laikā. Komisija ieceļ divus pārstāvjus un divus viņu aizstājējus. Valdes locekļu un viņu aizstājēju pilnvaru termiņš ir četri gadi. Šo termiņu var pagarināt.

2. Valdes locekļus un viņu aizstājējus ieceļ, viņu zināšanu, atzītās pieredzes un devuma civilās aviācijas jomā dēļ, kā arī attiecīgās pārvaldības un administratīvās spējas un pieredzi budžeta jomā, ko paredzēts izmantot šajā regulā noteikto mērķu īstenošanai. Valdes locekļiem ir vispārēja atbildība vismaz par civilās aviācijas drošības politiku attiecīgajā dalībvalstī.

3. Visas valdē pārstāvētās puses cenšas ierobežot savu pārstāvju mainību, lai nodrošinātu valdes darba nepārtrauktību. Visas puses tiecas panākt vīriešu un sieviešu līdzsvarotu pārstāvību valdē.

4. Attiecīgā gadījumā 129. pantā minētajos nolīgumos paredz Eiropas trešo valstu pārstāvju līdzdalību valdē novērotāju statusā un šādas līdzdalības nosacījumus.

▼B

5. Padomdevēja struktūra, kas minēta 98. panta 4. punktā, četrus no saviem locekļiem norīko līdzdalībai valdē novērotāju statusā. Tie pēc iespējas plaši reprezentē dažādos padomdevējā struktūrā pārstāvētos viedokļus. Sākotnējais pilnvaru termiņš ir 48 mēneši, un to var pagarināt.

100. pants

Valdes priekšsēdētājs

1. Valde ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no tās balsstiesīgo locekļu vidus. Priekšsēdētāja vietnieks *ex officio* aizstāj priekšsēdētāju gadījumā, ja priekšsēdētājs nespēj pildīt savus pienākumus.

2. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var pagarināt vienu reizi vēl uz četriem gadiem. Ja priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka dalība valdē beidzas viņu pilnvaru termiņa laikā, tajā pašā dienā automātiski beidzas viņu pilnvaru termiņš.

101. pants

Valdes sanāksmes

1. Valdes sanāksmes sasauc tās priekšsēdētājs.

2. Valde rīko vismaz divas kārtējās sanāksmes gadā. Valde sanāk papildus pēc priekšsēdētāja, Komisijas vai pēc vismaz vienas trešdaļas valdes locekļu pieprasījuma.

3. Aģentūras izpilddirektors piedalās jautājumu apspriešanā bez balsstiesībām.

4. Valdes locekļiem saskaņā ar reglamentu var palīdzēt viņu padomdevēji vai eksperti.

5. Valde uz savām sanāksmēm novērotāja statusā var uzaicināt jebkuru personu, kuras viedoklis varētu to interesēt.

6. Aģentūra nodrošina valdes sekretariātu.

102. pants

Balsošanas noteikumi valdē

1. Neskarot 98. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu un 103. panta 7. punktu, valde pieņem lēmumus ar tās balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu. Pēc valdes locekļa lūguma 98. panta 2. punkta k) apakšpunktā minēto lēmumu pieņem vienprātīgi.

2. Katram valdes loceklim, kas iecelts, ievērojot 99. panta 1. punktu, ir viena balss. Ja kāds valdes loceklis sanāksmē nepiedalās, viņa balsstiesības ir tiesīgs izmantot viņa aizstājējs. Ne novērotājiem, ne Aģentūras izpilddirektoram nav balsstiesību.

▼B

3. Valdes reglamentā nosaka sīkāk izstrādātu balsošanas kārtību, jo īpaši nosacījumus, saskaņā ar kuriem kāds no valdes locekļiem var rīkoties cita valdes locekļa vārdā, kā arī – attiecīgā gadījumā – visas prasības, kas saistītas ar kvorumu.

4. Lēmumu pieņemšanai budžeta vai cilvēkresursu jautājumos – jo īpaši attiecībā uz 98. panta 2. punkta d), f), h), m), n), o) un q) apakšpunktu – nepieciešams pozitīvs Komisijas balsojums.

103. pants

Izpilddirektors

1. Izpilddirektoru pieņem darbā kā Aģentūras pagaidu darbinieku saskaņā ar Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta a) punktu.

2. Izpilddirektoru, ņemot vērā nopelnus un ar dokumentiem apliecinātu kompetenci un pieredzi, kas saistīta ar civilo aviāciju, no Komisijas ierosināto kandidātu saraksta pēc atklātas un pārredzamas atlases procedūras ieceļ valde.

Lai ar izpilddirektoru noslēgtu līgumu, Aģentūru pārstāv valdes priekšsēdētājs.

Pirms iecelšanas amatā Eiropas Parlamenta atbildīgā komiteja uzaicina valdes izraudzīto kandidātu sniegt paziņojumu un atbildēt uz komitejas locekļu jautājumiem.

3. Izpilddirektora pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Līdz minētā laikposma beigām Komisija veic novērtējumu, kurā ņem vērā izpilddirektora darbības izvērtējumu un Aģentūras turpmākos uzdevumus un risināmos jautājumus. Šā laikposma vidū izpilddirektors var tikt aicināts sniegt paziņojumu Eiropas Parlamenta kompetentajai komitejai un atbildēt uz jautājumiem, kurus par viņa veikumu uzdevuši minētās komitejas locekļi.

4. Valde, rīkojoties pēc Komisijas priekšlikuma, kurā ņemts vērā 3. punktā minētais novērtējums, var pagarināt izpilddirektora pilnvaru termiņu vienu reizi uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus. Pirms izpilddirektora pilnvaru termiņa pagarināšanas valde paziņo Eiropas Parlamentam, ka tā nodomājusi pagarināt izpilddirektora pilnvaru termiņu. Viena mēneša laikā pirms šādas pagarināšanas Eiropas Parlamenta atbildīgā komiteja var uzaicināt izpilddirektoru sniegt paziņojumu un atbildēt uz komitejas locekļu jautājumiem.

5. Izpilddirektors, kura pilnvaru termiņš ir pagarināts, nedrīkst piedalīties citā atlases procedūrā uz to pašu amatu kopējā termiņa beigās.

6. Izpilddirektoru var atbrīvot no amata, tikai pamatojoties uz valdes lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma.

▼B

7. Valdes lēmumus par izpilddirektora iecelšanu amatā, viņa pilnvaru termiņa pagarināšanu vai atbrīvošanu no amata pieņem ar tās balsstiesīgo locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu.

8. Izpilddirektoram var palīdzēt viens vai vairāki direktori. Ja izpilddirektors ir prombūtnē vai nav pieejams, viņu aizvieto viens no direktoriem.

104. pants

Izpilddirektora pienākumi

1. Izpilddirektors vada Aģentūru. Izpilddirektors atskaitās valdei. Neskarot Komisijas un valdes pilnvaras, izpilddirektors, pildot savus pienākumus, ir neatkarīgs un neprasa un nepieņem nevienas valdības vai nevienas citas struktūras norādījumus.

2. Izpilddirektors pēc uzaicinājuma ziņo Eiropas Parlamentam par savu pienākumu izpildi. Padome var uzaicināt izpilddirektoru ziņot par minēto pienākumu izpildi.

3. Izpilddirektors atbild par to uzdevumu īstenošanu, kas Aģentūrai uzticēti ar šo regulu vai citiem Savienības tiesību aktiem. Jo īpaši izpilddirektors atbild par:

a) Aģentūras pasākumu apstiprināšanu, kā noteikts 76. pantā, šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos noteiktajās robežās;

b) lēmumu pieņemšanu par izmeklēšanām, pārbaudēm un citām pārraudzības darbībām, kā noteikts 83. un 85. pantā;

c) lēmumu pieņemšanu par uzdevumu uzticēšanu kvalificētām struktūrām saskaņā ar 69. panta 1. punktu un par izmeklēšanām, ko Aģentūras vārdā veic valstu kompetentās iestādes vai kvalificētās struktūras saskaņā ar 83. panta 1. punktu;

d) vajadzīgo pasākumu veikšanu attiecībā uz Aģentūras darbībām, kas saistītas ar starptautisko sadarbību saskaņā ar 90. pantu;

e) visu nepieciešamo pasākumu veikšanu, tostarp iekšējo administratīvo norādījumu pieņemšanu un paziņojumu publicēšanu, lai nodrošinātu Aģentūras pienācīgu darbību saskaņā ar šo regulu;

f) valdes pieņemto lēmumu īstenošanu;

g) konsolidētā gada ziņojuma sagatavošanu par Aģentūras darbībām un tā iesniegšanu valdei pieņemšanai;

▼B

h) Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projekta sagatavošanu saskaņā ar 120. pantu un tās budžeta izpildi saskaņā ar 121. pantu;

i) savu pilnvaru deleģēšanu citiem Aģentūras personāla locekļiem. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot šādas deleģēšanas noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 2. punktā minēto procedūru;

j) šīs regulas 117. panta 1. punktā minētā programmdokumenta sagatavošanu un iesniegšanu valdei pieņemšanai pēc Komisijas atzinuma saņemšanas;

k) šīs regulas 117. panta 1. punktā minētā programmdokumenta īstenošanu un ziņojumu sniegšanu valdei par tā īstenošanu;

l) rīcības plāna sagatavošanu, reaģējot uz secinājumiem, kas izriet no iekšējās vai ārējās revīzijas ziņojumiem un novērtējumiem, kā arī *OLAF* izmeklēšanām, un ziņojumu sniegšanu par progresu divreiz gadā Komisijai un regulāri valdei;

m) Savienības finanšu interešu aizsardzību, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus;

n) krāpšanas apkarošanas stratēģijas sagatavošanu Aģentūras vajadzībām un iesniegšanu valdei pieņemšanai;

o) Aģentūrai piemērojamo finanšu noteikumu projekta sagatavošanu;

p) Eiropas aviācijas drošības plāna un tā turpmāku atjauninājumu sagatavošanu un iesniegšanu valdei pieņemšanai;

q) ziņojumu sniegšanu valdei par Eiropas aviācijas drošības plāna īstenošanu;

r) atbildēm uz palīdzības pieprasījumiem, kurus Komisija paudusi saskaņā ar šo regulu;

s) saskaņā ar 64. un 65. pantu Aģentūrai pārdalītās atbildības akceptēšanu;

t) Aģentūras ikdienas darba vadību;

u) pieņem visus lēmumus, kas attiecas uz Aģentūras iekšējo struktūru izveidi, un vajadzības gadījumā par to izmaiņām, izņemot tām, kuras notiek direktoru līmenī un kuras apstiprinās valde;

▼B

v) pieņem noteikumus par interešu konfliktu novēršanu un pārvaldību attiecībā darba grupu un ekspertu grupu dalībniekiem un citiem personāla locekļiem, uz kuriem neattiecas Civildienesta noteikumi, un tajos iekļauj noteikumus par interešu deklarācijām un atbilstīgā gadījumā profesionālo darbību pēc darba attiecību izbeigšanas;

4. Izpilddirektors atbild arī par lēmuma pieņemšanu par to, vai Aģentūras uzdevumu efektīvas un rezultatīvas izpildes nolūkā ir jāizveido viens vai vairāki vietējie biroji vienā vai vairākās dalībvalstīs vai jāizvieto personāls Savienības delegācijās trešās valstīs, ja par to ir panākta attiecīga vienošanās ar Eiropas Ārējās darbības dienestu. Lai pieņemtu minēto lēmumu, jāsaņem iepriekšēja piekrišana no Komisijas, valdes un – attiecīgā gadījumā – dalībvalsts, kurā paredzēts izveidot vietējo biroju. Minētajā lēmumā norāda to darbību tvērumu, kuras attiecīgajā vietējā birojā paredzēts veikt vai kuras veicamas minētajam izvietotajam personālam, lai tādējādi izvairītos no liekām izmaksām un Aģentūras administratīvo funkciju dublēšanās.

105. pants

Apelācijas padomes pilnvaras

1. Izveido apelācijas padomi, kas ir daļa no Aģentūras administratīvās struktūras. Komisijai ir pilnvaras pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai noteiktu to, kā apelācijas padome tiek organizēta, un tās sastāvu.

2. Apelācijas padome atbild par lēmuma pieņemšanu attiecībā uz 108. pantā minēto lēmumu pārsūdzību. Apelācijas padomi sasauc pēc vajadzības.

106. pants

Apelācijas padomes locekļi

1. Apelācijas padomes locekļus un viņu aizstājējus ieceļ valde no Komisijas izveidota kvalificētu kandidātu saraksta.

2. Apelācijas padomes locekļu, tostarp priekšsēdētāja un visu aizstājēju, pilnvaru termiņš ir pieci gadi, un to var pagarināt vēl uz pieciem gadiem.

3. Apelācijas padomes locekļi ir neatkarīgi. Lēmumu pieņemšanā viņi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai jebkādas citas struktūras norādījumus.

4. Apelācijas padomes locekļi Aģentūrā nepilda nekādus citus pienākumus. Apelācijas padomes locekļi var strādāt ar nepilnu slodzi.

5. Apelācijas padomes locekļus nevar atbrīvot no amata vai svītrot no kvalificētu kandidātu saraksta viņu pilnvaru termiņā, ja vien šādai atbrīvošanai vai svītrošanai nav nopietna pamatojuma un Komisija pēc valdes atzinuma saņemšanas nav pieņēmusi lēmumu šādā nolūkā.

▼B

6. Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 128. pantu, lai noteiktu kvalifikāciju, kas vajadzīga apelācijas padomes locekļiem, viņu statusu un līgumiskās attiecības ar Aģentūru, atsevišķu padomes locekļu pilnvaras lēmumu sagatavošanas posmā un balsošanas noteikumus un procedūras.

107. pants

Izslēgšana un iebildumi

1. Apelācijas padomes locekļi nepiedalās pārsūdzības procesos, ja viņi tajos ir personīgi ieinteresēti, ja viņi jau iepriekš ir bijuši tajos iesaistīti kā vienas procesā iesaistītās puses pārstāvji, vai arī ja viņi piedalījušies pārsūdzētā lēmuma pieņemšanā.

2. Ja kāda 1. punktā norādītā iemesla dēļ vai kāda cita iemesla dēļ kāds no apelācijas padomes locekļiem uzskata, ka viņam nebūtu jāpiedalās pārsūdzības procesā, viņš par to attiecīgi informē apelācijas padomi.

3. Jebkura pārsūdzības procesā iesaistītā puse var paust iebildumus pret kādu no apelācijas padomes locekļiem jebkura 1. punktā norādītā pamatojuma dēļ vai tad, ja radušās aizdomas par šā locekļa neobjektivitāti. Šādu iebildumu nepieņem, ja, apzinoties iebilduma iemeslu, pārsūdzības procesā iesaistītā puse ir veikusi kādu procedūras pasākumu. Nevienu iebildumu nevar pamatot ar padomes locekļu valstspiederību.

4. Apelācijas padome 2. un 3. punktā norādītajos gadījumos bez attiecīgā padomes locekļa līdzdalības pieņem lēmumu par to, kā jārīkojas. Lai pieņemtu šādu lēmumu, attiecīgo padomes locekli apelācijas padomē aizvieto ar viņa aizstājēju.

108. pants

Lēmumi, ko var pārsūdzēt

1. Var pārsūdzēt Aģentūras lēmumus, kas pieņemti, ievērojot 64., 65. pantu, 76. panta 6. punktu, 77.–83., 85. vai 126. pantu.

2. Pārsūdzība, kas iesniegta, ievērojot 1. punktu, neaptur lēmuma piemērošanu. Ja izpilddirektors uzskata, ka lietas apstākļi to atļauj, viņš var apturēt pārsūdzētā lēmuma piemērošanu.

3. Lēmumu, ar kuru neizbeidz procesu attiecībā uz vienu no pusēm, var pārsūdzēt tikai saistībā ar galīgā lēmuma pārsūdzību, ja vien lēmumā nav paredzēta atsevišķa pārsūdzība.

109. pants

Personas, kam ir pārsūdzības tiesības

Jebkura fiziska vai juridiska persona var pārsūdzēt lēmumu, kas adresēts šai personai, vai lēmumu, kas, lai gan ir citai personai adresēta lēmuma formā, tieši un individuāli skar pirmo no minētajām personām. Procesā iesaistītās puses var būt pārsūdzības procesā iesaistītās puses.

▼B

110. pants

Termiņš un forma

Pārsūdzību kopā ar pamatotu paziņojumu par tās iemesliem iesniedz apelācijas padomes sekretariātā rakstiski divu mēnešu laikā pēc pasākuma paziņošanas attiecīgajai personai vai, ja paziņošana nav notikusi, attiecīgi no dienas, kad tas šai personai kļuvis zināms.

111. pants

Iepriekšēja pārskatīšana

1. Apelācijas padome pirms pārsūdzības izskatīšanas dod Aģentūrai iespēju pārskatīt savu lēmumu. Ja izpilddirektors uzskata, ka pārsūdzība ir labi pamatota, viņš divu mēnešu laikā pēc tam, kad apelācijas padome viņu ir informējusi, lēmumu labo. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad pārsūdzības iesniedzējs ir pretējā puse citai pārsūdzības procesā iesaistītai pusei.

2. Ja lēmums netiek labots, Aģentūra nekavējoties lemj par to, vai apturēt lēmuma piemērošanu, ievērojot 108. panta 2. punktu.

112. pants

Pārsūdzību izskatīšana

1. Apelācijas padome novērtē, vai pārsūdzība ir pieņemama un labi pamatota.

2. Apelācijas padome, kad izskata pārsūdzību, ievērojot 1. punktu, rīkojas ātri. Tā tik bieži, cik vajadzīgs, uzaicina pārsūdzības procesā iesaistītās puses noteiktos termiņos rakstiski iesniegt piezīmes par tās sniegtajiem paziņojumiem vai par pārējo pārsūdzības procesā iesaistīto pušu ziņojumiem. Apelācijas padome pēc savas ierosmes vai pēc kādas pārsūdzības procesā iesaistītās puses pamatota pieprasījuma var nolemt veikt mutisku uzklausīšanu.

113. pants

Lēmumi par pārsūdzību

Ja apelācijas padome konstatē, ka pārsūdzība nav pieņemama vai nav pamatota, tā pārsūdzību noraida. Ja apelācijas padome konstatē, ka pārsūdzība ir pieņemama un pārsūdzībai ir pamatoti iemesli, tā nodod lietu Aģentūrai. Aģentūra pieņem jaunu argumentētu lēmumu, kurā ņem vērā apelācijas padomes lēmumu.

114. pants

Prasības Tiesā

1. Eiropas Savienības Tiesā var celt prasības par tādu Aģentūras aktu atzīšanu par spēkā neesošiem, ar kuriem paredz radīt juridiskas sekas trešām personām, prasības sakarā ar bezdarbību un – saskaņā ar 97. pantu – prasības sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību un, ievērojot šķīrējklauzulu, līgumisku atbildību par zaudējumiem, ko izraisījuši Aģentūras akti.

▼B

2. Prasības par tādu Aģentūras lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem, kas pieņemti, ievērojot 64., 65. pantu, 76. panta 6. punktu, 77.–83., 85. vai 126. pantu, var celt Tiesā tikai pēc tam, kad ir izmantotas visas pārsūdzības procedūras Aģentūrā.

3. Savienības iestādes un dalībvalstis prasības sakarā ar Aģentūras lēmumiem var celt tieši Tiesā, un tām nav jābūt izmantojušām visas pārsūdzības procedūras Aģentūrā.

4. Aģentūra veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu Tiesas spriedumu.

III IEDAĻA

Darba metodes

115. pants

Atzinumu, sertifikācijas specifikāciju un citu sīki izstrādātu specifikāciju, pieņemamu atbilstības nodrošināšanas līdzekļu un norāžu izstrādāšanas procedūras

1. Valde izveido pārredzamas procedūras 76. panta 1. un 3. punktā minēto atzinumu, sertifikācijas specifikāciju un citu sīki izstrādātu specifikāciju, pieņemamu atbilstības nodrošināšanas līdzekļu un norāžu izdošanai. Minētajās procedūrās:

a) izmanto dalībvalstu civilās un – attiecīgā gadījumā – militārās aviācijas iestāžu īpašās zināšanas;

b) vajadzības gadījumā iesaista ekspertus no attiecīgajām ieinteresētajām personām vai izmanto attiecīgo Eiropas standartizācijas iestāžu vai citu specializētu struktūru īpašās zināšanas;

c) nodrošina, ka Aģentūra publicē dokumentus un plaši apspriežas ar ieinteresētajām personām saskaņā ar grafiku un procedūru, kurā iekļauts Aģentūras pienākums apspriešanās procesā atbildēt rakstiski.

2. Ja Aģentūra, ievērojot 76. panta 1. un 3. punktu, izstrādā atzinumus, sertifikāciju specifikācijas un citas sīki izstrādātas specifikācijas, pieņemamus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus un norādes, tā izveido procedūru iepriekšējai apspriešanai ar dalībvalstīm. Minētajā nolūkā tā var izveidot darba grupu, kurā katra dalībvalsts ir tiesīga norīkot ekspertu. Ja vajadzīga apspriešanās par militāriem aspektiem, Aģentūra apspriežas ne tikai ar dalībvalstīm, bet arī ar Eiropas Aizsardzības aģentūru un citiem kompetentiem dalībvalstu ieceltiem militārajiem ekspertiem. Ja vajadzīga apspriešanās saistībā ar minēto Aģentūras pasākumu iespējamo sociālo ietekmi, Aģentūra iesaista Savienības sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

3. Aģentūra atzinumus, sertifikāciju specifikācijas un citas sīki izstrādātas specifikācijas, pieņemamus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus un norādes, kas izstrādātas, ievērojot 76. panta 1. un 3. punktu, un procedūras, kas izveidotas, ievērojot šā panta 1. punktu, publicē Aģentūras oficiālajā publikācijā.

▼B

116. pants

Lēmumu pieņemšanas procedūras

1. Valde izveido pārredzamas procedūras individuālu lēmumu pieņemšanai, kā noteikts 76. panta 4. punktā.

Minētajās procedūrās jo īpaši:

a) nodrošināts, ka tiek uzklausīta fiziskā vai juridiskā persona, kurai lēmums adresējams, un jebkura cita persona, kuru tas skar tieši un individuāli;

b) paredzēta lēmuma paziņošana fiziskām vai juridiskām personām un tā publicēšana, ievērojot 123. panta un 132. panta 2. punkta prasības;

c) paredzēta fiziskās vai juridiskās personas, kurai lēmums adresēts, un visu citu procesā iesaistīto personu informēšana par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas šīm personām pieejami saskaņā ar šo regulu;

d) nodrošināts, ka lēmumā ir ietverts pamatojums.

2. Valde izveido procedūras, ar ko precizē nosacījumus, ar kādiem lēmumus paziņo attiecīgajām personām, tostarp sniedz informāciju par šajā regulā noteiktajām pārsūdzības procedūrām.

117. pants

Gada un daudzgadu programma

1. Līdz katra gada 31. decembrim saskaņā ar 98. panta 2. punkta c) apakšpunktu valde pieņem programmdokumentu, kas ietver daudzgadu un gada programmu, pamatojoties uz izpilddirektora iesniegto projektu sešas nedēļas pirms tā pieņemšanas, ņemot vērā Komisijas atzinumu, un – attiecībā uz daudzgadu plānu – pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu. Valde to nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai. Programmdokuments kļūst galīgs pēc vispārējā budžeta galīgās pieņemšanas, un vajadzības gadījumā to atbilstīgi koriģē.

2. Gada darba programma ietver sīki izklāstītus mērķus un gaidāmos rezultātus, tostarp darbības rādītājus, un tajā ņem vērā Eiropas aviācijas drošības plāna mērķus. Tā ietver arī finansējamo darbību aprakstu un norādi par finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas paredzēti katrai darbībai, saskaņā ar principiem attiecībā uz budžeta plānošanu un pārvaldību, pamatojoties uz darbībām, un ir norādīts, kuras darbības finansējamas no regulatīvo funkciju budžeta un kuras darbības finansējamas no Aģentūras saņemtajām nodevām un maksājumiem. Gada darba programma ir saskanīga ar daudzgadu darba programmu, kas minēta šā panta 4. punktā. Tajā skaidri norāda uzdevumus, kuri ir pievienoti, mainīti vai svītroti salīdzinājumā ar iepriekšējo finanšu gadu. Gada plāns ietver Aģentūras stratēģiju attiecībā uz tās darbībām, kas saistītas ar starptautisko sadarbību saskaņā ar 90. pantu, un Aģentūras rīcību, kas saistīta ar minēto stratēģiju.

▼B

3. Valde groza pieņemto gada darba programmu, ja Aģentūrai tiek uzticēts jauns uzdevums. Visus būtiskos gada darba programmas grozījumus pieņem saskaņā ar to pašu procedūru, ar ko pieņēma sākotnējo gada darba programmu. Valde var deleģēt izpilddirektoram pilnvaras izdarīt nebūtiskus grozījumus gada darba programmā.

4. Daudzgadu darba programmā izklāsta vispārējo stratēģisko plānu, ietverot mērķus, gaidāmos rezultātus un darbības rādītājus. Tajā arī izklāsta resursu plānu, ietverot daudzgadu budžeta un personāla plānošanu.

Resursu plānu atjaunina katru gadu. Stratēģisko plānu atjaunina vajadzības gadījumā, jo īpaši, lai reaģētu uz 124. pantā minētā novērtējuma rezultātu.

118. pants

Konsolidētais gada darbības pārskats

1. Konsolidētajā gada darbības pārskatā apraksta, kā Aģentūra īstenojusi savu gada darba programmu, izpildījusi budžetu un izmantojusi personāla resursus. Tajā skaidri norāda, kādas pilnvaras un uzdevumi Aģentūrai ir noteikti papildus, mainīti vai atsaukti salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

2. Pārskatā izklāsta Aģentūras veiktās darbības un novērtē to rezultātus attiecībā uz noteiktajiem mērķiem, darbības rādītājiem un grafiku, ar šīm darbībām saistītos riskus, resursu izmantošanu un vispārējo Aģentūras darbību, un iekšējās kontroles sistēmu lietderību un efektivitāti. Tajā arī norāda, kuras darbības finansētas no regulatīvo funkciju budžeta un kuras darbības finansētas no Aģentūras saņemtajām nodevām un maksājumiem.

119. pants

Pārredzamība un komunikācija

1. Uz Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem attiecas Regula (EK) Nr. 1049/2001. Tas neskar noteikumus par piekļuvi datiem un informācijai, kas izklāstīti Regulā (ES) Nr. 376/2014 un īstenošanas aktos, kuri pieņemti, pamatojoties uz šīs regulas 72. panta 5. punktu un 74. panta 8. punktu.

2. Aģentūra pēc savas ierosmes savas kompetences jomā var iesaistīties saziņas darbībās. Tā jo īpaši nodrošina, ka papildus publikācijām, kas norādītas 115. panta 3. punktā, plašai sabiedrībai un visām ieinteresētajām personām tiek ātri sniegta objektīva, ticama un viegli saprotama informāciju par tās darbu. Aģentūra nodrošina, ka tās resursu piešķiršana saziņas darbībām netraucē efektīvi veikt 75. pantā minētos uzdevumus.

▼B

3. Aģentūra drošības veicināšanas materiālus attiecīgā gadījumā tulko Savienības oficiālajās valodās.

4. Valstu kompetentās iestādes palīdz Aģentūrai, efektīvi izziņojot attiecīgo drošības informāciju savā attiecīgajā jurisdikcijā.

5. Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības rakstīt Aģentūrai jebkurā no Savienības oficiālajām valodām un tiesības saņemt atbildi tajā pašā valodā.

6. Aģentūras darbam vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.

IV IEDAĻA

Finansiālās prasības

120. pants

Budžets

1. Neskarot citus ieņēmumus, Aģentūras ieņēmumus veido:

a) Savienības iemaksa;

b) iemaksa, ko veic jebkura Eiropas trešā valsts, ar kuru Savienība ir noslēgusi starptautisku nolīgumu, kā minēts 129. pantā;

c) nodevas, ko maksā personas, kuras iesniedz pieteikumu Aģentūras izdotu sertifikātu saņemšanai, un tādu sertifikātu turētāji un personas, kuras Aģentūrā reģistrējušas deklarācijas;

d) maksājumi par publikācijām, mācībām un visiem citiem Aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem un pārsūdzību izskatīšanu Aģentūrā;

e) jebkura dalībvalstu, trešo valstu vai citu vienību brīvprātīgi veikta finanšu iemaksa ar noteikumu, ka šāda iemaksa negatīvi neietekmē Aģentūras neatkarību un objektivitāti;

f) dotācijas.

2. Aģentūras izdevumi ietver personāla, administratīvos, infrastruktūras un darbības izdevumus. Attiecībā uz darbības izdevumiem budžeta saistības pasākumiem, kuri ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, vajadzības gadījumā var sadalīt ikgadējos maksājumos pa vairākiem gadiem.

3. Ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.

4. Aģentūras pārskatos atsevišķi nodala regulatīvo funkciju budžetus, nodevas, ko nosaka un iekasē par sertifikācijas darbībām, un Aģentūras iekasētos maksājumus.

5. Aģentūra finanšu gada ietvaros personāla plānošanu un darbību pārvaldību, ko finansē no resursiem, kuri saistīti ar nodevām un maksājumiem, pielāgo tādā veidā, lai tā spētu ātri piemēroties darba slodzei un minēto ieņēmumu svārstībām.

▼B

6. Izpilddirektors katru gadu sagatavo Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu nākamajam finanšu gadam, ietverot štatu saraksta projektu, un nosūta to valdei kopā ar skaidrojošu materiālu par budžeta stāvokli. Minētais štatu saraksta projekts attiecībā uz amata vietām, kuras finansē no nodevām un maksājumiem, pamatojas uz ierobežotu rādītāju kopu, ko Komisija apstiprinājusi, lai mērītu Aģentūras darba slodzi un efektivitāti, un nosaka resursus, kas vajadzīgi, lai efektīvi un laikus apmierinātu pieprasījumu pēc sertifikācijas un citām Aģentūras darbībām, tostarp darbībām, kas izriet no atbildības pārdales saskaņā ar 64. un 65. pantu.

Valde, pamatojoties uz minēto projektu, pieņem provizorisku Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu nākamajam finanšu gadam. Aģentūras provizorisko ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu līdz katra gada 31. janvārim nosūta Komisijai.

7. Valde Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes galīgo projektu, kurā ietverts štatu saraksta projekts un provizoriska darba programma, ne vēlāk kā līdz 31. martam nosūta Komisijai un trešām valstīm Eiropā, ar kurām Savienība ir noslēgusi starptautiskus nolīgumus, kā minēts 129. pantā.

8. Komisija tāmi nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei kopā ar Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu.

9. Pamatojoties uz tāmi, Komisija Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektā iekļauj aplēses, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz štatu sarakstu, un tās iemaksas apjomu, kas maksājama no vispārējā budžeta, un iesniedz tās Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar LESD 313. un 314. pantu.

10. Eiropas Parlaments un Padome apstiprina apropriācijas Aģentūrai paredzētajai iemaksai un pieņem Aģentūras štatu sarakstu, ņemot vērā 6. punktā minētos rādītājus, kas saistīti ar Aģentūras darba slodzi un efektivitāti.

11. Budžetu pieņem valde. Tas kļūst par galīgo budžetu pēc Savienības vispārējā budžeta galīgās pieņemšanas. Vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.

12. Valde, cik drīz vien iespējams, paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei savu nodomu īstenot jebkādu projektu, kam var būt nozīmīga finansiāla ietekme uz budžeta finansēšanu, jo īpaši paziņo par visiem projektiem, kas saistīti ar īpašumu, piemēram, ēku nomu vai pirkšanu, un par to informē Komisiju. Visiem būvprojektiem, kuriem varētu būt būtiska ietekme uz Aģentūras budžetu, piemēro Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1271/2013 ([1]).

([1]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1271/2013 (2013. gada 30. septembris) par finanšu pamatregulu struktūrām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 208. pantā (OV L 328, 7.12.2013., 42. lpp.).

▼B

Ja Eiropas Parlaments vai Padome ir paziņojusi par nodomu sniegt atzinumu, tā atzinumu nosūta valdei sešās nedēļās no projekta paziņošanas datuma.

121. pants

Budžeta izpilde un kontrole

1. Aģentūras budžeta izpildi nodrošina izpilddirektors.

2. Pēc katra finanšu gada Aģentūras grāmatvedis līdz 1. martam nosūta Komisijas grāmatvedim un Revīzijas palātai provizoriskos pārskatus. Aģentūras grāmatvedis pēc katra finanšu gada līdz 1. martam nosūta Komisijas grāmatvedim arī pārskatu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību. Komisijas grāmatvedis konsolidē iestāžu un decentralizēto struktūru provizoriskos pārskatus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ([1]) 147. pantu.

3. Pēc katra finanšu gada izpilddirektors līdz 31. martam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai, pārskatu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību.

4. Ievērojot Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 148. pantu, pēc tam, kad ir saņemti Revīzijas palātas apsvērumi par Aģentūras provizoriskajiem pārskatiem, grāmatvedis uz savu atbildību sagatavo Aģentūras galīgos pārskatus, un izpilddirektors iesniedz tos valdei atzinuma saņemšanai.

5. Valde sniedz atzinumu par Aģentūras galīgajiem pārskatiem.

6. Pēc katra finanšu gada Aģentūras grāmatvedis līdz 1. jūlijam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai galīgos pārskatus kopā ar valdes atzinumu.

7. Galīgos pārskatus līdz katra finanšu gada 15. novembrim publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

8. Izpilddirektors līdz nākamā finanšu gada 30. septembrim nosūta Revīzijas palātai atbildi uz tās apsvērumiem. Izpilddirektors minēto atbildi nosūta arī valdei un Komisijai.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

▼B

9. Pēc Eiropas Parlamenta lūguma izpilddirektors tam iesniedz visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai netraucēti piemērotu budžeta izpildes apstiprinājuma procedūru par attiecīgo finanšu gadu, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 165. panta 3. punktā.

10. Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, līdz n + 2 gada 15. maijam pieņem lēmumu par izpilddirektoram sniedzamo apstiprinājumu par n gada budžeta izpildi.

122. pants

Krāpšanas apkarošana

1. Lai apkarotu krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, bez ierobežojumiem piemēro noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ([1]).

2. Aģentūra sešos mēnešos pēc 2018. gada 11. septembra pievienojas Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Kopienu Komisijas 1999. gada 25. maija Iestāžu nolīgumam par iekšējo izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ([2]), un, izmantojot minētā nolīguma pielikumā norādīto veidni, pieņem attiecīgus noteikumus, kas piemērojami tās personālam.

3. Revīzijas palātai ir pilnvaras veikt gan dokumentu revīzijas, gan pārbaudes uz vietas attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem, kas no Aģentūras saņēmuši Savienības līdzekļus.

4. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas noteiktas Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ([3]), *OLAF* var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noskaidrotu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses, saistībā ar dotāciju vai līgumu, kuru finansē Aģentūra.

5. Neskarot 1.-4. punktu, Aģentūras sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un lēmumos par dotāciju piešķiršanu ietver noteikumus, kas skaidri pilnvaro Revīzijas palātu un *OLAF* veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas saskaņā ar savu attiecīgo kompetenci.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

([2]) OV L 136, 31.5.1999., 15. lpp.

([3]) Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

▼B

123. pants

Drošības noteikumi par klasificētas informācijas un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību

Aģentūra pieņem pati savus drošības noteikumus, kas līdzvērtīgi Komisijas drošības noteikumiem par Eiropas Savienības klasificētas informācijas (ESKI) un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību, kā noteikts Komisijas Lēmumos (ES, Euratom) 2015/443 ([1]) un (ES, Euratom) 2015/444 ([2]). Aģentūras drošības noteikumi cita starpā aptver noteikumus par šādas informācijas apmaiņu, apstrādi un glabāšanu.

124. pants

Novērtēšana

1. Ne vēlāk kā 2023. gada 12. septembrī un turpmāk ik pēc pieciem gadiem Komisija veic novērtējumu atbilstīgi Komisijas pamatnostādnēm, kurā novērtē Aģentūras veikumu saistībā ar tās mērķiem, pilnvarām un uzdevumiem. Novērtē šīs regulas ietekmi, Aģentūru un tās darba praksi augsta civilās aviācijas drošības līmeņa sasniegšanā. Novērtējumā arī apskata iespējamo vajadzību mainīt Aģentūras pilnvaras un šādu izmaiņu finansiālo ietekmi. Novērtējumā ņem vērā valdes un gan Savienības, gan valstu līmenī ieinteresēto personu viedokli.

2. Ja Komisija uzskata, ka Aģentūras turpmāka pastāvēšana vairs nav pamatota, ņemot vērā tai izvirzītos mērķus, piešķirtās pilnvaras un uzticētos uzdevumus, tā var ierosināt šo regulu attiecīgi grozīt vai atcelt.

3. Komisija novērtējuma konstatējumus kopā ar saviem secinājumiem nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un valdei. Attiecīgā gadījumā pievieno rīcības plānu ar grafiku. Novērtējuma konstatējumus un ieteikumus dara publiski pieejamus.

125. pants

Finanšu noteikumi

Finanšu noteikumus, kas piemērojami Aģentūrai, valde pieņem pēc apspriešanās ar Komisiju. Tie nenovirzās no Deleģētās regulas (ES) Nr. 1271/2013, izņemot, ja šāda novirzīšanās ir īpaši nepieciešama Aģentūras darbībai un ja Komisija ir devusi iepriekšēju piekrišanu.

([1]) Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/443 (2015. gada 13. marts) par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).

([2]) Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

▼B

126. pants

Nodevas un maksājumi

1. Nodevas un maksājumus iekasē par:

a) sertifikātu izdošanu un atjaunošanu un deklarāciju reģistrēšanu, ko Aģentūra veic, ievērojot šo regulu, kā arī par tās uzraudzības darbībām saistībā ar darbībām, uz kurām attiecas minētie sertifikāti un deklarācijas;

b) publikācijām, mācībām un visiem citiem Aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem, un tās atspoguļo katra atsevišķā sniegtā pakalpojuma faktiskās izmaksas;

c) pārsūdzību izskatīšanu.

Visas nodevas un visus maksājumus izsaka un maksā euro.

2. Nodevu un maksājumu apmēru nosaka tādā līmenī, lai nodrošinātu, ka ieņēmumi no tiem pilnībā sedz to darbību izmaksas, kuras saistītas ar sniegtajiem pakalpojumiem, un lai izvairītos no būtiska pārpalikuma uzkrāšanās. Šajās izmaksās atspoguļo visus Aģentūras izdevumus, kuri attiecināmi uz personālu, kas iesaistīts 1. punktā minētajās darbībās, jo īpaši darba devēja proporcionālās iemaksas pensiju shēmā. Nodevas un maksājumi ir Aģentūrai piešķirtie ieņēmumi par darbībām, kas saistītas ar pakalpojumiem, par kuriem maksājamas nodevas un maksājumi.

3. Budžeta pārpalikumu, kas radies no nodevām un maksājumiem, izmanto, lai finansētu turpmākas ar nodevām un maksājumiem saistītas darbības vai lai kompensētu zaudējumus. Ja atkārtoti veidojas būtisks pozitīvs vai negatīvs budžeta rezultāts, nodevu un maksājumu līmeni pārskata.

4. Apspriedusies ar Aģentūru saskaņā ar 98. panta 2. punkta i) apakšpunktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus noteikumus par nodevām un maksājumiem, ko iekasē Aģentūra, jo īpaši precizējot darbības, par kurām, ievērojot 120. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktu, pienākas nodevas un maksājumi, nodevu un maksājumu apmēru un veidu, kā tie ir maksājami. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 127. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

127. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

▼B

4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 4. pantu.

128. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 19., 28., 32., 39., 47., 54., 58., 61. pantos, 62. panta 13. punktā, 68. panta 3. punktā, 84. panta 4. punktā, 105. un 106. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2018. gada 11. septembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 19., 28., 32., 39., 47., 54., 58., 61. pantos, 62. panta 13. punktā, 68. panta 3. punktā, 84. panta 4. punktā, 105. un 106. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Šīs regulas 19., 28., 32., 39., 47., 54., 58., 61. pantā, 62. panta 13. punktā, 68. panta 3. punktā, 84. panta 4. punktā, 105. un 106. pantā minētie deleģētie akti stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

129. pants

Eiropas trešo valstu dalība

Aģentūras darbā var piedalīties Eiropas trešās valstis, kas ir Čikāgas konvencijas līgumslēdzējas puses un kas ir noslēgušas starptautiskus nolīgumus ar Savienību, kurus ievērojot tās ir pieņēmušas un piemēro Savienības tiesību aktus jomās, uz ko attiecas šī regula.

▼B

Minētajos starptautiskajos nolīgumos var ietvert noteikumus, ar kuriem jo īpaši precizē, kādā veidā un apmērā attiecīgā Eiropas trešā valsts piedalās Aģentūras darbā, tostarp noteikumus par finanšu iemaksām un personālu. Lai minētos noteikumus piemērotu, Aģentūra saskaņā ar 90. panta 2. punktu var noslēgt darba vienošanās ar attiecīgās Eiropas trešās valsts kompetento iestādi.

130. pants

Mītnes nolīgums un darbības nosacījumi

1. Nepieciešamos pasākumus attiecībā uz Aģentūras izvietošanu uzņēmējā dalībvalstī un telpām, ko dara pieejamas minētā dalībvalsts, kā arī konkrētos noteikumus, ko uzņēmējā dalībvalstī piemēro izpilddirektoram, valdes locekļiem, Aģentūras personālam un to ģimenes locekļiem, nosaka mītnes nolīgumā starp Aģentūru un dalībvalsti, kurā atrodas mītne.

2. Aģentūras uzņēmēja dalībvalsts nodrošina apstākļus, kas nepieciešami Aģentūras raitai darbībai, tostarp atbilstošu daudzvalodu izglītību un piemērotus transporta savienojumus.

131. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas.

132. pants

Personas datu apstrāde

1. Attiecībā uz personas datu apstrādi, kas paredzēta šajā regulā, dalībvalstis šajā regulā tām noteiktos uzdevumus izpilda saskaņā ar valstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679.

2. Attiecībā uz personas datu apstrādi, kas paredzēta šajā regulā, Komisija un Aģentūra šajā regulā tām noteiktos uzdevumus izpilda saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001.

133. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 2111/2005

Regulas (EK) Nr. 2111/2005 15. pantā 1.–3. punktu aizstāj ar šādiem:

“1. Komisijai palīdz komiteja (“ES Aviācijas drošības komiteja”). Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

▼B

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.”

134. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1008/2008

Regulu (EK) Nr. 1008/2008 groza šādi:

1) regulas 4. pantā b) punktu aizstāj ar šādu:

“b) tam ir derīga gaisa kuģa ekspluatanta apliecība (*AOC*), ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 (*) izdevusi vai nu dalībvalsts valsts iestāde, vairākas dalībvalstu valsts iestādes, kuras darbojas kopīgi saskaņā ar minētās regulas 62. panta 5. punktu, vai Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra.

_____

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018, 1. lpp.).”;

2) regulas 6. pantu aizstāj ar šādu:

“6. pants

Gaisa kuģa ekspluatanta apliecība

1. Darbības licences piešķiršana un tās derīgums ir atkarīgs no tā, vai gaisa pārvadātājam ir derīga *AOC*, kurā norādītas darbības, uz ko attiecas minētā darbības licence.

2. Visas izmaiņas Kopienas gaisa pārvadātāja *AOC* attiecīgā gadījumā atspoguļo tā darbības licencē.

Par *AOC* kompetentā iestāde pēc iespējas drīz informē kompetento licencētāju iestādi par visām attiecīgajām ierosinātajām izmaiņām *AOC*.

3. Par *AOC* kompetentā iestāde un kompetentā licencētāja iestāde vienojas par pasākumiem proaktīvai tādas informācijas apmaiņai, kas attiecīga *AOC* un darbības licences novērtēšanai un paturēšanai.

▼B

Minētā apmaiņa cita starpā – bet ne tikai – var ietvert informāciju par Kopienas gaisa pārvadātāja finanšu, īpašumtiesību vai organizatoriska rakstura vienošanos, kas var ietekmēt tā darbību drošību vai maksātspēju vai kas var palīdzēt par *AOC* kompetentajai iestādei veikt uzraudzības darbības saistībā ar drošību. Ja informāciju sniedz slepeni, ievieš pasākumus, lai nodrošinātu, ka informācija tiek pienācīgi aizsargāta.

3.a Ja ir iespējams, ka būs nepieciešams pasākums izpildes nodrošināšanai, par *AOC* kompetentā iestāde un kompetentā licencētāja iestāde pēc iespējas drīz pirms šāda pasākuma veikšanas apspriežas viena ar otru un sadarbojas, cenšoties pirms pasākuma veikšanas problēmas atrisināt. Gadījumā, ja pasākums tiek veikts, par *AOC* kompetentā iestāde un kompetentā licencētāja iestāde pēc iespējas drīz paziņo viena otrai par to, ka pasākums ir veikts.”;

3) regulas 12. pantā 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Gaisa kuģus, ko izmanto Kopienas gaisa pārvadātājs, pēc tās dalībvalsts izvēles, kuras kompetentā iestāde izdod darbības licenci, reģistrē vai nu šīs pašas dalībvalsts valsts reģistrā, vai citas dalībvalsts valsts reģistrā. Tomēr, ja gaisa kuģi izmanto saskaņā ar līgumu par nomāšanu bez apkalpes vai nomāšanu ar apkalpi atbilstoši 13. pantam, šādu gaisa kuģi var reģistrēt valsts reģistrā vai nu jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī.”

135. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 996/2010

Regulas (ES) Nr. 996/2010 5. pantu aizstāj ar šādu:

“5. pants

Pienākums veikt izmeklēšanu

1. Attiecībā uz katru nelaimes gadījumu vai nopietnu incidentu, kurā iesaistīts gaisa kuģis, kam piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 (*), veic drošības izmeklēšanu dalībvalstī, kurā nelaimes gadījums vai nopietnais incidents noticis.

2. Ja gaisa kuģis, kam piemēro Regulu (ES) 2018/1139 un kas reģistrēts dalībvalstī, ir iesaistīts nelaimes gadījumā vai nopietnā incidentā vietā, kuru nav iespējams precīzi lokalizēt kā kādas valsts teritorijā esošu, drošības izmeklēšanu veic reģistrācijas dalībvalsts drošības izmeklēšanas iestāde.

3. To, cik lielā apmērā un saskaņā ar kādu procedūru veicama 1., 2. un 4. punktā minētā drošības izmeklēšana, nosaka drošības izmeklēšanas iestāde, ņemot vērā nelaimes gadījuma vai nopietnā incidenta sekas un secinājumus, ko tā šādas izmeklēšanas rezultātā paredz izdarīt aviācijas drošības uzlabošanas nolūkā.

▼B

4. Drošības izmeklēšanas iestādes var pieņemt lēmumu izmeklēt incidentus, kas nav 1. un 2. punktā minētie incidenti, kā arī nelaimes gadījumus vai nopietnus incidentus ar citu veidu gaisa kuģiem saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, ja tās uzskata, ka šādas izmeklēšanas rezultātā varēs izdarīt secinājumus, kas skar drošības aspektus.

5. Atkāpjoties no šā panta 1. un 2. punkta, atbildīgā drošības izmeklēšanas iestāde, ņemot vērā secinājumus, ko tā paredz izdarīt aviācijas drošības uzlabošanas nolūkā, var pieņemt lēmumu neuzsākt drošības izmeklēšanu, ja nelaimes gadījums vai nopietns incidents attiecas uz bezpilota gaisa kuģi, kuram, ievērojot Regulas (ES) 2018/1139 56. panta 1. un 5. punktu, nav vajadzīgs sertifikāts vai deklarācija, vai attiecas uz pilotējamu gaisa kuģi, kura maksimālā pacelšanās masa ir mazāka vai vienāda ar 2 250 kg, un ja neviena persona nav guvusi nāvējošus vai smagus ievainojumus.

6. Šā panta 1., 2. un 4. punktā minētās drošības izmeklēšanas nekādā gadījumā nav saistītas ar vainas noteikšanu vai atbildības uzlikšanu. Tās notiek neatkarīgi, atsevišķi un neskar nekādas tiesas vai administratīvas procedūras vainas noteikšanai vai atbildības uzlikšanai.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018, 1. lpp.).”

136. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 376/2014

Regulas (ES) Nr. 376/2014 3. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Šo regulu piemēro atgadījumiem un citai ar drošumu saistītai informācijai, kas attiecas uz civilās aviācijas gaisa kuģiem, kuriem piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 (*).

Tomēr šo regulu nepiemēro atgadījumiem un citai ar drošumu saistītai informācijai, kas attiecas uz bezpilota gaisa kuģiem, kuriem, ievērojot Regulas (ES) 2018/1139 56. panta 1. un 5. punktu, nav vajadzīgs sertifikāts vai deklarācija, ja vien atgadījums vai cita ar drošumu saistīta informācija, kas attiecas uz šādu bezpilota gaisa kuģi, nav izraisījuši kādas personas nāvējošus vai smagus ievainojumus vai nav saistīti ar gaisa kuģi, kas nav bezpilota gaisa kuģis.

▼B

Dalībvalstis var pieņemt lēmumu piemērot šo regulu arī atgadījumiem un citai ar drošumu saistītai informācijai, kas attiecas uz gaisa kuģiem, kuriem Regulu (ES) 2018/1139 nepiemēro.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018, 1. lpp.).”

137. pants

Grozījumi Direktīvā 2014/30/ES

Direktīvas 2014/30/ES 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) turpmāk uzskaitītajam aviācijas aprīkojumam gadījumos, kad uz minēto aprīkojumu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 (*) darbības joma un tas ir paredzēts vienīgi izmantošanai gaisā:

i) gaisa kuģiem, kas nav bezpilota gaisa kuģi, kā arī saistītiem dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm;

ii) bezpilota gaisa kuģiem, kā arī saistītiem dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm, kuru konstrukcija ir sertificēta saskaņā ar minētās regulas 56. panta 1. punktu un kurus paredzēts ekspluatēt tikai tajās frekvencēs, kas saskaņā ar Starptautiskās Telesakaru savienības Radionoteikumiem piešķirtas aizsargātai izmantošanai aeronavigācijas vajadzībām.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018, 1. lpp.).”

▼B

138. pants

Grozījumi Direktīvā 2014/53/ES

Direktīvas 2014/53/ES I pielikuma 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Turpmāk uzskaitītais aviācijas aprīkojums gadījumos, kad uz minēto aprīkojumu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 (*) darbības joma un tas ir paredzēts vienīgi izmantošanai gaisā:

a) gaisa kuģi, kas nav bezpilota gaisa kuģi, kā arī saistīti dzinēji, propelleri, daļas un neuzstādītas ierīces;

b) bezpilota gaisa kuģi, kā arī saistīti dzinēji, propelleri, daļas un neuzstādītas ierīces, kuru konstrukcija ir sertificēta saskaņā ar minētās regulas 56. panta 1. punktu un kurus paredzēts ekspluatēt tikai tajās frekvencēs, kas saskaņā ar Starptautiskās Telesakaru savienības Radionoteikumiem piešķirtas aizsargātai izmantošanai aeronavigācijas vajadzībām.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018, 1. lpp.)."

139. pants

Atcelšana

1. Regulu (EK) Nr. 216/2008 atceļ no 2018. gada 11. septembra.

2. Regulu (EK) Nr. 552/2004 atceļ no 2018. gada 11. septembra. Tomēr minētās regulas 4., 5., 6., 6.a un 7. pantu un tās III un IV pielikumu turpina piemērot līdz šīs regulas 47. pantā minēto deleģēto aktu piemērošanas dienai un tiktāl, ciktāl minētie akti aptver Regulas (EK) Nr. 552/2004 attiecīgo noteikumu priekšmetu, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 2023. gada 12. septembrī.

3. Regulu (EEK) Nr. 3922/91 atceļ no dienas, kad piemēro sīki izstrādātos noteikumus, kuri, ievērojot 32. panta 1. punkta a) apakšpunktu, pieņemti par lidojuma un pienākumu pildīšanas laika ierobežojumiem un prasībām par atpūtu attiecībā uz gaisa taksometriem, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un viena pilota apkalpes veiktiem komerciāliem gaisa pārvadājumiem ar lidmašīnām.

▼B

4. Šā panta 1.–3. punktā minētās atsauces uz atceltajām regulām uzskata par atsaucēm uz šo regulu un vajadzības gadījumā lasa saskaņā ar atbilstības tabulu X pielikumā.

140. pants

Pārejas noteikumi

1. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem izdotie vai atzītie sertifikāti un īpašās lidojumderīguma specifikācijas un sniegtās vai atzītās deklarācijas paliek spēkā, un uzskata, ka tie ir izdoti, sniegti un atzīti, ievērojot šīs regulas atbilstošos noteikumus, tostarp 67. panta piemērošanas nolūkos.

2. Ne vēlāk kā 2023. gada 12. septembrī uz Regulu (EK) Nr. 216/2008 (EK) Nr. 552/2004 pamata pieņemtos īstenošanas noteikumus pielāgo šai regulai. Līdz pielāgošanai visas turpmāk norādītās atsauces minētajos īstenošanas noteikumos saprot šādi:

a) "komerceksploatācija" saprot kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 216/2008 3. panta i) punktu;

b) "komplekss gaisa kuģis ar dzinēju" saprot kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 216/2008 3. panta j) punktu;

c) "ierīces" saprot kā atsauci uz šīs regulas 3. panta 29. punktu;

d) "amatierpilota apliecība" saprot kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 216/2008 7. panta 7. punktā minēto apliecību;

3. Aģentūra vēlākais divus gadus pēc 2018. gada 11. septembra saskaņā ar šīs regulas 76. panta 1. un 3. punktu sniedz atzinumus saistībā ar priekšlikumiem par grozījumiem Komisijas Regulās (ES) Nr. 748/2012 ([1]), (ES) Nr. 1321/2014 ([2]), (ES) Nr. 1178/2011 ([3]) un (ES) Nr. 965/2012 ([4]) un piemērojamās sertifikācijas specifikācijās, lai tās attiecībā uz gaisa kuģiem, kuri paredzēti galvenokārt izmantošanai ar sportu un atpūtu saistītos nolūkos, pielāgotu šo regulu.

([1]) Komisijas Regula (ES) Nr. 748/2012 (2012. gada 3. augusts), ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju (OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.).

([2]) Komisijas Regula (ES) Nr. 1321/2014 (2014. gada 26. novembris) par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu (OV L 362, 17.12.2014., 1. lpp.).

([3]) Komisijas Regula (ES) Nr. 1178/2011 (2011. gada 3. novembris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

([4]) Komisijas Regula (ES) Nr. 965/2012 (2012. gada 5. oktobris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp.).

▼B

4. Līdz 2021. gada 12. septembrim Aģentūra var izdot norādījumus, ko dalībvalstis ievēro brīvprātīgi un kas ir paredzēti, lai atbalstītu samērīgu valsts noteikumu izstrādi attiecībā uz I pielikumā minēto gaisa kuģu konstruēšanu, ražošanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju.

5. Atkāpjoties no 55. un 56. panta, Regulas (EK) Nr. 216/2008 attiecīgos noteikumus turpina piemērot, līdz stājas spēkā šīs regulas 58. pantā minētie deleģētie akti un 57. pantā minētie īstenošanas akti.

6. Dalībvalstis izbeidz vai pielāgo spēkā esošos divpusējos nolīgumus, ko tās noslēgušas ar trešām valstīm, jomās, uz kurām attiecas šī regula, iespējami drīz pēc šīs regulas stāšanās spēkā un jebkurā gadījumā pirms 2021. gada 12. septembra.

141. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

I PIELIKUMS

Regulas 2. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētie gaisa kuģi

1. Pilotējamu gaisa kuģu kategorijas, uz kuriem šī regula neattiecas:

a) vēsturiski gaisa kuģi, kas atbilst šādiem kritērijiem:

i) gaisa kuģi, kuru:

— sākotnējā konstrukcija izstrādāta pirms 1955. gada 1. janvāra un

— ražošana izbeigta pirms 1975. gada 1. janvāra;

vai

ii) gaisa kuģi ar neapšaubāmu vēsturisku nozīmi, kas saistīta ar:

— dalību ievērojamā vēsturiskā notikumā,

— būtisku sasniegumu aviācijas attīstībā vai

— būtisku nozīmi kādas dalībvalsts bruņotajiem spēkiem;

vai

b) gaisa kuģi, kas īpaši konstruēti vai pārveidoti zinātniskai izpētei, eksperimentāliem vai zinātniskiem mērķiem un ko paredzēts ražot ļoti ierobežotā skaitā;

c) gaisa kuģi, tostarp tie, kas piegādāti komplekta veidā, ja izgatavošanas un montāžas uzdevumus vismaz 51 % apjomā veic amatieris vai amatieru bezpeļņas apvienība savām vajadzībām un bez jebkāda komerciāla mērķa;

d) gaisa kuģi, kas izmantoti bruņotajos spēkos, ja Aģentūra tāda tipa gaisa kuģiem nav apstiprinājusi konstrukcijas standartu;

e) lidmašīnas, kuru izmērāmais iekritiena ātrums vai minimālais stabila lidojuma ātrums nosēšanās konfigurācijā nepārsniedz 35 mezglus kalibrētā gaisa ātruma (CAS), helikopteri, motorpiedziņas izpletņi, planieri un planieri ar dzinēju, kam nav vairāk par divām sēdvietām un kam dalībvalstu reģistrētā maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz:

	Lidmašīna / helikopters / motorpiedziņas izpletnis / planieri ar dzinēju	Planieri	Amfībijlidmašīna vai hidroplāns/helihopters	Pilnās glābšanas izpletņu sistēma
Vienvietīga	300 kg *MTOM*	250 kg *MTOM*	Papildu 30 kg *MTOM*	Papildu 15 kg *MTOM*
Divvietīga	450 kg *MTOM*	400 kg *MTOM*	Papildu 45 kg *MTOM*	Papildu 25 kg *MTOM*
Ja amfībijlidmašīna vai hidroplāns/helihopters darbojas gan kā hidroplāns/helihopters, gan kā sauszemes lidmašīna/helihopters, tam jābūt zemākam par piemērojamo *MTOM* ierobežojumu.				

f) vienvietīgi un divvietīgi žiroplāni, kuru *MTOM* nepārsniedz 600 kg;

▼B

g) tādu gaisa kuģu kopijas, kas atbilst a) vai d) punktā noteiktiem kritērijiem, kuru konstrukcija ir līdzīga oriģinālajiem gaisa kuģiem;

h) vienvietīgi vai divvietīgi gaisa baloni un dirižabļi, kuru maksimālais projektētais apjoms karstā gaisa gadījumā nepārsniedz 1 200 m^3 un citu pacelšanās gāzu gadījumā nepārsniedz 400 m^3;

i) visi citi pilotējami gaisa kuģi, kuru maksimālā konstrukcijas masa kopā ar degvielu nepārsniedz 70 kg.

2. Turklāt šo regulu nepiemēro:

a) gaisa kuģiem atsaitē bez dzinējsistēmas, ja atsaites maksimālais garums ir 50 m un ja:

i) gaisa kuģu *MTOM*, ieskaitot to lietderīgo slodzi, ir mazāka nekā 25 kg; vai

ii) par gaisu vieglāku gaisa kuģu gadījumā – gaisa kuģu maksimālais projektētais apjoms ir mazāks nekā 40 m^3;

b) gaisa kuģiem atsaitē ar *MTOM*, kas nepārsniedz 1 kg.

▼B

II PIELIKUMS

Lidojumderīguma pamatprasības

1. RAŽOJUMA INTEGRITĀTE

Ražojuma integritāte, tostarp aizsardzība pret informācijas drošības apdraudējumiem, jāsaglabā visos paredzamajos lidojuma apstākļos gaisa kuģa ekspluatācijas laikā. Atbilstība visām prasībām jāpierāda ar novērtējumu vai analīzi, ko vajadzības gadījumā papildina ar testiem.

1.1. Konstrukcijas un materiāli

1.1.1. Konstrukcijas integritāti nodrošina, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu gaisa kuģa, tostarp tā dzinējsistēmas, ekspluatācijas režīmu diapazonu, un uztur gaisa kuģa ekspluatācijas laikā.

1.1.2. Visām gaisa kuģa daļām, kuru atteice varētu mazināt konstrukcijas integritāti, jāatbilst turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem un jābūt bez bojājošas deformācijas vai atteices. Tas attiecas uz visiem elementiem ar ievērojamu masu un to stiprinājumiem.

a) Jāņem vērā visas slodžu kombinācijas, kas ir pamatoti sagaidāmas, ievērojot un pietiekami pārsniedzot svaru, smaguma centra darbības lauku, ekspluatācijas režīmu diapazonu un gaisa kuģa ekspluatācijas laiku. Tās ietver slodzes brāzmu, manevrēšanas, spiediena uzturēšanas, kustīgu virsmu, vadības un dzinējsistēmu darbības dēļ gan lidojumā, gan uz zemes.

b) Jāņem vērā slodzes un iespējamās atteices, kas rodas, veicot avārijas nosēšanos uz zemes vai ūdenī.

c) Atbilstīgi ekspluatācijas veidam konstrukcijas reakcijā uz minētajām slodzēm jāietver dinamiskie efekti, ņemot vērā gaisa kuģa izmēru un konfigurāciju.

1.1.3. Gaisa kuģim jābūt bez jebkādas aeroelastiskas nestabilitātes, un tas nedrīkst pārmērīgi vibrēt.

1.1.4. Gaisa kuģa ražošanā izmantotajiem ražošanas procesiem un materiāliem jānodrošina zināmas un reproducējamas konstrukcijas īpašības. Jāņem vērā jebkuras pārmaiņas materiāla tehniskajos rādītājos, kas saistītas ar ekspluatācijas vidi.

1.1.5. Ciktāl tas ir praktiski iespējams, ir jānodrošina, ka cikliskas slodzes, vides degradācijas, nejauša un atsevišķa bojājuma sekas nesamazina konstrukcijas integritāti zem pieļaujama atlikušās izturības līmeņa. Šajā ziņā jāsniedz visi vajadzīgie norādījumi pastāvīga lidojumderīguma nodrošināšanai.

1.2. Dzinējsistēma

1.2.1. Dzinējsistēmas (t. i., dzinēja un attiecīgā gadījumā propellera) integritāte jāpierāda, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu dzinējsistēmas ekspluatācijas režīmu diapazonu, un jāuztur dzinējsistēmas ekspluatācijas laikā, ņemot vērā dzinējsistēmas lomu vispārējā gaisa kuģa drošības koncepcijā.

1.2.2. Dzinējsistēmai noteiktajās robežās jārada prasītā vilce vai jauda visos attiecīgajos lidojuma apstākļos, ņemot vērā vides iespaidu un apstākļus.

▼B

1.2.3. Dzinējsistēmas ražošanā izmantotajiem ražošanas procesiem un materiāliem jānodrošina zināma un reproducējama strukturālā noturība. Jāņem vērā jebkuras pārmaiņas materiāla tehniskajos rādītājos, kas saistītas ar ekspluatācijas vidi.

1.2.4. Cikliskas slodzes, vides degradācijas un darbības traucējumu sekas un iespējamas turpmākas daļu atteices nedrīkst samazināt dzinējsistēmas integritāti zem pieļaujamā līmeņa. Šajā ziņā jāsniedz visi vajadzīgie norādījumi pastāvīga lidojumderīguma nodrošināšanai.

1.2.5. Jāsniedz visi vajadzīgie norādījumi, informācija un prasības drošai un pareizai dzinējsistēmas saskarnei ar gaisa kuģi.

1.3. Sistēmas un iekārtas (izņemot neuzstādītās ierīces)

1.3.1. Gaisa kuģim nedrīkst būt konstrukcijas pazīmes vai detaļas, kas izrādījušās bīstamas.

1.3.2. Gaisa kuģim, tostarp tām sistēmām un iekārtām, kas nepieciešamas tipa konstrukcijas novērtēšanai vai saskaņā ar ekspluatācijas noteikumiem, jādarbojas, kā paredzēts, jebkuros paredzamos ekspluatācijas apstākļos, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu gaisa kuģa ekspluatācijas režīmu diapazonu, pienācīgi ņemot vērā sistēmu vai iekārtu darbības vidi. Citas sistēmas vai iekārtas, kas nav nepieciešamas tipa sertifikācijai vai saskaņā ar ekspluatācijas noteikumiem, neatkarīgi no to pareizas vai nepareizas darbības nedrīkst mazināt drošību un nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt jebkuras citas sistēmas vai iekārtas pareizu darbību. Sistēmām un iekārtām jābūt vadāmām bez sevišķām prasmēm vai pārmērīga spēka.

1.3.3. Gaisa kuģa sistēmas un iekārtas, aplūkojot atsevišķi un savstarpējā saistībā, jākonstruē tā, lai nekādu katastrofālu atteices stāvokli neradītu viena atteice, kas nav ļoti neiespējama, un ir jābūt apgriezti proporcionālai attiecībai starp atteices stāvokļa iespējamību un tā seku nopietnību attiecībā uz gaisa kuģi un tajā esošajām personām. Attiecībā uz minēto vienas atteices kritēriju ir pieņemts, ka pienācīgs atbrīvojums jāizdara atkarībā no gaisa kuģa izmēriem un kopējās konfigurācijas un ka tas var ļaut neievērot šo vienas atteices kritēriju attiecībā uz dažām daļām un dažām sistēmām helikopteros un mazās lidmašīnās.

1.3.4. Informācija, kas vajadzīga, lai droši veiktu lidojumu, un informācija par nedrošiem stāvokļiem jāsniedz apkalpei vai attiecīgā gadījumā tehniskās apkopes personālam skaidri, sistemātiski un nepārprotami. Sistēmas, iekārtas un vadības ierīces, tostarp norādes un paziņojumi, jākonstruē un jāizvieto tā, lai pēc iespējas novērstu kļūdas, kas varētu veicināt bīstamības rašanos.

1.3.5. Jāveic piesardzības pasākumi konstruējot, lai samazinātu tādu bīstamību gaisa kuģim un tajā esošajām personām, ko gaisa kuģim rada pamatota gan iekšēju, gan ārēju, tostarp informācijas drošības, draudu iespēja; tostarp jāveic drošības pasākumi aizsardzībai pret iespējamu būtisku atteici vai traucējumu jebkurā neuzstādītā ierīcē.

1.4. Neuzstādītas ierīces

1.4.1. Neuzstādītām ierīcēm jebkuros paredzamos ekspluatācijas apstākļos jāveic paredzētās drošības funkcijas vai funkcijas, kas attiecas uz drošību, ja vien minētās funkcijas nevar veikt arī ar citiem līdzekļiem.

▼B

1.4.2. Neuzstādītām ierīcēm jābūt vadāmām bez sevišķām prasmēm vai pārmērīga spēka.

1.4.3. Neuzstādītas ierīces neatkarīgi no to pareizas vai nepareizas darbības nedrīkst mazināt drošību un nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt jebkuras citas iekārtas, sistēmas vai ierīces pareizu darbību.

1.5. Lidojumderīguma uzturēšana

1.5.1. Lai nodrošinātu, ka lidojumderīguma standartu, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu un jebkuru saistīto daļu, saglabā visu gaisa kuģa ekspluatācijas laiku, jāizstrādā un jādara pieejami visi vajadzīgie dokumenti, tostarp lidojumderīguma uzturēšanas norādījumi.

1.5.2. Jāparedz līdzekļi, kas pēc vajadzības ļautu pārbaudīt, regulēt, eļļot, izņemt daļas un neuzstādītas ierīces vai aizstāt tās ar citām, lai nodrošinātu pastāvīgu lidojumderīgumu.

1.5.3. Norādījumiem attiecībā uz lidojumderīguma uzturēšanu jābūt rokasgrāmatas vai pēc vajadzības rokasgrāmatu formā, atkarībā no nodrošināmo datu daudzuma. Rokasgrāmatās jābūt norādījumiem par tehnisko apkopi un remontu, apkalpošanas informācijai, bojājumu noteikšanas un pārbaudes procedūrām tādā formā, kas nodrošina to praktisko lietošanu.

1.5.4. Norādījumiem par lidojumderīguma uzturēšanu jāietver lidojumderīguma ierobežojumi, kuros norāda visus obligātos nomaiņas termiņus, pārbaužu intervālus un attiecīgas pārbaužu procedūras.

2. RAŽOJUMA EKSPLUATĀCIJAS LIDOJUMDERĪGUMA ASPEKTI

2.1. Jāpierāda, ka, lai ražojuma ekspluatācijas laikā nodrošinātu drošību tiem, kas ir gaisa kuģī vai uz zemes, ir pievērsta uzmanība turpmāk izklāstītajiem aspektiem:

a) jānosaka, kādai ekspluatācijai gaisa kuģis ir apstiprināts, un jānosaka ierobežojumi un informācija, kas vajadzīga drošai ekspluatācijai, tostarp ierobežojumi un tehniskie raksturojumi saistībā ar vidi;

b) gaisa kuģim jābūt droši vadāmam un manevrējamam visos paredzamajos ekspluatācijas apstākļos, tostarp pēc vienas vai –attiecīgā gadījumā – vairāku dzinējsistēmu atteices, ņemot vērā gaisa kuģa izmēru un konfigurāciju. Pienācīgi jāņem vērā pilota spēks, pilotu kabīnes vide, pilota darba slodze un citi cilvēkfaktora apsvērumi, lidojuma fāze un tās ilgums;

c) ir jābūt iespējai veikt gludu pāreju no vienas lidojuma fāzes uz citu, neprasot īpašas pilota prasmes, modrību, spēku vai noslogojumu jebkuros iespējamos ekspluatācijas apstākļos;

d) gaisa kuģim ir jābūt tik stabilam, lai nodrošinātu, ka pilotam izvirzītās prasības nav pārmērīgas, ņemot vērā lidojuma fāzi un tās ilgumu;

e) jānosaka procedūras normālas ekspluatācijas, atteices un avārijas situācijām;

f) trauksmes vai citi brīdinājuma signāli, kas paredzēti, lai novērstu normāla lidojuma režīmu diapazona pārsniegšanu, jānodrošina atbilstīgi gaisa kuģa tipam;

g) gaisa kuģa raksturojumiem un tā sistēmām jāļauj droši normalizēt stāvokli pēc iespējamiem ekstremāliem apstākļiem lidojuma režīmu diapazonā.

▼B

2.2. Ekspluatācijas ierobežojumi un cita informācija, kas vajadzīga drošai ekspluatācijai, jādara zināma apkalpes locekļiem.

2.3. Ražojuma ekspluatācijai jābūt pasargātai no kaitējuma, ko rada nelabvēlīgi ārēji un iekšēji apstākļi, tostarp vides apstākļi.

a) Jo īpaši atbilstīgi ekspluatācijas veidam nedrošs stāvoklis nedrīkst rasties tādu, un ne tikai tādu, parādību ietekmē kā bīstami meteoroloģiski apstākļi, zibens, sadursme ar putniem, augstfrekvences starojuma lauki, ozons u. c., kuru rašanās ir saprātīgi paredzama ražojuma ekspluatācijas laikā, ņemot vērā gaisa kuģa izmēru un konfigurāciju.

b) Salona kabīnes nodalījumos atbilstīgi ekspluatācijas veidam jānodrošina pasažieriem piemēroti pārvadāšanas apstākļi un pienācīga aizsardzība pret visām briesmām, kas var rasties lidojuma laikā vai avārijas situācijās, tostarp pret ugunsgrēka, dūmu, toksisku gāzu un straujas dekompresijas draudiem, ņemot vērā gaisa kuģa izmēru un konfigurāciju. Jādod tajā esošajām personām visas saprātīgās iespējas izvairīties no smagiem miesas bojājumiem un ātri pamest gaisa kuģi un jāaizsargā viņi no palēninājuma spēka ietekmes, ja notiek avārijas nosēšanās uz zemes vai ūdens. Vajadzības gadījumā jāparedz skaidras un nepārprotamas zīmes vai paziņojumi tajā esošajām personām, lai norādītu drošu uzvedību, drošības aprīkojuma atrašanās vietu un pareizu tā izmantošanu. Vajadzīgajam drošības aprīkojumam jābūt viegli pieejamam.

c) Apkalpes nodalījumiem atbilstīgi ekspluatācijas veidam jābūt iekārtotiem tā, lai atvieglotu lidojumu veikšanu, tostarp tajos jābūt līdzekļiem situācijas apzināšanas nodrošināšanai, kā arī visu paredzamu un ārkārtas situāciju pārvarēšanai. Apstākļi apkalpes nodalījumos nedrīkst mazināt apkalpes spējas pildīt savus uzdevumus, un to plānojumam jābūt tādam, lai novērstu iejaukšanos ekspluatācijas laikā un vadības ierīču ļaunprātīgu izmantošanu.

3. ORGANIZĀCIJAS (TOSTARP FIZISKAS PERSONAS, KAS APŅEMAS VEIKT KONSTRUĒŠANU, RAŽOŠANU, LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS PĀRVALDĪBU VAI TEHNISKO APKOPI)

3.1. Atbilstīgi darbības veidam organizāciju apstiprinājumi jāizsniedz, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

a) organizācijai jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi attiecīgajai darba jomai. Minētie līdzekļi cita starpā ir: telpas, personāls, iekārtas, instrumenti un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, attiecīgu datu pieejamība un uzskaite;

b) atbilstīgi veiktās darbības veidam un organizācijas lielumam organizācijai jāievieš un jāuztur pārvaldības sistēma, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu minēto sistēmu;

c) organizācija vajadzības gadījumā vienojas par pasākumiem ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām lidojumderīguma pamatprasībām;

▼B

d) organizācija kā daļu no pārvaldības sistēmas saskaņā ar b) apakšpunktu un pasākumiem saskaņā ar c) apakšpunktu ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu drošības nepārtrauktas uzlabošanas mērķi. Atgadījumu ziņošanas sistēma atbilst piemērojamām Savienības tiesībām.

3.2. Tehniskās apkopes mācību organizāciju gadījumā nepiemēro 3.1. punkta c) apakšpunkta un 3.1. punkta d) apakšpunkta nosacījumus.

3.3. Fiziskām personām, kas apņemas veikt tehnisko apkopi, jāapgūst un jāuztur teorētiskās zināšanas, prasmes un pieredze līmenī, kas atbilst darbības veidam.

▼B

III PIELIKUMS

Tādas pamatprasības saderībai ar vidi, kas saistītas ar ražojumiem

1. Ražojumi jākonstruē tā, lai, cik vien iespējams, samazinātu troksni, ņemot vērā 4. punktu.

2. Ražojumi jākonstruē tā, lai, cik vien iespējams, samazinātu emisijas, ņemot vērā 4. punktu.

3. Ražojumi jākonstruē tā, lai samazinātu emisijas, kas rodas no šķidrumu iztvaikošanas vai noplūšanas, ņemot vērā 4. punktu.

4. Jāņem vērā jebkuri kompromisi starp konstruēšanas pasākumiem, kas paredzēti, lai samazinātu troksni, dažādu veidu emisijas un šķidrumu noplūšanu.

5. Samazinot troksni un emisijas, ņem vērā visu normālas ekspluatācijas apstākļu klāstu un ģeogrāfiskos apgabalus, kur gaisa kuģu troksnis un emisijas rada bažas.

6. Gaisa kuģa sistēmas un iekārtas, kas vajadzīgas vides aizsardzības apsvērumu dēļ, jākonstruē, jāražo un to tehniskā apkope jāveic tā, lai jebkuros paredzamos ekspluatācijas apstākļos tās darbotos, kā paredzēts. Tām jābūt atbilstoši drošām, ņemot vērā to plānoto ietekmi uz ražojuma saderību ar vidi.

7. Jebkuri norādījumi, procedūras, līdzekļi, rokasgrāmatas, ierobežojumi un pārbaudes, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu nepārtrauktu aviācijas ražojuma atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, jānosaka un jāsniedz paredzētajiem lietotājiem skaidrā veidā.

8. Organizācijās, kas ir iesaistītas aviācijas ražojumu konstruēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē:

   a) jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu aviācijas ražojuma atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām; un

   b) tās vajadzības gadījumā vienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu aviācijas ražojuma atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām.

▼B

IV PIELIKUMS

Pamatprasības gaisa kuģa apkalpei

1. PILOTU MĀCĪBAS

1.1. Vispārīgi noteikumi

Personai, kas mācās vadīt gaisa kuģi, jābūt pietiekami izglītotai un sasniegušai pietiekamu fizisku un garīgu briedumu, lai apgūtu, atcerētos un pierādītu attiecīgās teorētiskas zināšanas un prasmes.

1.2. Teorētiskās zināšanas

Pilotam jāapgūst un jāuztur zināšanas līmenī, kas ir pietiekams, lai izpildītu funkcijas, ko viņš veic gaisa kuģī, un ir samērīgs ar riskiem, kuri saistīti ar tāda veida darbību. Tādām zināšanām jāaptver vismaz:

a) aviācijas tiesības;

b) vispārīgas zināšanas par gaisa kuģiem;

c) tehniskas zināšanas, kas attiecas uz konkrēto gaisa kuģu kategoriju;

d) lidojuma tehniskie raksturojumi un plānošana;

e) cilvēka veiktspēja un ierobežojumi;

f) meteoroloģija;

g) navigācija;

h) ekspluatācijas procedūras, tostarp resursu pārvaldība;

i) lidojumu principi;

j) sakari; un

k) netehniskās prasmes, tostarp apdraudējumu un kļūdu atpazīšanas un pārvaldības prasmes.

1.3. Teorētisku zināšanu pierādīšana un uzturēšana

1.3.1. Teorētisku zināšanu apguve un iegaumēšana jāpierāda mācību laikā veiktos pastāvīgos novērtējumos un – attiecīgā gadījumā – arī eksāmenos.

1.3.2. Jāuztur attiecīgs teorētisku zināšanu kompetences līmenis. Atbilstība jāpierāda regulāros novērtējumos, eksāmenos, testos vai pārbaudēs. Eksāmenu, testu vai pārbaužu biežumam jābūt samērīgam ar riska līmeni, kas saistīts ar darbību.

1.4. Prasmes

Pilotam jāapgūst un jāuztur prasmes, kas ir atbilstīgas funkcijām, ko viņš pilda gaisa kuģī. Šīm prasmēm jābūt samērīgām ar riskiem, kas saistīti ar attiecīgā veida darbību, un tām jāaptver šādas jomas, ja tās atbilst funkcijām, ko viņš pilda gaisa kuģī:

a) darbības pirmslidojuma un lidojuma posmā, tostarp darbības saistībā ar gaisa kuģa veiktspēju, masas un centrējuma noteikšanu, gaisa kuģa pārbaudi un apkopi, degvielas/enerģētisko plānošanu, laikapstākļu novērtēšanu, maršruta plānošanu, gaisa telpas ierobežojumiem un skrejceļu pieejamību;

▼B

b) lidlauka un kustības shēmu ekspluatācija;

c) piesardzības pasākumi un procedūras sadursmju novēršanai;

d) gaisa kuģa vadība pēc ārējiem vizuālajiem orientieriem;

e) manevrēšana lidojuma laikā, arī kritiskās situācijās, tostarp ar to saistītā izeja no neparasta stāvokļa, cik tas ir tehniski iespējams;

f) pacelšanās un nosēšanās parastos apstākļos un sānvējā;

g) gaisa kuģa vadība tikai pēc instrumentu rādījumiem, atbilstīgi darbības veidam;

h) ekspluatācijas procedūras, tostarp komandas iemaņas un resursu pārvaldība atbilstīgi ekspluatācijas veidam, gan tad, ja izmanto vienu apkalpi, gan tad, ja izmanto vairākas apkalpes;

i) navigācija, gaisa telpas izmantošanas noteikumu un ar tiem saistītu procedūru īstenošana, attiecīgā gadījumā gaisa kuģi vadot pēc vizuālajiem orientieriem vai navigācijas palīglīdzekļiem;

j) darbības ārkārtas un avārijas situācijās, tostarp gaisa kuģa iekārtu darbības traucējumu simulācija;

k) gaisa satiksmes vadības un sakaru procedūru ievērošana;

l) īpaši aspekti saistībā ar gaisa kuģa tipu vai klasi;

m) tādu papildu prasmju apgūšana, kas var būt vajadzīgas ar konkrētām darbībām saistītu risku samazināšanai; un

n) netehniskās prasmes, tostarp apdraudējumu un kļūdu atpazīšanas un pārvaldības prasmes, izmantojot atbilstīgu novērtēšanas metodiku kopā ar tehnisko prasmju novērtēšanu.

1.5. Prasmju pierādīšana un uzturēšana

1.5.1. Pilotam jāpierāda spējas izpildīt procedūras un manevrus kompetences līmenī, kas ir atbilstīgs funkcijām, ko viņš pilda gaisa kuģī, veicot šādas darbības:

a) vadīt gaisa kuģi, atbilstīgi tā ierobežojumiem;

b) pareizi spriest un būt ar labām lidotprasmēm;

c) izmantot aeronavigācijas zināšanas praksē;

d) vienmēr vadīt gaisa kuģi tā, lai nerastos šaubas par procedūras vai manevra izdošanos; un

e) netehniskās prasmes, tostarp apdraudējumu un kļūdu atpazīšanas un pārvaldības prasmes, izmantojot atbilstīgu novērtēšanas metodiku kopā ar tehnisko prasmju novērtēšanu.

1.5.2. Jāuztur atbilstīgs prasmes kompetences līmenis. Atbilstība jāpierāda regulāros novērtējumos, eksāmenos, testos vai pārbaudēs. Eksāmenu, testu vai pārbaužu biežumam jābūt samērīgam ar riska līmeni, kas saistīts ar darbību.

▼B

1.6. Valodu prasme

Pilotam ir jābūt valodu prasmēm tādā līmenī, lai veiktu savas funkcijas gaisa kuģī. Šāda valodu prasme ietver:

a) spēju saprast meteoroloģiskās informācijas dokumentus;

b) aeronavigācijas maršrutu, izlidošanas un nolaišanās shēmu un ar tām saistīto aeronavigācijas informācijas dokumentu izmantošanu; un

c) spēju visās lidojuma fāzēs, tostarp lidojuma sagatavošanas posmā, sazināties ar pārējiem apkalpes locekļiem un aeronavigācijas dienestiem valodā, kas lidojuma laikā tiek izmantota radio sakaros.

1.7. Lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas

Ja mācībās vai prasmju apgūšanas vai to uzturēšanas pierādīšanai izmanto lidojumu simulācijas trenažieru iekārtu (*FSTD*), tai jāatbilst dotam veiktspējas līmenim tajās jomās, kas ir atbilstīgas saistītā uzdevuma izpildei. Jo īpaši gaisa kuģa konfigurācijas, izmantošanas īpašību, gaisa kuģa veiktspējas un sistēmu funkcionēšanas atveidojumam ir pienācīgi jāatbilst gaisa kuģim.

1.8. Mācību kurss

1.8.1. Mācības jāīsteno mācību kursā.

1.8.2. Mācību kursam jāatbilst šādiem nosacījumiem:

a) katram mācību kursu tipam jābūt atsevišķi izstrādātai mācību programmai; un

b) attiecīgā gadījumā mācību kursam jāietver teorētisko zināšanu apgūšana un praktiski mācību lidojumi (tostarp trenažieru iekārtā).

1.9. Instruktori

1.9.1. Teorētiskas nodarbības

Teorētiskas nodarbības jāvada attiecīgi kvalificētiem instruktoriem. Viņiem:

a) jābūt atbilstīgām zināšanām jomā, kurā paredzētas nodarbības; un

b) jāprot izmantot attiecīgas apmācību metodes.

1.9.2. Mācību lidojumi un apmācība trenažieros

Mācību lidojumi un apmācība trenažieros jāveic attiecīgi kvalificētiem instruktoriem, kam ir šāda kvalifikācija:

a) ir teorētiskās zināšanas un pieredze atbilst veicamajai apmācībai;

b) ir spējīgi izmantot attiecīgas apmācību metodes;

c) ir praktizējuši apmācību metodes, veicot tādus lidojuma manevrus un procedūras, kādas paredzētas mācību lidojumā;

▼B

d) ir demonstrējuši instruktora prasmes jomās, kurās veiks mācību lidojumu, tostarp pirmslidojuma un pēclidojuma apmācību un apmācību uz zemes; un

e) regulāri piedalās kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās, lai nodrošinātu atbilstīgu mācību standartu uzturēšanu.

Lidojumu instruktoriem, kas pasniedz mācības gaisa kuģī, ir jābūt pilnvarotiem arī veikt kapteiņa pienākumus gaisa kuģī, kurā notiek apmācība, izņemot mācības jaunu tipu gaisa kuģu apgūšanai.

1.10. Eksaminētāji

Personām, kas atbild par pilotu prasmju novērtēšanu:

a) ir jāatbilst lidojumu vai lidojumu simulatoru instruktoriem noteiktām prasībām; un

b) jāspēj novērtēt pilotu sniegumu un veikt izmēģinājuma lidojumus un pārbaudes lidojumus.

2. PIEREDZES PRASĪBAS – PILOTI

Personai, kas darbojas kā gaisa kuģa apkalpes loceklis, instruktors vai eksaminētājs, jāapgūst un jāuztur pietiekama pieredze savu funkciju veikšanai, ja vien pamatojoties uz šo regulu pieņemtajos īstenošanas aktos nav noteikts, ka kompetence ir jāpierāda saskaņā ar 1.5. punktu.

3. VESELĪBAS STĀVOKLIS – PILOTI

3.1. Veselības kritēriji

3.1.1. Visiem pilotiem regulāri jāiztur veselības pārbaude, lai pierādītu, ka viņi, ņemot vērā darbības veidu, spēj apmierinoši pildīt savas funkcijas. Atbilstība jāapliecina ar attiecīgu novērtējumu, balstoties uz aviācijas medicīnas paraugpraksi, ņemot vērā darbības veidu un iespējamo ar vecumu saistītu garīgās un fiziskās veselības pasliktināšanos.

Veselības stāvokļa atbilstība, kas ietver fizisku un garīgu veselību, nozīmē to, ka pilotam nav slimības vai invaliditātes, kuras dēļ viņš nevar:

a) veikt gaisa kuģa ekspluatācijai vajadzīgos uzdevumus;

b) jebkurā laikā veikt viņam uzticētos pienākumus; vai

c) pareizi uztvert savu apkārtni.

3.1.2. Ja veselības pārbaude nav pilnībā izturēta, drīkst izmantot tādus kompensācijas pasākumus, ar ko nodrošina līdzvērtīgu lidojuma drošību.

3.2. Aviācijas medicīnas eksperti

Aviācijas medicīnas ekspertiem jābūt:

a) kvalificētiem un licencētiem nodarboties ar ārsta praksi;

▼B

b) apmācītiem aviācijas medicīnā un regulārās aviācijas medicīnas kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās, lai nodrošinātu atbilstīgu novērtēšanas standartu uzturēšanu; un

c) apguvušiem praktiskās zināšanas un pieredzi saistībā ar apstākļiem, kādos piloti veic savus pienākumus.

3.3. Aviācijas medicīnas centri

Aviācijas medicīnas centriem jāatbilst šādām prasībām:

a) tiem jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai pildītu visus pienākumus, kas saistīti ar to tiesībām. Minētie līdzekļi cita starpā ir: telpas, personāls, iekārtas, instrumenti un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, attiecīgu datu pieejamība un uzskaite;

b) atbilstīgi veiktās darbības veidam un organizācijas lielumam tie ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu; un

c) vajadzības gadījumā vienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu minēto prasību ievērošanu.

4. SALONA APKALPES LOCEKĻI

4.1. Vispārīgi noteikumi

Salona apkalpes locekļiem:

a) jābūt apmācītiem un regulāri pārbaudītiem, lai iegūtu un saglabātu pienācīgu kompetences līmeni viņiem uzticēto ar drošību saistīto pienākumu veikšanai; un

b) regulāri jāiztur veselības pārbaudes, lai droši izpildītu viņiem uzticētus drošības pienākumus. Atbilstība jāapliecina ar attiecīgu novērtējumu, balstoties uz aviācijas medicīnas paraugpraksi.

4.2. Mācību kurss

4.2.1. Ja tas atbilst darbības veidam vai tiesībām, mācības jāveic mācību kursa veidā.

4.2.2. Mācību kursam jāatbilst šādiem nosacījumiem:

a) katram mācību kursu tipam jābūt atsevišķi izstrādātai mācību programmai; un

b) attiecīgā gadījumā mācību kursam jāietver teorētisko zināšanu apgūšana un praktiskās nodarbības (tostarp trenažieru iekārtā).

4.3. Salona apkalpes locekļu instruktori

Nodarbības jāvada attiecīgi kvalificētiem instruktoriem. Minētajiem instruktoriem ir:

a) jābūt atbilstīgām zināšanām jomā, kurā paredzētas nodarbības;

b) jāspēj izmantot attiecīgas apmācību metodes; un

c) regulāri jāpiedalās kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās, lai nodrošinātu atbilstīgu mācību standartu uzturēšanu.

▼B

4.4. Salona apkalpes eksaminētāji

Personām, kas ir atbildīgas par salona apkalpes locekļu pārbaudi:

a) jāatbilst salona apkalpes locekļu instruktoru prasībām; un

b) jāspēj novērtēt salona apkalpes locekļu sniegumu un veikt pārbaudes.

5. MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS

Mācību organizācijai, kas nodrošina pilotu vai salona apkalpes locekļu apmācību, jāatbilst šādām prasībām:

a) tai ir visi līdzekļi, kas vajadzīgi, lai pildītu visus pienākumus, kas saistīti ar tās darbību. Minētie līdzekļi cita starpā ir: telpas, personāls, iekārtas, instrumenti un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, attiecīgu datu pieejamība un uzskaite;

b) atbilstīgi nodrošinātās apmācības veidam un organizācijas lielumam organizācijai jāievieš un jāuztur pārvaldības sistēma, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus, tostarp riskus saistībā ar mācību standartu pasliktināšanos, un pastāvīgi censtos uzlabot šo sistēmu; un

c) tai, ja vajadzīgs, jāvienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu minēto prasību ievērošanu.

▼B

V PIELIKUMS

Gaisa kuģu ekspluatācijas pamatprasības

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1.1. Lidojumu nedrīkst veikt, ja apkalpes locekļi un attiecīgā gadījumā viss pārējais ekspluatācijā iesaistītais personāls, kas iesaistīts lidojuma sagatavošanā un izpildē, nepārzina piemērojamos tiesību aktus, noteikumus un procedūras, kas attiecas uz viņu pienākumu izpildi un kas noteikti attiecībā uz teritorijām, kuras paredzēts šķērsot, lidlaukiem, kurus plānots izmantot, un ar tiem saistītajām aeronavigācijas iekārtām.

1.2. Lidojums jāveic tā, lai būtu ievērotas lidojumu rokasgrāmatā vai – attiecīgā gadījumā – lidojumu veikšanas rokasgrāmatā noteiktās lidojumu sagatavošanas un izpildes procedūras.

1.3. Pirms katra lidojuma jānosaka katra apkalpes locekļa funkcijas un pienākumi. Gaisa kuģa kapteinim ir jābūt atbildīgam par gaisa kuģa ekspluatāciju un drošību, kā arī par visu apkalpes locekļu, pasažieru un gaisa kuģī iekrautās kravas drošību.

1.4. Priekšmetus vai vielas, kas var radīt nopietnu risku veselībai, drošībai, īpašumam vai videi, piemēram, bīstamus izstrādājumus, ieročus un munīciju, nedrīkst pārvadāt gaisa kuģos, ja vien nepiemēro īpašas drošības procedūras un norādījumus ar tiem saistītu risku samazināšanai.

1.5. Visi dati, dokumenti, ieraksti un informācija, kas vajadzīgi, lai apstiprinātu to, ka ir ievēroti 5.3. punktā paredzētie nosacījumi, ir jāuzglabā par katru lidojumu, un tiem jābūt pieejamiem un aizsargātiem pret neatļautu izmaiņu veikšanu vismaz laikposmā, kas ir piemērots attiecīgajam ekspluatācijas veidam.

2. SAGATAVOŠANĀS LIDOJUMAM

Lidojumu nedrīkst sākt, ja ar pieejamajiem saprātīgiem līdzekļiem iepriekš nav pārbaudīts, ka ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

a) lidojuma veikšanai ir pieejamas piemērotas ierīces, kas tieši vajadzīgas lidojumam un gaisa kuģa drošai ekspluatācijai, tostarp sakaru iekārtas un navigācijas palīglīdzekļi, ņemot vērā to, kādi aeronavigācijas informācijas pakalpojumu dokumenti ir pieejami.

b) Apkalpei jāzina un pasažieriem jābūt informētiem par attiecīgo avārijas situācijās izmantojamo iekārtu atrašanās vietu un pielietojumu. Pietiekama informācija, kas saistīta ar ekspluatāciju un attiecas uz uzstādītajām iekārtām, par avārijas procedūrām un salona drošības aprīkojuma izmantošanu jādara zināma apkalpes locekļiem un pasažieriem.

c) Gaisa kuģa kapteinim jāpārliecinās, ka:

i) gaisa kuģis ir lidojumderīgs saskaņā ar 6. punktu;

ii) ja vajadzīgs, gaisa kuģis ir attiecīgi reģistrēts un gaisa kuģī ir visi ar reģistrāciju saistītie sertifikāti;

iii) šā pielikuma 5. punktā noteiktie instrumenti un iekārtas, kas vajadzīgas attiecīgā lidojuma veikšanai, ir uzstādītas gaisa kuģī un ir darba kārtībā, ja nav noteikts atbrīvojums ar piemērojamo *MEL* vai līdzvērtīgu dokumentu;

▼B

iv) gaisa kuģa masa un smaguma centra atrašanās vieta ir tāda, ka lidojumu iespējams veikt, ievērojot lidojumderīguma dokumentos noteiktos ierobežojumus;

v) visa rokas bagāža, reģistrētā bagāža un krava ir pareizi iekrauta un nostiprināta; un

vi) visā lidojuma laikā netiks pārsniegti 4. punktā noteiktie gaisa kuģa ekspluatācijas ierobežojumi.

d) Gaisa kuģa apkalpes locekļiem jābūt pieejamai informācijai par meteoroloģiskajiem apstākļiem izlidošanas, ielidošanas un – attiecīgā gadījumā – rezerves lidlaukos, kā arī informācijai par maršruta apstākļiem. Īpaša vērība jāpievērš iespējami bīstamiem atmosfēras apstākļiem.

e) Jāpastāv atbilstošiem kompensācijas pasākumiem vai darbnepārtrauces plāniem, kā rīkoties iespējami bīstamos atmosfēras apstākļos, kas paredzami lidojuma laikā.

f) Lidojumiem, ko veic saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem, maršruta meteoroloģiskiem apstākļiem jābūt tādiem, kas rada iespējas ievērot minētos lidojuma noteikumus. Lidojumiem, ko veic saskaņā ar instrumentālo lidojumu noteikumiem, galamērķa un – attiecīgā gadījumā – rezerves lidlauks(-i), kur gaisa kuģis var nolaisties, jāizraugās, jo īpaši ņemot vērā prognozējamos meteoroloģiskos apstākļus, aeronavigācijas pakalpojumu pieejamību, iekārtu uz zemes pieejamību un instrumentālā lidojuma procedūras, ko apstiprinājusi valsts, kurā atrodas galamērķa un/vai rezerves lidlauks.

g) Degvielas/enerģijas daudzumam dzinējsistēmai un patērējamo krājumu daudzumam gaisa kuģī ir jābūt pietiekamam, lai nodrošinātu, ka paredzētais lidojums ir droši veicams, ņemot vērā meteoroloģiskos apstākļus, jebkurus elementus, kas ietekmē gaisa kuģa veiktspēju, un jebkuru lidojuma laikā paredzamo kavēšanos. Papildus jābūt degvielas/enerģijas rezervei neparedzētiem gadījumiem. Jānosaka procedūras degvielas/enerģijas pārvaldībai lidojumā, kad tas ir vajadzīgs.

3. LIDOJUMU VEIKŠANA

Attiecībā uz lidojumu veikšanu jāievēro visi turpmāk minētie nosacījumi.

a) Atbilstīgi gaisa kuģa tipam pacelšanās un nosēšanās laikā un vienmēr, kad gaisa kuģa kapteinis drošības apsvērumu dēļ uzskata par vajadzīgu, visiem apkalpes locekļiem jāatrodas savās sēdvietās un jāizmanto drošības stiprinājumu sistēmas.

b) Atbilstīgi gaisa kuģa tipam visiem tiem gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļiem, kam jābūt pilotu kabīnē, ir pienākums lidojuma laikā būt un palikt darba vietās, piesprādzētiem ar drošības jostām, izņemot maršruta lidojumu, kad vietu var atstāt fizioloģisku vai darba vajadzību dēļ.

c) Atbilstīgi gaisa kuģa tipam un ekspluatācijas tipam gaisa kuģa kapteinim pirms pacelšanās un nosēšanās, kā arī manevrēšanas laikā un vienmēr, kad to uzskata par vajadzīgu drošības interesēs, ir jānodrošina, ka visi pasažieri ir attiecīgās sēdvietās un attiecīgi piesprādzējušies.

▼B

d) Lidojums jāizpilda tā, lai turētos pienācīgā attālumā no citiem gaisa kuģiem un visās lidojuma fāzēs nodrošinātu atbilstošu šķēršļu pārlidošanas augstumu. Šim attālumam jābūt vismaz tik lielam, kā prasīts piemērojamos gaisa telpas izmantošanas noteikumos, atbilstīgi ekspluatācijas veidam.

e) Lidojumu nedrīkst turpināt, ja zināmie apstākļi nav vismaz līdzvērtīgi 2. punktā noteiktajiem. Turklāt lidojumos, ko veic saskaņā ar instrumentālo lidojumu noteikumiem, pieeju lidlaukam nedrīkst turpināt zemāk par konkrēti noteiktiem augstumiem vai šķērsot noteikto pozīciju, ja redzamība neatbilst noteiktiem kritērijiem.

f) Avārijas situācijās gaisa kuģa kapteinim ir jānodrošina, lai visi pasažieri būtu informēti, kā konkrētajos apstākļos attiecīgi rīkoties.

g) Gaisa kuģa kapteinim ir jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai līdz minimumam samazinātu pasažieru problemātiskas uzvedības ietekmi uz lidojumu.

h) Gaisa kuģi nedrīkst manevrēt lidlauka kustības zonā vai tā rotoru nedrīkst pieslēgt piedziņai, ja pie vadības ierīcēm esošā persona nav attiecīgi kompetenta.

i) Ja vajadzīgs, lidojuma laikā jāizmanto piemērojamās degvielas/enerģijas pārvaldības procedūras.

4. GAISA KUĢA VEIKTSPĒJA UN EKSPLUATĀCIJAS IEROBEŽOJUMI

4.1. Gaisa kuģis jāekspluatē atbilstīgi tā lidojumderīguma dokumentiem un visām attiecīgajām ekspluatācijas procedūrām un ierobežojumiem, kas noteikti tā apstiprinātajā lidojumu rokasgrāmatā vai attiecīgi līdzvērtīgos dokumentos, ja tādi ir. Lidojumu rokasgrāmatai vai tai līdzvērtīgiem dokumentiem jābūt pieejamiem apkalpei un jābūt pastāvīgi atjauninātiem katram konkrētajam gaisa kuģim.

4.2. Neatkarīgi no 4.1. punkta ekspluatācijā ar helikopteriem var atļaut īslaicīgu lidojumu caur ierobežojošu augstuma ātruma režīmu diapazonu, ar noteikumu, ka ir garantēta drošība.

4.3. Gaisa kuģis jāekspluatē saskaņā ar piemērojamo vides dokumentāciju.

4.4. Lidojumu nedrīkst uzsākt vai turpināt, ja gaisa kuģa paredzētā veiktspēja, ņemot vērā visus faktorus, kas būtiski ietekmē tā veiktspējas līmeni, ar plānoto ekspluatācijas masu neļauj visas lidojuma fāzes veikt noteiktajos attālumos/zonās un šķēršļu pārlidošanas augstumos. Veiktspējas faktori, kas būtiski ietekmē pacelšanos, maršruta lidojumu un nolaišanos/nosēšanos, jo īpaši ir:

a) ekspluatācijas procedūras;

b) lidlauka barometriskais augstums;

c) laikapstākļi (temperatūra, vējš, nokrišņi un redzamība);

d) pacelšanās/nosēšanās zonas izmēri, slīpums un stāvoklis; un

e) gaisa kuģa korpusa, elektrības ģeneratora vai sistēmu stāvoklis, ņemot vērā iespējamo nolietošanos.

▼B

4.5. Šie faktori ir jāņem vērā tieši – kā ekspluatācijas parametri – vai netieši, izmantojot pielaides vai rezerves, ko var paredzēt, plānojot veiktspējas parametrus atbilstīgi ekspluatācijas veidam.

5. INSTRUMENTI, DATI UN IEKĀRTAS

5.1. Gaisa kuģī jābūt uzstādītām visām paredzētajam lidojumam vajadzīgajām navigācijas, sakaru u. c. iekārtām, ņemot vērā gaisa satiksmes noteikumus un gaisa telpas izmantošanas noteikumus, ko piemēro visās lidojuma fāzēs.

5.2. Attiecīgā gadījumā gaisa kuģī jābūt uzstādītām visām vajadzīgajām drošības, medicīnas, evakuācijas un glābšanas ierīcēm, ņemot vērā riskus, kas saistīti ar ekspluatācijas teritorijām, lidojuma maršrutiem, lidojuma augstumu un ilgumu.

5.3. Visiem datiem, kas apkalpes locekļiem vajadzīgi lidojuma izpildei, jābūt atjauninātiem un pieejamiem gaisa kuģī, ņemot vērā piemērojamos gaisa satiksmes noteikumus, gaisa telpas izmantošanas noteikumus, lidojuma augstumu un teritoriju.

6. RAŽOJUMU LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA UN SADERĪBA AR VIDI

6.1. Gaisa kuģi drīkst ekspluatēt tikai tad, ja:

a) gaisa kuģis ir lidojumderīgs un drošai un ar vidi saderīgai ekspluatācijai atbilstošā stāvoklī;

b) paredzētajam lidojumam vajadzīgās iekārtas, ko izmanto normālās un avārijas situācijās, ir darba kārtībā;

c) lidojumderīguma dokuments un attiecīgā gadījumā trokšņa līmeņa sertifikāts ir derīgs; un

d) gaisa kuģa tehniskā apkope veikta saskaņā ar piemērojamajām prasībām.

6.2. Pirms katra lidojuma vai vairākiem secīgiem lidojumiem gaisa kuģis jāpārbauda, veicot pirmslidojuma pārbaudi, lai noteiktu tā piemērotību paredzētajam lidojumam.

6.3. Gaisa kuģi drīkst ekspluatēt tikai tad, ja pēc tehniskās apkopes to nodod izmantošanai kvalificētas personas vai organizācijas. Parakstot nodošanu izmantošanai, konkrēti jānorāda galvenās ziņas par veiktajiem tehniskās apkopes pasākumiem.

6.4. Dati, kas vajadzīgi, lai pierādītu gaisa kuģa lidojumderīgumu un saderības ar vidi statusu, ir jāsaglabā un jāaizsargā pret neatļautu izmaiņu veikšanu uz laiku, kas atbilst piemērojamām lidojumderīguma uzturēšanas prasībām, tikmēr, kamēr tajos ietvertā informācija nav aizstāta ar līdzvērtīga apjoma un līdzvērtīgi sīki izstrādātu jaunu informāciju, bet jebkurā gadījumā ne mazāk par 24 mēnešiem.

6.5. Visiem pārveidojumiem un remontiem jāatbilst lidojumderīguma pamatprasībām un – attiecīgā gadījumā – prasībām par ražojumu saderību ar vidi. Jāuzglabā un jāaizsargā pret neatļautu izmaiņu veikšanu pamatojuma dati, kas apliecina atbilstību lidojumderīguma prasībām un ražojumu saderības ar vidi prasībām.

▼B

6.6. Gaisa kuģa ekspluatanta pienākums ir nodrošināt, ka trešā persona, kas veic tehnisko apkopi, ievēro ekspluatanta drošuma un drošības prasības.

7. APKALPES LOCEKĻI

7.1. Gaisa kuģa apkalpes locekļu skaits un sastāvs jānosaka, ņemot vērā:

a) gaisa kuģa sertificēšanas ierobežojumus, attiecīgā gadījumā ietverot arī attiecīgu evakuācijas demonstrāciju avārijas gadījumam;

b) gaisa kuģa konfigurāciju; un

c) ekspluatācijas tipu un ilgumu.

7.2. Gaisa kuģa kapteinim jābūt pilnvarām dot visas komandas un veikt atbilstīgas darbības ekspluatācijas nodrošināšanai, kā arī gaisa kuģa un tajā pārvadājamo personu un/vai mantas drošībai.

7.3. Avārijas situācijā, kas apdraud gaisa kuģa ekspluatāciju vai drošību un/vai gaisa kuģī esošu personu drošību, gaisa kuģa kapteinim jārīkojas, kā viņš uzskata par vajadzīgu drošības interesēs. Ja šāda rīcība saistīta ar vietējo noteikumu vai procedūru pārkāpumiem, gaisa kuģa kapteinim jābūt atbildīgam par to, ka nekavējoties tiek informēta attiecīgā vietējā iestāde.

7.4. Neskarot 8.12. punktu, ja gaisa kuģī tiek pārvadātas citas personas, avārijas vai ārkārtas situācijas var simulēt tikai tad, ja minētās personas pirms iekāpšanas gaisa kuģī ir pienācīgi informētas un apzinās ar to saistītos riskus.

7.5. Neviens gaisa kuģa apkalpes loceklis nedrīkst pieļaut, ka viņa spējas pildīt uzdevumus/pieņemt lēmumus noguruma dēļ samazinās tiktāl, ka ir apdraudēta lidojuma drošība, *inter alia*, ņemot vērā pārgurumu, negulēšanu, nolidoto sektoru skaitu, nakts dežūras vai laika joslu maiņas. Atpūtas laikiem jābūt pietiekami ilgiem, lai apkalpes locekļi pārvarētu iepriekš veikto pienākumu radīto nogurumu un līdz pienākumu veikšanai nākamajā lidojuma darba laikā būtu labi atpūtušies.

7.6. Apkalpes loceklis uzticētos pienākumus gaisa kuģī nedrīkst veikt psihotropu vielu iedarbībā vai alkohola reibumā, vai arī esot darbnespējīgam traumas, noguruma, zāļu lietošanas, slimības vai citu līdzīgu iemeslu dēļ.

8. PAPILDU PRASĪBAS KOMERCIĀLIEM GAISA PĀRVADĀJUMIEM UN CITĀM DARBĪBĀM, UZ KO ATTIECAS SERTIFICĒŠANAS VAI DEKLARĀCIJAS SNIEGŠANAS PRASĪBA UN KO VEIC AR LIDMAŠĪNĀM, HELIKOPTERIEM VAI TILTROTORU GAISA KUĢIEM

8.1. Ekspluatāciju nedrīkst veikt, ja nav ievēroti šādi nosacījumi:

a) gaisa kuģa ekspluatanta rīcībā, tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām, jābūt līdzekļiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu darbības mērogu un apjomu. Minētie līdzekļi cita starpā ir: gaisa kuģi, telpas, vadības struktūra, personāls, iekārtas, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, piekļuves iespējas attiecīgiem datiem un uzskaite;

▼B

b) gaisa kuģa ekspluatantam jāizmanto tikai attiecīgi kvalificēts un profesionāli sagatavots personāls un jāīsteno un jāuztur apkalpes locekļu un cita attiecīgā personāla mācību un pārbaudes programmas, kas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu viņu sertifikātu, kvalifikācijas atzīmju un kvalifikāciju derīgumu;

c) atbilstīgi ekspluatācijas veidam un organizācijas lielumam gaisa kuģa ekspluatantam jāievieš un jāuztur pārvaldības sistēma, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu;

d) gaisa kuģa ekspluatants kā daļu no pārvaldības sistēmas, kas minēta c) apakšpunktā, ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu nepārtrauktu drošības uzlabošanu. Atgadījumu ziņošanas sistēma atbilst piemērojamām Savienības tiesībām.

8.2. Ekspluatācija jāveic tikai saskaņā ar gaisa kuģa ekspluatanta lidojumu veikšanas rokasgrāmatu. Šajā rokasgrāmatā jābūt visiem vajadzīgajiem norādījumiem, informācijai un procedūrām par visiem izmantojamiem gaisa kuģiem un par ekspluatācijas personāla pienākumu veikšanu. Jāprecizē apkalpes locekļu lidojuma ilguma, lidojuma darba laika ierobežojumi un atpūtas laiki. Lidojumu veikšanas rokasgrāmatai un tās pārskatītajām redakcijām jāatbilst apstiprinātajai lidojumu rokasgrāmatai, un vajadzības gadījumā tajā ir jāizdara grozījumi.

8.3. Gaisa kuģa ekspluatants attiecīgā gadījumā izstrādā procedūras lidojuma drošības saglabāšanai pasažieru problemātiskas uzvedības gadījumos.

8.4. Gaisa kuģa ekspluatantam jāizstrādā un jāuztur drošības programmas, kas pielāgotas konkrētajam gaisa kuģim un ekspluatācijas veidam, konkrēti paredzot:

a) pilotu kabīnes drošību;

b) gaisa kuģa pārmeklēšanas kontrolsarakstu;

c) mācību programmas; un

d) elektronisko un datorsistēmu aizsardzību, lai novērstu tīšu un netīšu sistēmu darbības traucējumu un bojājumu iespējas.

8.5. Ja drošības pasākumi var nelabvēlīgi iespaidot ekspluatācijas drošību, ir jānovērtē riski un jāizstrādā atbilstīgas procedūras drošības risku mazināšanai; tālab varbūt ir jāizmanto specializētas iekārtas.

8.6. Gaisa kuģa ekspluatantam par gaisa kuģa kapteini ir jāizraugās pilots no lidojuma apkalpes.

8.7. Noguruma novēršanai jāizmanto noguruma pārvaldības sistēma. Ar šādu sistēmu attiecībā uz vienu vai vairākiem lidojumiem jānosaka lidojuma ilgums, lidojuma darba laiki, dežūras un pielāgoti atpūtas periodi. Noguruma pārvaldības sistēmā paredzētajos ierobežojumos jāņem vērā visi attiecīgie faktori, kas rada nogurumu, piemēram, jo īpaši nolidoto sektoru skaits, laika zonu šķērsošana, negulēšana, diennakts ciklu traucējumi, darbs naktī, pozīcija, kumulatīvais dežūru ilgums konkrētos laikposmos, pienākumu sadalījums starp gaisa kuģa apkalpes locekļiem, kā arī gaisa kuģa apkalpes locekļu skaita palielināšana.

▼B

8.8. Gaisa kuģa ekspluatantam jānodrošina, ka tos uzdevumus, kas noteikti 6.1. punktā, un tos uzdevumus, kas aprakstīti 6.4. un 6.5. punktā, kontrolē par lidojumderīguma uzturēšanas pārvaldību atbildīga organizācija, kurai jāatbilst II pielikuma 3.1. punktam un III pielikuma 7. un 8. punktam.

8.9. Gaisa kuģa ekspluatantam jānodrošina, ka nodošanu izmantošanai, kā paredzēts 6.3. punktā, dod organizācija, kas ir kvalificēta veikt ražojumu, daļu un neuzstādītu ierīču tehnisko apkopi. Šī organizācija atbilst II pielikuma 3.1. punkta prasībām.

8.10. Šā pielikuma 8.8. punktā minētā organizācija izstrādā organizācijas rokasgrāmatu, kurā attiecīgajam personālam izmantošanai un norādēm sniedz visu lidojumderīguma uzturēšanas procedūru aprakstu.

8.11. Apkalpes locekļiem izmantošanai pēc vajadzības jābūt pieejamai kontrolsarakstu sistēmai, lai to izmantotu visās gaisa kuģa ekspluatācijas fāzēs parastos, ārkārtas un avārijas apstākļos un situācijās. Procedūras jānosaka visām saprātīgi paredzamām avārijas situācijām.

8.12. Pārvadājot pasažierus vai kravu, nedrīkst simulēt avārijas vai ārkārtas situācijas.

▼B

VI PIELIKUMS

Pamatprasības kvalificētām struktūrām

1. Kvalificētā struktūra, tās direktors un darbinieki, kas atbildīgi par sertifikācijas un uzraudzības pienākumu veikšanu, nevar ne tieši, ne kā pilnvarotie pārstāvji būt iesaistīti ražojumu, daļu, neuzstādītu ierīču, komponentu vai sistēmu konstruēšanā, ražošanā, tirdzniecībā, tehniskajā apkopē, ekspluatācijā, pakalpojumu sniegšanā vai izmantošanā. Tas neliedz iespēju iesaistītajām organizācijām un kvalificētajai struktūrai apmainīties ar tehnisku informāciju.

   Pirmais punkts neliedz organizācijai, kas izveidota nolūkā popularizēt gaisa sportu vai izklaides aviāciju, būt tiesīgai saņemt akreditāciju kā kvalificētai struktūrai, ar nosacījumu, ka tā akreditācijas iestādei pierāda to, ka ir ieviesti atbilstoši pasākumi interešu konflikta novēršanai.

2. Kvalificētajai struktūrai un tās darbiniekiem, kas atbildīgi par sertifikācijas un uzraudzības pienākumu veikšanu, savi pienākumi jāveic ar vislielāko iespējamo profesionālo godprātību un vislielāko iespējamo tehnisko kompetenci, un tie nedrīkst būt pakļauti nekāda veida spiedienam un pamudinājumiem, īpaši finansiāliem pamudinājumiem, kas varētu ietekmēt to spriestspēju un spēju pieņemt lēmumus vai sertifikācijas un uzraudzības pienākumu rezultātus, īpaši no tādu personu vai personu grupu puses, ko ietekmē minētie rezultāti.

3. Kvalificētajai struktūrai ir jānodarbina darbinieki un tās rīcībā jābūt līdzekļiem, kas nepieciešami atbilstīgai tādu tehnisko un administratīvo pienākumu veikšanai, kuri saistīti ar sertifikācijas un uzraudzības procesu; tai ir arī pieeja ārkārtas pārbaužu veikšanai vajadzīgajai aparatūrai.

4. Kvalificētajai struktūrai un tās darbiniekiem, kas ir atbildīgi par izmeklēšanu, jābūt:

   a) atbilstoši tehniski un profesionāli apmācītiem vai ar pietiekamu pieredzi, kas iegūta, veicot attiecīgas darbības;

   b) pietiekamām zināšanām par prasībām attiecībā uz sertifikācijas un uzraudzības pienākumiem, ko tie veic, un pietiekamai pieredzei tādos procesos;

   c) nepieciešamajām spējām sagatavot paziņojumus, dokumentāciju un ziņojumus, kas pierāda, ka sertifikācijas un uzraudzības pienākumi ir veikti.

5. Jāgarantē to darbinieku objektivitāte, kas ir atbildīgi par sertifikācijas un uzraudzības pienākumu veikšanu. Viņu atalgojums nedrīkst būt atkarīgs no veikto izmeklēšanu skaita vai tādu izmeklēšanu rezultātiem.

6. Kvalificētajai struktūrai jāapdrošina atbildība, ja vien tās atbildību neuzņemas kāda dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem.

7. Kvalificētās struktūras darbiniekiem jāglabā dienesta noslēpums attiecībā uz visu informāciju, ko viņi guvuši, veicot uzdevumus saskaņā ar šo regulu.

▼B

VII PIELIKUMS

Lidlauku pamatprasības

1. FIZISKIE RAKSTURLIELUMI, INFRASTRUKTŪRA UN IEKĀRTAS

1.1. Kustības zona

1.1.1. Lidlaukos ir speciāls gaisa kuģu nosēšanās un pacelšanās laukums, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

a) nosēšanās un pacelšanās laukuma izmēri un raksturlielumi ir piemēroti paredzētajiem gaisa kuģiem;

b) attiecīgā gadījumā nosēšanās un pacelšanās laukuma nestspēja ir pietiekama, lai izturētu slodzi, ko rada atkārtota tam paredzēto gaisa kuģu ekspluatācija. Laukumiem, kas nav paredzēti atkārtotajai ekspluatācijai, tikai jāspēj noturēt gaisa kuģus;

c) nosēšanās un pacelšanās laukums ir projektēts, paredzot ūdens drenāžu un nepieļaujot, ka uzkrājies ūdens varētu radīt nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus;

d) nosēšanās un pacelšanās laukuma slīpums un slīpuma izmaiņas nerada nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus;

e) nosēšanās un pacelšanās laukuma virsmas raksturlielumi ir piemēroti tam paredzētajiem gaisa kuģiem; un

f) nosēšanās un pacelšanās laukumā neatrodas objekti, kas varētu radīt nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus.

1.1.2. Ja ir paredzēti vairāki nosēšanās un pacelšanās laukumi, tie ir tādi, kas nerada nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus.

1.1.3. Apkārt paredzētajam nosēšanās un pacelšanās laukumam ir norobežotas zonas. Minētās zonas ir paredzētas, lai pacelšanās vai nosēšanās laikā aizsargātu tām pāri lidojošus gaisa kuģus vai mazinātu sekas gadījumos, kad gaisa kuģi nolaižoties nenokļūst līdz pacelšanās un nosēšanās laukumam, nolaižas tam blakus vai aiz tā, un tās atbilst šādiem nosacījumiem:

a) minēto zonu izmēri atbilst paredzamajai gaisa kuģu ekspluatācijai;

b) minēto zonu slīpums un slīpuma izmaiņas nerada nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus;

c) minētajās zonās neatrodas objekti, kas varētu radīt nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus. Tas neliedz šajās zonās novietot lūzenas iekārtas, ja tas vajadzīgs, lai atvieglotu gaisa kuģu ekspluatāciju; un

d) ikvienas minētās zonas nestspēja ir pietiekama, lai tā varētu pildīt savas funkcijas.

▼B

1.1.4. Minētās lidlauka zonas un tām tieši piegulošo teritoriju, ko paredzēts izmantot gaisa kuģu manevrēšanai vai novietošanai stāvvietā, projektē tā, lai gaisa kuģus, kuriem konkrētās zonas paredzētas, varētu droši ekspluatēt jebkādos paredzētajos apstākļos, un tās atbilst šādiem nosacījumiem:

a) minēto zonu nestspēja ir pietiekama, lai izturētu slodzi, ko rada tām paredzēto gaisa kuģu atkārtota ekspluatācija, izņemot zonas, ko paredzēts izmantot tikai dažkārt un kam tikai jāspēj noturēt gaisa kuģus;

b) minētas zonas projektē, paredzot ūdens drenāžu un nepieļaujot, ka uzkrājies ūdens varētu radīt nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus;

c) minēto zonu slīpums un slīpuma izmaiņas nerada nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus;

d) minēto zonu virsmas raksturlielumi ir piemēroti tām paredzētajiem gaisa kuģiem; un

e) minētajās zonās neatrodas objekti, kas varētu radīt nepieņemamus riskus gaisa kuģiem. Tas neliedz speciāli norādītās vietās vai zonās novietot šīm zonām vajadzīgo stāvēšanas aprīkojumu.

1.1.5. Citu gaisa kuģiem paredzētu infrastruktūru projektē tā, lai tās izmantošana neradītu nepieņemamus riskus gaisa kuģiem, kas to izmanto.

1.1.6. Būves, celtnes, iekārtas vai noliktavas izvieto un projektē tā, lai tās neradītu nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus.

1.1.7. Neskarot valsts un starptautiskos dzīvnieku aizsardzības noteikumus, nodrošina piemērotus līdzekļus, lai kustības zonā nevarētu iekļūt nepiederošas personas, nepiederoši transportlīdzekļi vai dzīvnieki, kas ir tik lieli, ka var radīt nepieņemamus gaisa kuģu ekspluatācijas riskus.

1.2. Šķēršļu pārlidošanas augstumi

1.2.1. Lai aizsargātu gaisa kuģus, kas gatavojas nosēsties lidlaukā vai pacelties no tā, izveido ielidošanas un izlidošanas maršrutus vai zonas. Šie maršruti vai zonas garantē, ka gaisa kuģi šķēršļus lidlauka apkārtnē pārlido vajadzīgajā augstumā, pienācīgi ņemot vērā vietējos fiziskos raksturlielumus.

1.2.2. Šāds šķēršļu pārlidošanas augstums atbilst lidojuma fāzei un ekspluatācijas veidam, ko veic gaisa kuģis. Nosakot šo augstumu, ņem vērā arī iekārtas, ko izmanto gaisa kuģu atrašanās vietas noteikšanai.

1.3. Ar drošību saistīts lidlauka aprīkojums, tostarp vizuālie un nevizuālie palīglīdzekļi

1.3.1. Palīglīdzekļi atbilst to mērķim, ir atpazīstami un sniedz nepārprotamu informāciju to izmantotājiem visos paredzētajos ekspluatācijas apstākļos.

1.3.2. Paredzētajos ekspluatācijas apstākļos ar drošību saistītais lidlauka aprīkojums funkcionē, kā paredzēts. Ekspluatācijas apstākļos vai sabojāšanās gadījumā ar drošību saistītais lidlauka aprīkojums nerada nepieņemamus riskus aviācijas drošībai.

▼B

1.3.3. Palīglīdzekļus un to elektroapgādes sistēmas konstruē tā, lai to sabojāšanās gadījumā informācijas izmantotāji nesaņemtu neatbilstīgu, maldinošu vai nepietiekamu informāciju vai lai nerastos būtisku pakalpojumu pārtraukumi.

1.3.4. Nodrošina piemērotus aizsardzības līdzekļus, lai izvairītos no šādu palīglīdzekļu sabojāšanas vai to darbības traucēšanas.

1.3.5. Starojuma avoti vai kustīgu vai nekustīgu priekšmetu klātbūtne netraucē vai nelabvēlīgi neietekmē aviācijas sakaru, navigācijas un novērošanas sistēmas.

1.3.6. Attiecīgajiem darbiniekiem dara pieejamu informāciju par ar drošību saistītā lidlauka aprīkojuma ekspluatāciju un izmantošanu, tostarp skaidrus norādījumus, kādos apstākļos var rasties nepieņemami riski aviācijas drošībai.

1.4. Lidlauku dati

1.4.1. Nosaka katra lidlauka un tajā pieejamo pakalpojumu datus, ko regulāri atjaunina.

1.4.2. Dati ir precīzi, salasāmi, pilnīgi un nepārprotami. Nodrošina autentiskumu un atbilstīgu integritātes līmeni.

1.4.3. Datus dara pieejamus izmantotājiem un attiecīgajiem aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem laikus, izmantojot pietiekami drošu un ātru sakaru metodi.

2. EKSPLUATĀCIJA UN PĀRVALDĪBA

2.1. Lidlauka ekspluatanta pienākumi

Lidlauka ekspluatants ir atbildīgs par lidlauka ekspluatāciju. Lidlauka ekspluatanta pienākumi ir šādi:

a) lidlauka ekspluatanta rīcībā – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – ir visi vajadzīgie līdzekļi, lai lidlaukā garantētu drošu gaisa kuģu ekspluatāciju. Minētie līdzekļi cita starpā ir telpas, personāls, aprīkojums un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, piekļuves iespējas attiecīgiem datiem un uzskaite;

b) lidlauka ekspluatants veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka vienmēr ir ievērotas 1. punkta prasības, vai veic attiecīgus pasākumus, lai mazinātu ar neatbilstību saistītus riskus. Nosaka un piemēro procedūras, lai visiem izmantotājiem laikus paziņotu par šādiem pasākumiem;

c) lidlauka ekspluatants – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – izstrādā un īsteno atbilstīgu lidlauka risku pārvaldības programmu attiecībā uz savvaļas dzīvniekiem;

d) lidlauka ekspluatants – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – nodrošina, ka transportlīdzekļu un cilvēku pārvietošanās kustības zonā un citās ekspluatācijas zonās ir saskaņota ar gaisa kuģu kustību, lai izvairītos no sadursmēm un gaisa kuģu bojājumiem;

e) lidlauka ekspluatants nodrošina, ka attiecīgos gadījumos ir izstrādātas un tiek īstenotas procedūras, lai mazinātu riskus, ko rada lidlauka ekspluatācija ziemā, nelabvēlīgos laikapstākļos, sliktas redzamības apstākļos vai naktī;

f) lidlauka ekspluatants vienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām lidlauku pamatprasībām. Minētās organizācijas cita starpā ir gaisa kuģu ekspluatanti, *ANS* sniedzēji, virszemes pakalpojumu sniedzēji, *AMS* sniedzēji un citas organizācijas, kuru darbība vai ražojumi var ietekmēt gaisa kuģu drošību;

▼B

g) lidlauka ekspluatants pārbauda, vai organizācijām, kas iesaistītas gaisa kuģu dzinējsistēmas degvielas/enerģijas uzglabāšanā un gaisa kuģu apgādē ar degvielu/enerģiju, ir procedūras, ar kurām nodrošina, ka gaisa kuģiem tiek piegādāta nekontaminēta un pareizajām specifikācijām atbilstoša dzinējsistēmas degviela/enerģija;

h) ir pieejamas lidlauka aprīkojuma ekspluatācijas un tehniskās apkopes rokasgrāmatas, kuras izmanto praksē un kurās sniegti norādījumi par tehnisko apkopi un remontu, apkalpošanas informācija, traucējummeklēšanas un pārbaudes procedūras;

i) lidlauka ekspluatants – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – izstrādā un īsteno lidlauka avārijas situāciju plānu, kas aptver iespējamās avārijas situācijas, kuras var rasties lidlaukā vai tā apkārtnē. Šis plāns attiecīgā gadījumā ir saskaņots ar pašvaldības avārijas situāciju plānu;

j) lidlauka ekspluatants – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – nodrošina, ka lidlaukā ir atbilstīgs glābšanas un ugunsdzēšanas dienests. Ja notiek incidents vai nelaimes gadījums, šie dienesti reaģē ar pienācīgu operativitāti, un to rīcībā ir vismaz aprīkojums, ugunsdzēšanas līdzekļi un pietiekami daudz darbinieku;

k) lidlauka ekspluatants lidlauka ekspluatācijā un uzturēšanā izmanto tikai apmācītu un kvalificētu personālu un – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – īsteno un uztur mācību un pārbaudes programmas, lai nodrošinātu visa attiecīgā personāla pastāvīgu kompetenci;

l) lidlauka ekspluatants nodrošina, ka ikviena persona, kam atļauts bez pavadības piekļūt kustības zonai vai citām ekspluatācijas zonām, ir atbilstīgi apmācīta un kvalificēta šādai piekļuvei;

m) glābšanas un ugunsdzēšanas dienestu personāls ir pienācīgi apmācīts un kvalificēts darbam lidlauka apstākļos. Lidlauka ekspluatants – tieši vai uz vienošanos pamata ar trešām personām – īsteno un uztur mācību un pārbaudes programmas, lai nodrošinātu šā personāla nepārtrauktu kompetenci; un

n) viss glābšanas un ugunsdzēšanas personāls, kam var būt vajadzība rīkoties aviācijas avārijas situācijās, periodiski apliecina, ka viņu veselības stāvoklis ļauj viņiem apmierinoši veikt savas funkcijas, ņemot vērā darbības veidu. Šajā kontekstā tiklab fiziskās, kā garīgās veselības atbilstība nozīmē, ka personāls necieš no slimībām vai invaliditātes, kas varētu padarīt šo personālu nespējīgu:

— izpildīt uzdevumus, kas jāveic, rīkojoties aviācijas avārijas situācijās,

— jebkurā laikā veikt tam uzticētos pienākumus vai

— pareizi uztvert apkārtni.

2.2. Pārvaldības sistēmas

2.2.1. Atbilstīgi darbības tipam un organizācijas lielumam lidlauka ekspluatants ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu.

▼B

2.2.2. Lidlauka ekspluatants kā daļu no pārvaldības sistēmas, kas minēta 2.2.1. punktā, ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu drošības nepārtrauktas uzlabošanas mērķi. No šīs atgadījumu ziņošanas sistēmas iegūtās informācijas analīzē attiecīgā gadījumā iesaista 2.1. punkta f) apakšpunktā uzskaitītās personas. Atgadījumu ziņošanas sistēma atbilst piemērojamām Savienības tiesībām.

2.2.3. Lidlauka ekspluatants sagatavo lidlauka rokasgrāmatu un darbojas saskaņā ar šo rokasgrāmatu. Šādās rokasgrāmatās ir visas lidlaukam, pārvaldības sistēmai un operatīvā un tehniskās apkopes personāla pienākumu izpildei vajadzīgās instrukcijas, informācija un procedūras.

3. LIDLAUKA APKĀRTNE

3.1.1. Ir nodrošināts, ka gaisa telpā lidlauka kustības zonas apkaimē nav nekādu šķēršļu, lai lidlaukā varētu notikt paredzētā gaisa kuģu ekspluatācija un šķēršļu izveide lidlauka apkārtnē neradītu nepieņemamus riskus. Šajā nolūkā izveido, ievieš un nepārtraukti pārrauga šķēršļu novērošanas virsmas, lai apzinātu par šīm virsmām augstākus objektus.

3.1.2. Konstatējot par minētajām virsmām augstākus objektus, novērtē, vai tie ir vai nav uzskatāmi par nepieņemamu risku. Visus objektus, kas rada nepieņemamu risku, likvidē vai veic attiecīgus risku mazinošus pasākumus, lai aizsargātu gaisa kuģus, kuri izmanto lidlauku.

3.1.3. Par palikušajiem šķēršļiem paziņo, un vajadzības gadījumā tos atbilstīgi marķē un padara redzamus ar gaismām.

3.2. Ar cilvēka darbību un ar zemes izmantošanu saistītos apdraudējumus, gan turpmāk uzskaitītos, gan citus, pārrauga. Šo apdraudējumu radītos riskus novērtē un vajadzības gadījumā mazina:

a) jebkāda apbūve vai zemes izmantošanas pārmaiņas lidlauka zonā;

b) iespējamība, ka šķēršļi var izraisīt turbulenci;

c) bīstamas, dezorientējošas un maldinošas gaismas;

d) žilbinoša gaisma, ko rada lielas un gaismu intensīvi atstarojošas virsmas;

e) tādu zonu izveide, kuras var veicināt savvaļas dzīvnieku aktivitāti lidlauka kustības zonas apkārtnē; vai

f) neredzama starojuma avoti vai kustīgi vai nekustīgi objekti, kas var traucēt vai nelabvēlīgi ietekmēt aviācijas sakaru, navigācijas un novērošanas sistēmu darbību.

3.3. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumiem, kad aviācijas avārijas situācija izveidojas lidlauka apkārtnē, tiek sagatavots avārijas situāciju plāns.

4. VIRSZEMES PAKALPOJUMI

4.1. Virszemes pakalpojumu sniedzēja pienākumi

Virszemes pakalpojumu sniedzējs ir atbildīgs par drošu savu darbību veikšanu lidlaukā. Pakalpojumu sniedzēja pienākumi ir šādi:

a) sniedzēja rīcībā ir visi vajadzīgie līdzekļi, lai lidlaukā garantētu drošu pakalpojuma sniegšanu. Minētie līdzekļi cita starpā ir telpas, personāls, aprīkojums un materiāli;

▼B

b) sniedzējs ievēro procedūras, kas ietvertas lidlauka rokasgrāmatā, tostarp procedūras saistībā ar tā transportlīdzekļu, aprīkojuma un personāla kustību un risku saistībā ar lidlauka ekspluatāciju ziemā, naktī un nelabvēlīgos laikapstākļos;

c) sniedzējs virszemes pakalpojumus sniedz saskaņā ar tā gaisa kuģu ekspluatanta procedūrām un instrukcijām, ko tas apkalpo;

d) sniedzējs nodrošina, ka ir pieejamas virszemes apkalpošanas aprīkojuma ekspluatācijas un tehniskās apkopes rokasgrāmatas, kuras izmanto praksē un kurās sniegti norādījumi par ekspluatāciju, tehnisko apkopi un remontu, apkalpošanas informācija, traucējummeklēšanas un pārbaudes procedūras;

e) sniedzējs izmanto tikai pienācīgi apmācītu un kvalificētu personālu un nodrošina mācību un pārbaudes programmu īstenošanu un uzturēšanu, lai nodrošinātu visa attiecīgā personāla pastāvīgu kompetenci;

f) sniedzējs nodrošina, ka tā personāls ir fiziski un garīgi piemērots apmierinoši pildīt savas funkcijas, ņemot vērā darbības veidu, jo īpaši tā iespējamo ietekmi uz lidojumu drošību un ar to saistīto vispārējo drošību.

4.2. Pārvaldības sistēmas

4.2.1. Atbilstīgi darbības veidam un organizācijas lielumam sniedzējs ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu. Šādu sistēmu koordinē ar lidlauka ekspluatanta pārvaldības sistēmu.

4.2.2. Sniedzējs kā daļu no pārvaldības sistēmas, kas minēta 4.2.1. punktā, ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu drošības nepārtrauktas uzlabošanas mērķi. Neskarot citus ziņošanas pienākumus, pakalpojumu sniedzējs visus atgadījumus pārsūta uz lidlauka ekspluatanta, gaisa kuģa ekspluatanta ziņošanas sistēmu un – attiecīgā gadījumā – uz gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēja ziņošanas sistēmu. Atgadījumu ziņošanas sistēma atbilst piemērojamām Savienības tiesībām.

4.2.3. Sniedzējs izstrādā virszemes pakalpojumu sniegšanas rokasgrāmatu un darbojas saskaņā ar šo rokasgrāmatu. Šādā rokasgrāmatā ir iekļautas visas pakalpojuma sniegšanai, pārvaldības sistēmai un pakalpojuma sniegšanas personāla pienākumu izpildei vajadzīgās instrukcijas, informācija un procedūras.

5. PERONA PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMI (PPP)

5.1. *AMS* (PPP) sniedzējs sniedz savus pakalpojumus saskaņā ar lidlauka rokasgrāmatā ietvertajām procedūrām.

5.2. Atbilstīgi darbības veidam un organizācijas lielumam PPP sniedzējs ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, tostarp drošības pārvaldību, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām.

5.3. PPP sniedzējs slēdz formālas vienošanās ar lidlauka ekspluatantu un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju, kurās apraksta sniedzamo pakalpojumu apjomu.

▼B

5.4. PPP sniedzējs kā daļu no pārvaldības sistēmas, kas minēta 5.2. punktā, ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu drošības nepārtrauktas uzlabošanas mērķi. Neskarot citus ziņošanas pienākumus, sniedzējs visus atgadījumus pārsūta uz lidlauka ekspluatanta ziņošanas sistēmu un – attiecīgā gadījumā – uz gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēja ziņošanas sistēmu.

5.5. PPP sniedzējs piedalās lidlauka ekspluatanta izveidotajās drošības programmās.

6. CITI

Neskarot gaisa kuģu ekspluatanta pienākumus, lidlauka ekspluatants nodrošina, ka, izņemot gaisa kuģu avārijas situācijas, kad gaisa kuģi tiek novirzīti uz rezerves lidlauku, vai citus apstākļus, ko nosaka katrā gadījumā atsevišķi, lidlauku vai tā daļas neizmanto gaisa kuģi, kas neatbilst parastiem darbības apstākļiem paredzētajam lidlauka projektam un ekspluatācijas procedūrām.

▼B

VIII PIELIKUMS

Pamatprasības *ATM/ANS* un gaisa satiksmes vadības dispečeriem

1. GAISA TELPAS IZMANTOŠANA

1.1. Visu gaisa kuģu ekspluatācija, izņemot tos, kuri veic 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētās darbības, visās lidojuma fāzēs vai lidlauka kustības zonā notiek saskaņā ar kopīgiem vispārējiem darbības noteikumiem un piemērojamām procedūrām, kas noteiktas gaisa telpas izmantošanai.

1.2. Visi gaisa kuģi, izņemot tos, kuri veic 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētās darbības, ir aprīkoti ar vajadzīgajiem komponentiem, un tos atbilstīgi ekspluatē. Komponenti, ko izmanto *ATM/ANS* sistēmās, atbilst arī 3. punkta prasībām.

2. PAKALPOJUMI

2.1. Gaisa telpas izmantotājiem aeronavigācijas vajadzībām sniedzamā aeronavigācijas informācija un dati

2.1.1. Dati, ko izmanto kā aeronavigācijas informācijas avotu, ir pietiekami kvalitatīvi, pilnīgi un aktuāli, un tos sniedz laicīgi.

2.1.2. Aeronavigācijas informācija ir precīza, pilnīga, aktuāla, nepārprotama, tā ir no leģitīma avota un ar atbilstīgu integritāti, kā arī izmantotājiem piemērotā formātā.

2.1.3. Šādu aeronavigācijas informāciju gaisa telpas izmantotājiem dara zināmu laicīgi un izmantojot pietiekami uzticamus un ātrus, pret tīšiem un netīšiem sakaru traucējumiem un datu sabojāšanu aizsargātus sakaru līdzekļus.

2.2. Meteoroloģiskā informācija

2.2.1. Dati, ko izmanto kā aviācijas meteoroloģiskās informācijas avotu, ir pietiekami kvalitatīvi, pilnīgi un aktuāli.

2.2.2. Aviācijas meteoroloģiskā informācija ir iespējami precīza, pilnīga, aktuāla, ar atbilstīgu integritāti un nepārprotama, lai tā atbilstu gaisa telpas izmantotāju vajadzībām. Aviācijas meteoroloģiskā informācija nāk no leģitīma avota.

2.2.3. Šādu aviācijas meteoroloģisko informāciju gaisa telpas izmantotājiem dara zināmu laicīgi un izmantojot pietiekami uzticamus un ātrus, pret sakaru traucējumiem un datu sabojāšanu aizsargātus sakaru līdzekļus.

2.3. Gaisa satiksmes pakalpojumi

2.3.1. Dati, ko izmanto kā avotu, sniedzot gaisa satiksmes pakalpojumus, ir pareizi, pilnīgi un aktuāli.

2.3.2. Gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšana ir pietiekami precīza, pilnīga, aktuāla un nepārprotama, lai atbilstu izmantotāju drošības vajadzībām.

2.3.3. Automatizēti instrumenti, kas izmantotājiem sniedz informāciju vai ieteikumus, ir pareizi konstruēti, ražoti un uzturēti, lai nodrošinātu to piemērotību paredzētajiem mērķiem.

▼B

2.3.4. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumi un ar tiem saistītie procesi nodrošina, ka ir atbilstīgs attālums starp gaisa kuģiem, un lidlauka manevrēšanas teritorijā novērš sadursmes starp gaisa kuģiem un šķēršļiem, un vajadzības gadījumā palīdz izvairīties no citiem apdraudējumiem gaisā, un nodrošina tūlītēju un savlaicīgu koordināciju ar visiem attiecīgajiem izmantotājiem un blakusesošajām gaisa telpas daļām.

2.3.5. Saziņa starp gaisa satiksmes dienestiem un gaisa kuģiem un starp attiecīgajām gaisa satiksmes dienestu struktūrvienībām ir savlaicīga, skaidra, pareiza un nepārprotama, aizsargāta pret traucējumiem, visām iesaistītajām personām saprotama un attiecīgā gadījumā vispāratzīta.

2.3.6. Pastāv līdzekļi, kas ļauj konstatēt iespējamas avārijas situācijas un attiecīgā gadījumā sākt efektīvus meklēšanas un glābšanas darbus. Šādi līdzekļi vismaz ietver atbilstīgus trauksmes izziņošanas mehānismus, koordinācijas pasākumus un procedūras, līdzekļus un personālu, lai nodrošinātu efektīvu atbildības rajona pārklājumu.

▼M3

2.3.a Gaisa satiksmes datu pakalpojumi

2.3.a.1. Savāktie gaisa satiksmes dati ir pietiekami kvalitatīvi, pilnīgi, aktuāli, iegūti no leģitīma avota, un tie tiek sniegti laikus.

2.3.a.2. Gaisa satiksmes datu pakalpojumiem nodrošina un uztur pietiekamu veiktspēju attiecībā uz to pieejamību, integritāti, nepārtrauktību un savlaicīgumu, lai apmierinātu to lietotāja vajadzības.

2.3.a.3. Sistēmas un instrumenti, kas nodrošina gaisa satiksmes datu pakalpojumus, ir pareizi konstruēti, ražoti un uzturēti, lai garantētu to piemērotību paredzētajam mērķim.

2.3.a.4. Šādus datus dara zināmus laicīgi un izmantojot pietiekami uzticamus un ātrus, pret tīšiem un netīšiem sakaru traucējumiem un datu sabojāšanu aizsargātus sakaru līdzekļus.

▼B

2.4. Sakaru pakalpojumi

Tiek nodrošināta un uzturēta pietiekama sakaru pakalpojumu veiktspēja pieejamības, integritātes, nepārtrauktības un savlaicīguma ziņā. Pakalpojumi ir ātri un aizsargāti pret datu sabojāšanu un traucējumiem.

2.5. Navigācijas pakalpojumi

Tiek nodrošināts un uzturēts pietiekams navigācijas pakalpojumu veiktspējas līmenis vadīšanas, pozicionēšanas un attiecīgā gadījumā laika koordinācijas informācijas ziņā. Veiktspējas kritēriji ietver pakalpojumu precizitāti, integritāti, avota leģitimitāti, pieejamību un nepārtrauktību.

2.6. Novērošanas pakalpojumi

Novērošanas pakalpojumi nosaka gaisa kuģu atrašanās vietu gaisā, kā arī citu gaisa kuģu un zemes transportlīdzekļu atrašanās vietu lidlaukā, nodrošinot pietiekamu veiktspēju attiecībā uz pakalpojumu precizitāti, integritāti, avota leģitimitāti, nepārtrauktību un noteikšanas iespējamību.

2.7. Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība

Gaisa satiksmes plūsmu taktiskā pārvaldība Savienības līmenī izmanto un sniedz pietiekami precīzu un aktuālu informāciju par plānotās gaisa satiksmes apjomu un īpatnībām, kas ietekmē pakalpojumu sniegšanu, un veic ar satiksmes plūsmu maršrutu maiņu vai aizkavēšanu saistīto koordināciju un sarunas, lai mazinātu risku, ka gaisā vai lidlaukos varētu rasties pārslodzes situācijas. Lai optimizētu pieejamo kapacitāti gaisa

▼B

telpas izmantošanā un lai uzlabotu gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības procesus, īsteno plūsmu pārvaldību. Šādas pārvaldības pamatā ir drošība, pārredzamība un efektivitāte, nodrošinot, ka kapacitātes piešķiršana ir elastīga un savlaicīga, ievērojot Eiropas aeronavigācijas plānu.

Regulas 43. pantā minētie pasākumi attiecībā uz plūsmu pārvaldību atbalsta aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju, lidlauku ekspluatantu un gaisa telpas izmantotāju ekspluatācijas lēmumus un aptver šādas jomas:

a) lidojumu plānošanu;

b) pieejamās gaisa telpas kapacitātes izmantošanu visās lidojuma fāzēs, ieskaitot laika nišu piešķiršanu maršrutā;

c) vispārējās gaisa satiksmes maršrutu izmantošanu, tostarp:

— vienotas maršrutu un satiksmes izvietojuma publikācijas izveidošanu,

— vispārējās gaisa satiksmes novirzīšanu no noslogotiem apgabaliem un

— prioritātes noteikšanu vispārējās gaisa satiksmes piekļuvei gaisa telpai, jo īpaši noslogotības un krīzes laikā; un

d) lidojumu plānu un lidostu laika nišu atbilstību un vajadzības gadījumā nepieciešamo koordināciju ar blakus esošiem reģioniem.

▼M3

2.8. Gaisa telpas pārvaldība

Konkrētu gaisa telpas daļu piešķiršanu noteiktai izmantošanai pārrauga, koordinē un izziņo laicīgi, lai jebkuros apstākļos mazinātu risku, ka zūd distance starp gaisa kuģiem. Ņemot vērā dalībvalstu atbildībā esošu militāro darbību un ar to saistītu aspektu organizāciju, gaisa telpas pārvaldība arī atbalsta *ICAO* aprakstītās un ar Regulu (ES) 2024/2803 īstenotās gaisa telpas elastīgas izmantošanas koncepcijas vienveidīgu piemērošanu, lai veicinātu gaisa telpas un gaisa satiksmes pārvaldību kopējās transporta politikas kontekstā.

▼B

2.9. Lidojuma procedūru izstrāde

Lidojuma procedūras pienācīgi izstrādā, apseko un validē, pirms var sākt to pielietošanu un tās var izmantot gaisa kuģi.

3. SISTĒMAS UN KOMPONENTI

3.1. Vispārīgi noteikumi

ATM/ANS sistēmas un *ATM/ANS* komponenti, kas nodrošina saistītas informācijas apmaiņu ar gaisa kuģiem un uz zemes, ir pareizi konstruētas, ražotas, uzstādītas, uzturētas, aizsargātas pret neatļautu iejaukšanos un ekspluatētas, lai nodrošinātu, ka tās ir derīgas paredzētajiem mērķiem.

Sistēmas un procedūras jo īpaši ietver tās, kas vajadzīgas, lai atbalstītu šādas funkcijas un pakalpojumus:

a) gaisa telpas pārvaldība;

b) gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība;

▼B

c) gaisa satiksmes pakalpojumi, jo īpaši lidojumu datu apstrādes sistēmas, novērošanas datu apstrādes sistēmas un cilvēka un mašīnas saskarnes sistēmas;

d) sakari, tostarp zeme-zeme/kosmoss, gaiss-zeme un gaiss-gaiss/kosmoss sakari;

e) navigācija;

f) novērošana;

g) aeronavigācijas informācijas pakalpojumi; un

h) meteoroloģiskie pakalpojumi.

3.2. Sistēmu un komponentu integritāte, veiktspēja un drošums

Neatkarīgi no tā, vai tie atrodas gaisa kuģī, uz zemes vai kosmosā, sistēmu un komponentu integritāte un ar drošību saistītā veiktspēja ir piemērota paredzētajam mērķim. Sistēmas un komponenti visos paredzamajos ekspluatācijas apstākļos un visā ekspluatācijas laikā atbilst nepieciešamajam ekspluatācijas veiktspējas līmenim.

ATM/ANS sistēmas un *ATM/ANS* komponentus konstruē, izstrādā, uztur un ekspluatē, izmantojot atbilstīgas un validētas procedūras, tā, lai vienmēr un visās lidojuma fāzēs nodrošinātu Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības tīkla (*EATMN*) sekmīgu darbību. Sekmīgu darbību var raksturot jo īpaši kā apmaiņu ar informāciju, tai skaitā ar attiecīgu informāciju par ekspluatācijas stāvokli, informācijas kopīgu izpratni, salīdzināmas apstrādes darbības un saistītās procedūras, kas ļauj veikt kopējās saskaņotās ekspluatācijas darbības visā *EATMN* vai tā daļā.

EATMN, tā sistēmas un to komponenti koordinētā veidā atbalsta jaunas saskaņotas un validētas darbības koncepcijas, kas uzlabo aeronavigācijas pakalpojumu kvalitāti, ilgtspējību un efektivitāti, it īpaši drošības un jaudas ziņā.

EATMN, tā sistēmas un to komponenti atbalsta pakāpenisku civilmilitārās koordinācijas īstenošanu, ciktāl tas ir vajadzīgs, lai efektīvi pārvaldītu gaisa telpu un gaisa satiksmes plūsmu un lai visi lietotāji varētu droši un efektīvi izmantot gaisa telpu, realizējot gaisa telpas elastīgas izmantošanas koncepciju.

Lai sasniegtu minētos mērķus, *EATMN*, tā sistēmas un to komponenti atbalsta savlaicīgu apmaiņu ar pareizu un konsekventu informāciju, kas ietver visas lidojuma fāzes, starp civilajām un militārajām iestādēm, neskarot drošības vai aizsardzības politikas intereses, tostarp konfidencialitātes prasības.

3.3. Sistēmu un komponentu konstrukcija

3.3.1. Sistēmas un komponentus konstruē tā, lai tie atbilstu piemērojamām drošuma un drošības prasībām.

3.3.2. Sistēmas un komponentus – skatot tos gan kopā, gan atsevišķi, gan savstarpējā saistībā – konstruē tā, lai pastāvētu apgriezti proporcionāla attiecība starp iespējamību, ka jebkāda atteice var izraisīt pilnīgu sistēmas atteici, un atteices seku nopietnību attiecībā uz pakalpojumu drošību.

3.3.3. Sistēmas un komponentus – skatot tos gan atsevišķi, gan savstarpējā kombinācijā – konstruē, ņemot vērā ar cilvēka spējām un veiktspēju saistītus ierobežojumus.

▼B

3.3.4. Sistēmas un komponentus konstruē tā, lai tie un tajos esošie dati būtu aizsargāti pret kaitīgu mijiedarbību ar iekšējiem un ārējiem elementiem.

3.3.5. Personālam skaidri, konsekventi un nepārprotami dara zināmu sistēmu un komponentu ražošanai, uzstādīšanai, ekspluatācijai un uzturēšanai vajadzīgo informāciju, kā arī informāciju par nedrošiem apstākļiem.

3.4. Nemainīgs pakalpojumu līmenis

Sistēmu un komponentu drošības līmeņus uztur vienādus, sniedzot pakalpojumu, kā arī veicot izmaiņas pakalpojumā.

4. GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU KVALIFIKĀCIJA

4.1. Vispārīgi noteikumi

Personas, kas mācās par gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kā arī gaisa satiksmes vadības studenti ir pietiekami izglītoti un sasnieguši pietiekamu fizisku un garīgu briedumu, lai apgūtu, saglabātu un pierādītu attiecīgās teorētiskās zināšanas un prasmes.

4.2. Teorētiskās zināšanas

4.2.1. Gaisa satiksmes vadības dispečeri apgūst un uztur zināšanas līmenī, kas ir pietiekams, lai izpildītu savas funkcijas, un samērīgs ar riskiem, kuri ir saistīti ar pakalpojuma veidu.

4.2.2. Teorētisku zināšanu apguvi un iegaumēšanu pierāda apmācību laikā veiktos pastāvīgos novērtējumos vai atbilstīgos eksāmenos.

4.2.3. Uztur attiecīgu teorētisku zināšanu līmeni. Atbilstību pierāda regulāros novērtējumos vai eksāmenos. Eksāmenu biežums ir samērīgs ar riska līmeni, kas saistīts ar pakalpojuma veidu.

4.3. Prasmes

4.3.1. Gaisa satiksmes vadības dispečers iegūst un uztur prasmes, kas nepieciešamas, lai viņš spētu veikt savas funkcijas. Šīs prasmes ir samērīgas ar riskiem, kas saistīti ar pakalpojuma veidu, un aptver vismaz šādas jomas, ja tās atbilst veicamajām funkcijām:

a) ekspluatācijas procedūras;

b) ar uzdevumiem saistīti aspekti;

c) ārkārtas un avārijas situācijas; un

d) cilvēkfaktori.

4.3.2. Gaisa satiksmes vadības dispečers pierāda spējas izpildīt saistītās procedūras un uzdevumus kompetences līmenī, kas atbilst veicamajām funkcijām.

4.3.3. Uztur pietiekamu prasmju kompetences līmeni. Atbilstību pārbauda regulāros novērtējumos. Minēto novērtējumu biežums ir samērīgs ar sarežģītību un riska līmeni, kas saistīti ar pakalpojuma veidu un veicamajiem uzdevumiem.

▼B

4.4. Valodu zināšanas

4.4.1. Gaisa satiksmes vadības dispečers pierāda prasmi runāt angļu valodā un saprast to tādā līmenī, lai spētu efektīvi komunicēt gan balss kontakta (pa tālruni/radiotelefonu), gan klātienes situācijās par konkrētiem un ar darbu saistītiem tematiem, tostarp avārijas situācijās.

4.4.2. Ja tas vajadzīgs gaisa satiksmes pakalpojumu (*ATS*) nodrošināšanai noteiktā gaisa telpas daļā, gaisa satiksmes vadības dispečers spēj runāt arī attiecīgās valsts valodā(-ās) un saprast to/tās iepriekš aprakstītajā līmenī.

4.5. Lidojumu simulācijas trenažieru iekārtas (*STD*)

Ja praktiskām apmācībām, kas aptver situāciju apzināšanu un cilvēkfaktorus, vai prasmju apgūšanas vai to uzturēšanas pierādīšanai izmanto *STD*, to veiktspējas līmenis ir tāds, kas ļauj adekvāti simulēt apgūstamajām iemaņām atbilstīgu darba vidi un operatīvās situācijas.

4.6. Mācību kurss

4.6.1. Mācības notiek mācību kursos, kas var ietvert teorētiskas un praktiskas nodarbības, tostarp mācības *STD*, ja tās ir paredzētas.

4.6.2. Katram mācību veidam sagatavo un apstiprina mācību kursu.

4.7. Instruktori

4.7.1. Teorētiskas nodarbības vada attiecīgi kvalificēti instruktori. Viņi:

a) ir ieguvuši atbilstīgas zināšanas jomā, kurā paredzētas teorētiskās nodarbības; un

b) ir pierādījuši spēju izmantot atbilstīgas apmācību metodes.

4.7.2. Praktiskas nodarbības vada atbilstīgi kvalificēti instruktori, kam ir šāda kvalifikācija:

a) viņi atbilst teorētisko zināšanu un pieredzes prasībām, kas atbilst rīkotajām nodarbībām;

b) viņi ir pierādījuši spēju pasniegt un izmantot atbilstīgas apmācību metodes;

c) viņi ir praktizējuši apmācību metodes, ko paredzēts izmantot apgūstamo procedūru apguvē; un

d) viņi regulāri piedalās kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās, lai nodrošinātu mācīšanas kompetences uzturēšanu.

4.7.3. Praktisko nodarbību instruktoriem turklāt ir vai ir bijušas tiesības strādāt par gaisa satiksmes vadības dispečeriem.

4.8. Vērtētāji

4.8.1. Personas, kas atbild par gaisa satiksmes vadības dispečeru prasmju novērtēšanu:

a) ir pierādījušas spēju novērtēt gaisa satiksmes vadības dispečeru sniegumu un veikt testus un pārbaudes; un

▼B

b) regulāri paaugstina kvalifikāciju, lai nodrošinātu atbilstīgu novērtēšanas standartu uzturēšanu.

4.8.2. Prasmju vērtētājiem turklāt ir vai ir bijušas tiesības strādāt par gaisa satiksmes vadības dispečeriem tajās jomās, kurās jāveic novērtējums.

4.9. Gaisa satiksmes vadības dispečera veselības stāvokļa atbilstība

4.9.1. Visi gaisa satiksmes vadības dispečeri regulāri iztur veselības stāvokļa atbilstības pārbaudi, lai pierādītu, ka viņi spēj pietiekami labi veikt savas funkcijas. Lai pierādītu veselības stāvokļa atbilstību, veic atbilstīgu novērtējumu, ņemot vērā iespējamu ar vecumu saistītu garīgās un fiziskās veselības pasliktināšanos.

4.9.2. Personu, kas sniedz gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojumus, veselības – tostarp fiziskās un garīgās veselības – atbilstības pārbaudē cita starpā tiek pierādīts, ka persona necieš no slimībām vai invaliditātes, kas padara viņu nespējīgu:

a) pienācīgi izpildīt uzdevumus, kas jāveic, lai sniegtu *ATC* pakalpojumu;

b) jebkurā laikā veikt uzticētos pienākumus; vai

c) pareizi uztvert savu apkārtni.

4.9.3. Ja veselības pārbaudi nevar pilnībā izturēt, drīkst izmantot tādus kompensācijas pasākumus, ar ko nodrošina līdzvērtīgu drošību.

5. PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI UN MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS

5.1. Pakalpojumus nesniedz, ja nav ievēroti šādi nosacījumi:

a) pakalpojumu sniedzēja rīcībā, tieši vai pamatojoties uz līgumu ar trešām personām, ir līdzekļi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu pakalpojuma mērogu un apjomu. Minētie līdzekļi cita starpā ir: sistēmas, telpas, ieskaitot energoapgādi, vadības struktūra, personāls, iekārtas un to tehniskā apkope, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, attiecīgu datu pieejamība un uzskaite;

b) pakalpojumu sniedzējs izstrādā un atjaunina pārvaldības un darbības rokasgrāmatas attiecīgo pakalpojumu sniegšanai un darbojas saskaņā ar šīm rokasgrāmatām. Šādās rokasgrāmatās ir visas ekspluatācijai, pārvaldības sistēmai un operatīvā personāla pienākumu izpildei vajadzīgās instrukcijas, informācija un procedūras;

▼M3

c) atbilstīgi darbības veidam un organizācijas lielumam pakalpojumu sniedzējs ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošuma un drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu;

▼B

d) pakalpojumu sniedzējs nodarbina tikai atbilstīgi kvalificētu un profesionāli sagatavotu personālu un īsteno un uztur personāla mācību un pārbaužu programmas;

e) lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pakalpojumu sniedzējs izveido oficiālus sakarus ar visām ieinteresētajām personām, kas var tieši ietekmēt tā pakalpojumu drošību;

▼B

f) pakalpojumu sniedzējs izstrādā un īsteno darbnepārtrauces plānu, kas aptver avārijas un ārkārtas situācijas, kuras var rasties saistībā ar sniedzamajiem pakalpojumiem, tostarp tādu notikumu gadījumā, kuru rezultātā tā darbības būtiski pasliktinās vai tiek pārtrauktas;

g) pakalpojumu sniedzējs kā daļu no pārvaldības sistēmas, kas minēta c) apakšpunktā, ievieš atgadījumu ziņošanas sistēmu, lai sekmētu drošības nepārtrauktas uzlabošanas mērķi. Atgadījumu ziņošanas sistēma atbilst piemērojamam Savienības tiesībām; un

h) pakalpojumu sniedzējs paredz kārtību, lai pārliecinātos, ka sistēmas un komponenti, ko tas ekspluatē, vienmēr atbilst drošības darbības prasībām.

5.2. *ATC* pakalpojumu nesniedz, ja nav ievēroti šādi nosacījumi:

a) *ATC* pakalpojuma sniegšanā iesaistītā personāla noguruma novēršanai ievieš dežūru sistēmu. Dežūru sistēmā ņem vērā dežūru periodus, dežūru ilgumu un pielāgotus atpūtas periodus. Dežūru sistēmā paredzētajos ierobežojumos ņem vērā attiecīgus faktorus, kas rada nogurumu, piemēram, jo īpaši negulēšanu, diennakts ciklu traucējumus, nakts dežūras, kumulatīvo dežūru ilgumu konkrētos laikposmos, kā arī pienākumu sadalījumu personāla starpā;

b) *ATC* pakalpojumu sniegšanā iesaistītā personāla stresa novēršanai izmanto izglītojošas un profilakses programmas;

c) *ATC* pakalpojumu sniedzējs ir izveidojis procedūras, lai pārliecinātos, ka nav traucētas *ATC* pakalpojumu sniegšanā iesaistītā personāla kognitīvās spējas vai nemazinās veselības stāvokļa atbilstība darbam; un

d) plānojot un īstenojot darbības, *ATC* pakalpojumu sniedzējs ņem vērā operatīvos un tehniskos ierobežojumus un ar cilvēkfaktoru saistītos principus.

5.3. Sakaru, navigācijas un/vai novērošanas pakalpojumus nesniedz, ja nav ievērots šāds nosacījums:

pakalpojumu sniedzējs laikus informē attiecīgos gaisa telpas izmantotājus un *ATS* struktūrvienības par *ATS* kontekstā sniegto pakalpojumu operatīvo statusu (un tā pārmaiņām).

5.4. Mācību organizācijas

Mācību organizācija, kas nodrošina apmācību personālam, kas sniedz *ATC* pakalpojumus, atbilst šādām prasībām:

a) tai ir visi līdzekļi, kas vajadzīgi, lai pildītu ar tās darbību saistītos pienākumus. Minētie līdzekļi cita starpā ir: telpas, personāls, aprīkojums, metodika, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, piekļuve attiecīgiem datiem un uzskaite;

b) atbilstīgi nodrošinātās apmācības veidam un organizācijas lielumam ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus, tostarp riskus saistībā ar mācību standartu, un pastāvīgi censtos uzlabot šo sistēmu; un

▼B

c) vajadzības gadījumā vienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu šajā pielikumā paredzētajām pamatprasību ievērošanu.

6. AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTI UN AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRI

6.1. Aviācijas medicīnas eksperti

Aviācijas medicīnas ekspertiem jābūt:

a) kvalificētiem un licencētiem nodarboties ar ārsta praksi;

b) apmācītiem aviācijas medicīnā un regulārās aviācijas medicīnas kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās, lai nodrošinātu atbilstīgu novērtēšanas standartu uzturēšanu; un

c) apguvušiem praktiskās zināšanas un pieredzi saistībā ar apstākļiem, kādos gaisa satiksmes vadības dispečeri veic savus pienākumus.

6.2. Aviācijas medicīnas centri

Aviācijas medicīnas centriem jāatbilst šādām prasībām:

a) tiem jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai veiktu visus pienākumus, kas saistīti ar to tiesībām. Minētie līdzekļi cita starpā ir: telpas, personāls, iekārtas, instrumenti un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, attiecīgu datu pieejamība un uzskaite;

b) atbilstīgi darbības veidam un organizācijas lielumam tie ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas paredzēta, lai nodrošinātu atbilstību šajā pielikumā paredzētajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi uzlabotu šo sistēmu; un

c) vajadzības gadījumā vienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu šajā pielikumā paredzētajām prasību ievērošanu.

▼M3

7. FINANSIĀLĀ STABILITĀTE, ATBILDĪBA, APDROŠINĀŠANAS SEGUMA PRASĪBAS, ĪPAŠUMTIESĪBAS UN ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

Lai nodrošinātu drošu un nepārtrauktu pakalpojumu sniegšanu, *ATM/ANS* sniedzēji:

a) pierāda pietiekamu finansiālo stabilitāti;

b) ir ieguvuši atbilstošu civiltiesiskās atbildības un apdrošināšanas segumu, ņemot vērā to juridisko statusu un pieejamā komerciālās apdrošināšanas seguma līmeni; un

c) atbilst piemērojamām īpašumtiesību un organizatoriskās struktūras prasībām nolūkā novērst interešu konfliktus, lai nodrošinātu nediskriminējošu pakalpojumu sniegšanu.

▼B

IX PIELIKUMS

Pamatprasības bezpilota gaisa kuģiem

1. BEZPILOTA GAISA KUĢU KONSTRUĒŠANAS, RAŽOŠANAS, TEHNISKĀS APKOPES UN EKSPLUATĀCIJAS PAMATPRASĪBAS

1.1. Bezpilota gaisa kuģa ekspluatantam un tālvadības pilotam jāzina piemērojamie Savienības un valsts noteikumi, kuri saistīti ar plānoto ekspluatāciju, jo īpaši attiecībā uz drošumu, privātumu, datu aizsardzību, atbildību, apdrošināšanu, drošību un vides aizsardzību. Minētajam ekspluatantam un tālvadības pilotam jāspēj garantēt ekspluatācijas drošība un drošs bezpilota gaisa kuģa attālums no cilvēkiem uz zemes un no citiem gaisa telpas izmantotājiem. Tas ietver ražotāja nodrošināto ekspluatācijas instrukciju, bezpilota gaisa kuģu drošas un videi draudzīgas ekspluatācijas gaisa telpā un visu attiecīgo bezpilota gaisa kuģa darbības funkciju, kā arī piemērojamo gaisa telpas izmantošanas un *ATM/ANS* procedūru noteikumu labu pārzināšanu.

1.2. Bezpilota gaisa kuģim jābūt konstruētam un būvētam tā, lai tas būtu piemērots tā iecerētajām funkcijām un to varētu ekspluatēt un regulēt un tam varētu veikt tehnisko apkopi, nepakļaujot cilvēkus riskam.

1.3. Ja tas nepieciešams, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar drošumu, privātumu, personas datu aizsardzību, drošību vai vidi un kas izriet no ekspluatēšanas, bezpilota gaisa kuģim jābūt atbilstošajām un konkrētajām īpatnībām un funkcijām, ar kurām ņem vērā privātuma principus un integrētu personas datu aizsardzību un personas datu aizsardzību pēc noklusējuma. Atkarībā no vajadzībām minētajām īpatnībām un funkcijām jānodrošina iespēja viegli identificēt gaisa kuģi un ekspluatācijas veidu un nolūku, kā arī jānodrošina, ka tiek ievēroti piemērojamie ierobežojumi, aizliegumi vai nosacījumi, jo īpaši attiecībā uz ekspluatāciju konkrētās ģeogrāfiskās zonās, pārsniedzot noteiktus attālumus no ekspluatanta vai noteiktos augstumos.

1.4. Organizācijai, kas ir atbildīga par bezpilota gaisa kuģa ražošanu vai tirdzniecību, jāsniedz bezpilota gaisa kuģa ekspluatantam un attiecīgā gadījumā tehniskās apkopes organizācijai informācija par to, kādai ekspluatācijai attiecīgais bezpilota gaisa kuģis ir konstruēts, informācija par ierobežojumiem, kā arī nepieciešamā informācija minētā gaisa kuģa drošai ekspluatācijai, tostarp informācija par ekspluatācijas un vides raksturlielumiem, lidojumderīguma ierobežojumiem un avārijas procedūrām. Šo informāciju sniedz skaidri, konsekventi un nepārprotami. Tādu bezpilota gaisa kuģu operatīvajām spējām, ko var izmantot ekspluatācijā, kuras veikšanai nav nepieciešams sertifikāts vai deklarācija, ir jābūt tādām, kas dod iespēju ieviest ierobežojumus, kuri atbilst šādai ekspluatācijai piemērojamiem gaisa telpas noteikumiem.

2. BEZPILOTA GAISA KUĢU KONSTRUĒŠANAS, RAŽOŠANAS, TEHNISKĀS APKOPES UN EKSPLUATĀCIJAS PAPILDU PAMATPRASĪBAS, KAS MINĒTAS 56. PANTA 1. UN 5. PUNKTĀ

Ņemot vērā 1. pantā izklāstītos mērķus, lai cilvēkiem uz zemes un citiem gaisa telpas izmantotājiem bezpilota gaisa kuģa ekspluatēšanas laikā garantētu drošību, jāievēro turpmāk izklāstītās prasības, vajadzības gadījumā ņemot vērā darbības riska līmeni.

▼B

2.1. Lidojumderīgums

2.1.1. Bezpilota gaisa kuģim jābūt konstruētam tā vai tam jābūt tādām konstrukcijas pazīmēm vai detaļām, lai varētu pienācīgi apliecināt personas, kas ekspluatē bezpilota gaisa kuģi, vai trešo personu, tostarp īpašuma, drošību gaisā vai uz zemes.

2.1.2. Bezpilota gaisa kuģu integritātei visos paredzamajos lidojuma apstākļos jābūt samērīgai ar risku.

2.1.3. Bezpilota gaisa kuģim jābūt droši vadāmam un manevrējamam tā, kā nepieciešams visos paredzamajos ekspluatācijas apstākļos, tostarp pēc vienas vai – attiecīgā gadījumā – vairāku sistēmu atteices. Pienācīgi jāņem vērā cilvēkfaktora apsvērumi, jo īpaši pieejamās zināšanas par faktoriem, kas sekmē to, ka cilvēki droši ekspluatē tehnoloģijas.

2.1.4. Bezpilota gaisa kuģiem un to dzinējiem, propelleriem, daļām, neuzstādītām ierīcēm un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīcēm jādarbojas tā, kā paredzēts, jebkuros paredzamos ekspluatācijas apstākļos, visas tādas ekspluatācijas laikā, kādai šis gaisa kuģis ir konstruēts, un pietiekami pārsniedzot to.

2.1.5. Bezpilota gaisa kuģiem un to dzinējiem, propelleriem, daļām, neuzstādītām ierīcēm un bezpilota gaisa kuģu tālvadības ierīcēm, aplūkojot atsevišķi un savstarpējā saistībā, jābūt konstruētām tā, lai atteices stāvokļa iespējamība un tā seku nopietnība attiecībā uz cilvēkiem uz zemes un citiem gaisa telpas izmantotājiem būtu mazināta, balstoties un 4. panta 2. punktā noteiktajiem principiem.

2.1.6. Jebkādām bezpilota gaisa kuģa tālvadības ierīcēm, ko izmanto ekspluatācijā, jābūt tādām, kas atvieglo lidojumu veikšanu, tostarp tajās jābūt līdzekļiem situācijas apzināšanas nodrošināšanai, kā arī visu paredzamu un avārijas situāciju pārvarēšanai.

2.1.7. Organizācijām, kas iesaistītas bezpilota gaisa kuģu, dzinēju un propelleru konstruēšanā, jāveic piesardzības pasākumi, lai mazinātu apdraudējumu, ko rada gan iekšēji bezpilota gaisa kuģa un tā sistēmu apstākļi, gan ārēji apstākļi kuri, kā liecina pieredze, ietekmē drošību. Tas ietver aizsardzību pret elektronisku līdzekļu radītiem traucējumiem.

2.1.8. Ražošanas procesiem, materiāliem un komponentiem, ko izmanto bezpilota gaisa kuģu ražošanā, jānodrošina atbilstīgas un reproducējamas īpašības un veiktspēja, kuras atbilst konstrukcijas īpašībām.

2.2. Organizācijas

Organizācijas, kas ir iesaistītas bezpilota gaisa kuģu konstruēšanā, ražošanā, tehniskajā apkopē, ekspluatēšanā, saistītos pakalpojumos un mācībās, izpilda turpmāk izklāstītos nosacījumus.

a) Organizācijai jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi tās darbības jomai, un jānodrošina atbilstība ar tās darbību saistītajām pamatprasībām un 58. pantā minētajiem deleģētajiem aktiem un 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

b) Organizācijai jāievieš un jāuztur pārvaldības sistēma, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajām pamatprasībām, pārvaldītu drošības riskus un pastāvīgi censtos uzlabot šo sistēmu. Šādai pārvaldības sistēmai jābūt samērīgai ar organizācijas darbības veidu un lielumu.

c) Organizācijai kā daļa no drošības pārvaldības sistēmas jāievieš atgadījumu ziņošanas sistēma, lai sekmētu nepārtrauktu drošības uzlabošanu. Šādai ziņošanas sistēmai jābūt samērīgai ar organizācijas darbības veidu un lielumu.

d) Organizācijai vajadzības gadījumā jāvienojas ar citām attiecīgām organizācijām, lai nodrošinātu pastāvīgu attiecīgo pamatprasību ievērošanu.

2.3. Personas, kas iesaistītas bezpilota gaisa kuģa ekspluatācijā

Jebkurai personai, kas iesaistīta bezpilota gaisa kuģa ekspluatācijā, tostarp tālvadības pilotam, ir zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu ekspluatācijas drošību, un kas ir atbilstošas ar ekspluatācijas veidu saistītajam riskam. Šī persona iztur arī veselības stāvokļa atbilstības pārbaudi, ja tas ir nepieciešams ar attiecīgo ekspluatāciju saistīto risku mazināšanai.

2.4. Ekspluatācija

2.4.1. Bezpilota gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par ekspluatāciju, un viņam jāveic visas atbilstīgās darbības, lai nodrošināt ekspluatācijas drošumu.

2.4.2. Lidojums jāveic saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, noteikumiem un procedūrām, kas attiecas uz viņa pienākumiem un kas noteikti attiecībā uz teritoriju, gaisa telpu, lidlaukiem vai vietām, kuras paredzēts izmantot, un attiecīgā gadījumā uz saistītajām *ATM/ANS* sistēmām.

2.4.3. Ekspluatācijā ar bezpilota gaisa kuģiem jānodrošina uz zemes esošo trešo personu un citu gaisa telpas izmantotāju drošība un jāmazina riski, ko rada nelabvēlīgi ārēji un iekšēji apstākļi, tostarp vides apstākļi, visās lidojuma fāzēs ievērojot pienācīgu atstatumu.

2.4.4. Bezpilota gaisa kuģis jāizmanto tikai tad, ja tas ir lidojumderīgs un ja iekārtas un citi komponenti un pakalpojumi, kas nepieciešami paredzētajai ekspluatācijai, ir pieejami un darba kārtībā.

2.4.5. Bezpilota gaisa kuģim un bezpilota gaisa kuģa ekspluatācijai ir jāatbilst attiecīgajām Savienības tiesību aktos garantētajām tiesībām.

2.4.6. Bezpilota gaisa kuģa ekspluatantam jānodrošina, ka gaisa kuģim ir nepieciešamās navigācijas, sakaru, novērošanas, konstatēšanas un izvairīšanās iekārtas, kā arī jebkuras citas iekārtas, ko uzskata par vajadzīgām plānotā lidojuma drošībai, ņemot vērā ekspluatācijas veidu, gaisa satiksmes noteikumus un gaisa telpas izmantošanas noteikumus, ko piemēro visās lidojuma fāzēs.

▼B

2.5. Ar elektromagnētisko savietojamību un radiofrekvenču spektru saistītas pamatprasības bezpilota gaisa kuģiem, kā arī saistītiem dzinējiem, propelleriem, daļām un neuzstādītām ierīcēm, kuru konstrukcija ir sertificēta saskaņā ar 56. panta 1. punktu un kurus paredzēts ekspluatēt tikai tajās frekvencēs, kas saskaņā ar Starptautiskās Telesakaru savienības Radionoteikumiem piešķirtas aizsargātai izmantošanai aeronavigācijas vajadzībām

2.5.1. Minētos bezpilota gaisa kuģus, dzinējus, propellerus, daļas un neuzstādītas ierīces konstruē un ražo tā, lai, ņemot vērā jaunākos sasniegumus, nodrošinātu, ka:

a) to ģenerētie elektromagnētiskie traucējumi nepārsniedz līmeni, virs kura radio un telesakaru ierīces vai citas ierīces nevar darboties, kā paredzēts; un

b) tiem ir tāds elektromagnētisko traucējumu izturības līmenis, kas ļauj tiem darboties, neradot nepieņemamu pasliktinājumu to paredzētajā lietojumā.

2.5.2. Minētos bezpilota gaisa kuģus, dzinējus, propellerus, daļas un neuzstādītas ierīces konstruē un ražo tā, lai, ņemot vērā jaunākos sasniegumus, nodrošinātu, ka tie efektīvi izmanto radiofrekvenču spektru un atbalsta tā lietderīgu izmantošanu nolūkā izvairīties no kaitīgas iejaukšanās.

3. VIDES PAMATPRASĪBAS BEZPILOTA GAISA KUĢIEM

Bezpilota gaisa kuģi atbilst III pielikumā izklāstītajām vides raksturlielumu prasībām.

4. PAMATPRASĪBAS BEZPILOTA GAISA KUĢU UN TO EKSPLUATANTU REĢISTRĀCIJAI UN BEZPILOTA GAISA KUĢU MARĶĒŠANAI

4.1. Neskarot Čikāgas konvencijā paredzētās dalībvalstu saistības, bezpilota gaisa kuģus, uz kuru konstrukciju attiecas sertifikācija, ievērojot 56. panta 1. punktu, reģistrē saskaņā ar 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

4.2. Bezpilota gaisa kuģu ekspluatantus reģistrē saskaņā ar 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem, ja tie ekspluatē kādu no šādiem bezpilota gaisa kuģiem:

a) bezpilota gaisa kuģis, kas sadursmes gadījumā var pārnest uz cilvēku kinētisko enerģiju, kas pārsniedz 80 džoulus;

b) bezpilota gaisa kuģis, kura ekspluatācija rada riskus privātumam, personas datu aizsardzībai, drošībai vai videi;

c) bezpilota gaisa kuģis, uz kura konstrukciju attiecas sertifikācija, ievērojot 56. panta 1. punktu.

4.3. Ja piemēro reģistrēšanas prasību, ievērojot 4.1. vai 4.2. punktu, attiecīgo bezpilota gaisa kuģi individuāli marķē un identificē saskaņā ar 57. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

▼B

X PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
1. panta 1. punkts	2. panta 1. un 2. punkts
1. panta 2. punkts	2. panta 3. punkts
1. panta 3. punkts	2. panta 5. punkts
2. pants	1. pants
3. pants	3. pants
4. panta 1. punkta a) apakšpunkts	2. panta 1. punkta a) apakšpunkts
4. panta 1. punkta b) apakšpunkts	2. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts
4. panta 1. punkta c) apakšpunkts	2. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punkts
—	2. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkts
4. panta 1. punkta d) apakšpunkts	2. panta 1. punkta c) apakšpunkts
4. panta 2. punkts	2. panta 2. punkts
4. panta 3. punkts	2. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts
4. panta 3.a punkts	2. panta 1. punkta d) un e) apakšpunkts un 2. punkts
—	2. panta 4. punkts
—	2. panta 6. punkts
4. panta 3.b punkts	2. panta 7. punkts
4. panta 3.c punkts	2. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 2. punkts
4. panta 4. un 5. punkts	2. panta 3. punkta d) apakšpunkts
4. panta 6. punkts	—
—	2. panta 8.–11. punkts
—	4. pants
—	5. pants
—	6. pants
—	7. pants
—	8. pants

▼B

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
5. panta 1., 2. un 3. punkts	9.–16. pants
5. panta 4. punkta a) un b) apakšpunkts	18. panta 2. punkts
5. panta 4. punkta c) apakšpunkts	18. panta 1. punkta b) apakšpunkts
—	18. panta 1. punkta a) apakšpunkts
5. panta 5. punkts	17. un 19. pants
5. panta 6. punkts	4. pants
6. pants	9. panta 2. punkts un 19. panta 3. punkts
7. panta 1. un 2. punkts	20. un 21. pants
8. panta 4. punkts	22. pants
7. panta 3.–7. punkts	23.–28. pants
8. panta 1.–3. punkts	29. pants, 30. panta 1.–3. punkts
—	30. panta 4.–7. punkts
8. panta 5. punkts	31. un 32. pants
8. panta 6. punkts	4. pants
8.a panta 1.–5. punkts	33.–39. pants
8.a panta 6. punkts	4. pants
8.b panta 1.–6. punkts	40.–47. pants
8.b panta 7. punkts	4. pants
8.c panta 1.–10. punkts	48.–54. pants
8.c panta 11. punkts	4. pants
—	55.–58. pants
9. pants	59.–61. pants
10. panta 1.–3. punkts	62. panta 1. un 2. punkts
—	62. panta 3.–8. punkts
10. panta 4. punkts	62. panta 9. punkts
—	62. panta 10.–12. punkts
10. panta 5. punkts	62. panta 13.–15. punkts
—	63. pants
—	64. pants
—	65. pants

▼B

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
—	66. pants
11. panta 1.–3. punkts	67. panta 1.–3. punkts
11. panta 4.–5.b punkts	—
11. panta 6. punkts	67. panta 4. punkts
12. pants	68. pants
13. pants	69. pants
14. panta 1.–3. punkts	70. pants
14. panta 4.–7. punkts	71. pants
15. pants	72. pants
16. pants	73. pants
—	74. pants
17. pants	75. pants
18. pants	76. panta 1.–5. punkts
19. pants	76. panta 1.–5. punkts
20. pants	77. pants
21. pants	78. pants
22. panta 1. punkts	76. panta 6. punkts
22. panta 2. punkts	76. panta 7. punkts
—	79. pants
22.a pants	80. pants
22.b pants	81. pants
23. pants	82. panta 1. un 2. punkts
—	82. panta 3. punkts
24. un 54. pants	85. pants
25. pants	84. pants
26. pants	86. panta 1.–4. punkts
—	86. panta 5. punkts
—	87. pants
—	88. pants
—	89. pants

▼B

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
27. pants	90. panta 1.–3. punkts
—	90. panta 4.–6. punkts
—	91. pants
—	92. pants
—	93. pants
28. panta 1. un 2. punkts	94. panta 1. un 2. punkts
—	94. panta 3. punkts
28. panta 3. un 4. punkts	94. panta 4. un 5. punkts
29. panta 1. punkts	95. panta 1. punkts
29. panta 2. punkts	98. panta 2. punkta m) apakšpunkts un 6. punkts
29. panta 3. punkts	—
—	95. panta 2. punkts
30. pants	96. pants
31. pants	97. pants
32. panta 1. punkts	119. panta 3. punkts
32. panta 2. punkts	119. panta 6. punkts
33. pants	98. panta 1.–5. punkts
34. panta 1. punkts	99. panta 1. un 2. punkts
—	99. panta 3. punkts
34. panta 2. un 3. punkts	99. panta 4. un 5. punkts
35. pants	100. pants
36. pants	101. pants
37. panta 1.–3. punkts	102. panta 1.–3. punkts
—	102. panta 4. punkts
38. panta 1.–3. punkts	104. panta 1.–3. punkts
—	104. panta 4. punkts
39. pants	—
—	103. pants
40. pants	105. pants

▼B

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
41. panta 1. punkts	—
41. panta 2. un 3. punkts	106. panta 1. punkts
41. panta 4. punkts	—
41. panta 5. punkts	106. panta 6. punkts
42. pants	106. panta 2.– 5. punkts
43. pants	107. pants
44. pants	108. pants
45. pants	109. pants
46. pants	110. pants
47. pants	111. pants
48. pants	112. pants
49. pants	113. pants
50. pants	114. panta 1., 2. un 4. punkts
51. pants	114. panta 3. punkts
52. panta 1.–3. punkts	115. pants
52. panta 4. punkts	76. panta 6. punkts
53. panta 1. un 2. punkts	116. pants
53. panta 3. punkts	76. panta 6. punkts
54. pants	85. pants
55. pants	83. pants
56. pants	117. pants
57. pants	118. pants
58. panta 1. un 2. punkts	119. panta 1. un 2. punkts
—	119. panta 4. punkts
58. panta 3. punkts	119. panta 5. punkts
58. panta 4. punkts	132. panta 2. punkts
59. panta 1.–4. punkts	120. panta 1.–4. punkts
—	120. panta 5. punkts
59. panta 5.–11. punkts	120. panta 6.–12. punkts
60. pants	121. pants
61. pants	122. pants

▼B

Regula (EK) Nr. 216/2008	Šī regula
—	123. pants
62. pants	124. pants
63. pants	125. pants
64. panta 1. un 3. punkts	126. panta 4. punkts
64. panta 2. punkts	—
64. panta 4. punkts	126. panta 1. punkts
64. panta 5. punkts	126. panta 2. punkts
—	126. panta 3. punkts
65. pants	127. pants
65.a pants	—
—	128. pants
66. pants	129. pants
—	130. pants
67. pants	—
68. pants	131. pants
—	132. panta 1. punkts
58. panta 4. punkts	132. panta 2. punkts
69. pants	—
—	133. pants
—	134. pants
—	135. pants
—	136. pants
—	137. pants
—	138. pants
—	139. pants
—	140. pants
70. pants	141. pants